

Turmezei Ferenc:

Liturgikus Gyermekbeszéd



Pál

K O R D A R . T . K I A D Á S A B U D A P E S T

L I T U R G I K U S
G Y E R M E K S Z E N T B E S Z É D E K

(ELEMISTÁK SZÁMÁRA)

IRTA:
TÚRMEZEI FERENC

BUDAPEST, 1944
KORDA R. T. KIADÁSA

Nihil obstat. Dr. Stephanus Kosztolányi censor dioecesanus.
Nr. 6411/1943. Imprimatur. Strigonii, die 6. Augusti 1943.
Dr. Michael Török vicarius generalis subst.

Korda R. T. könyvnyomdája, Budapest, VIII., Csepregy-u. 2.

Bevezető

„Venite, filii, audite me: timorem Domini docebo vos” (Ps. 33, 12.) — mondja a királyi zsoltáros és ezzel meg is adja minden hitoktatás célját. Istenfélelemre kell nevelni a gyermekeket minden rendelkezésre álló eszközzel. Erre szolgál a gyermekszentbeszéd is.

Talán lesznek, akik feleslegesnek tartják a gyermekszentbeszédet ott, ahol úgyis hetenkint legalább két hittanóra áll a hitoktató rendelkezésére. Ezekkel szemben azt kell tartanunk, hogy a legsikeresebb hittanórák sem teszik feleslegessé a gyermekszentbeszédet. A szentbeszédben olyan többlet van, amelyet az iskolai hitoktatás nem pótolhat. Ezt a többletet a hely szentsége, a templom adja. Az oltárnál beszélő pap nem hitoktató, hanem Krisztus szolgája. Beszéde nem az ő szava, hanem Krisztus üzenete. A jól kidolgozott és előadott szentbeszéd hatása alól még a felnőtt sem tudja magát kivonni, a gyerekekre pedig még nagyobb hatással van. Tehát ahol a gyermekek számára külön istentiszteletet tartanak, ott legyen gyermekszentbeszéd is.

Mint minden szentbeszédet, a gyermekszentbeszédet is jól ki kell dolgozni. Meg kell keresni a megfelelő anyagot, a gyermeklelket megnyerő formát, a gyermekszívhez eljutó hangot. Ügyelni kell arra, hogy a gyermekszentbeszéd ne egy tízperces „hittanóra” legyen, hanem ennél sokkal több. A szentbeszéd anyaga lehet a vasárnapi evangélium, valamely hit- vagy erkölcstani igazság, mindennapi életből vett időszerű esemény, amelyből megfelelő tanulságot vonunk, és lehet a liturgia.

A liturgikus tárgyat ajánlja az a tény, hogy általa

a gyermekeket az istentiszteleten való ájtatosabb és öntudatosabb részvételre tudjuk nevelni. A szentségek és szentelmények használata gyümölcsözőbb lesz. Az egyházi élet és az ünnepeket is jobban átélve ünneplik. E mellett liturgikus ruhába öltöztetve, tehát új formában, hit- és erkölcstani igazságokat tudunk a gyermek lelkében feleleveníteni és megerősíteni. A liturgikus szentbeszéd hatása elsősorban időszerűségében (actualitas) rejlik. A szentbeszéd közvetlenül kapcsolódik a szent cselekményhez, szent időhöz vagy szent helyhez, amelyen a gyermekek résztvesznek, illetve ahol vannak. Az időszerűségnek ekkora kihasználása sehol sem áll ennyire rendelkezésünkre.

A gyermekszentbeszéd kidolgozásánál a gyermeki lelket kell szem előtt tartanunk. A gyermeket a hosszú beszéd fárasztja, A szentbeszéd a szentírási szakasz felolvasásával együtt sem terjedhet tíz percnél hosszabbra. A gyermeket a meg nem értett szavak és kifejezések vagy a nehezen követhető gondolatmenet izgatja. A szentbeszéd legyen szavaiban, kifejezéseiben és gondolatmenetében egyszerű, érthető és könnyen áttekinthető. A beszédnek legyen egy vezérgondolata, amelyet kifejtünk és hangsúlyozunk, és ami még szükséges lenne a megértéshez, azt csak mellékesen említjük meg. Az egységes gondolat szempontja vezetett a szentbeszéd anyagához kapcsolódó szentírási szakaszok kiválasztásában is.

A gyermekszentbeszéd anyagának kidolgozásában tekintettel kell lenni arra, hogy a II—VIII. osztályos gyermekek nagy tömege áll előttünk. Úgy kell tehát beszélnünk, hogy a II. osztályos is megértse, de a VIII. osztályos se unatkozzék. A kicsinyek kedvéért kell az egyszerűségre, érthetőségre és az áttekinthetőségre nagyon vigyáznunk. A nagyobbak számára mondhatjuk el a szertartások történetét, kifejlődésének okát, jelképes jelentését stb. A befejező történet kicsit és nagyot egyaránt érdekel és a megfelelő érzelm felkeltésével alkalmassá teszi a lelket annak az

igazságnak készséges befogadására, amelyet a szentbeszéd elmondásával elérni akarunk.

Igy érhetjük el azt, hogy beszédünk könnyen megjegyezhető lesz és a gyermek tud belőle valamit hazavinni. Hogy ez valóban megtörtént-e, úgyszintén önmagunk ellenőrzésére is, érdeklődünk a következő hittanórán a megjegyzett gondolat vagy a megtett erénygyakorlat után. A pedagógiaiilag ügyesen alkalmazott jutalommal vagy dicsérettel hasznosan elő tudjuk segíteni az eredményt.

A szentbeszéd előadására vonatkozólag modern követelményekkel is szoktak fellépni. Azt kívánják, hogy a gyermeket cselekvőleg is bele kell vinni a szentbeszédbe. Erre szolgálnának a közbeszúrt kérdések és feleletek, az ismételt jelmondatok és a közösen mondott imák vagy fohászok. Ehhez azonban nagy ügyesség és érzék kell. A gyermekek másként is felelhetnek, mint ahogy mi kigondoltuk, vagy többféle feleletet adnak egyszerre; az ismételendő jelmondatok vagy fohászok elmondásában — mivel akkor hallották először — hiányozhat az egyöntetűség, egyesek elmaradnak stb. Ezek mind olyan tényezők, amelyek a szentbeszéd sikerét nemhogy elősegítik, de alaposan csökkentik. Aki tehát nem érez elég készséget a modern szentbeszéd levezetésére, az inkább beszéljen a régi módszer szerint. Még az esetleges elszórakozás sem jelent a gyermek számára akkora bajt, mint a modern bábeli hangzavar.

A gyermekek cselekvő részvételét más úton kell bevezetni. Fokozatosan kell erre ránevelnünk tanítványainkat. Először csak egy ismert éneket énekeljenek a felajánláskor, amely a szentbeszéd anyagával közvetlenül kapcsolódik. Azután mondjanak el közösen ugyanilyen szempont szerint kiválasztott imát, amelyet azonban jóelőre megtanítottunk. Következő fokozatként vehetünk a szentbeszédbe olyan fohászt, ismétlődő mondásként, amelyet pl. hosszabb időn át a hittanórák előtti ima után mondattunk stb. Így lassan magunk is és hallgatóink is ránevelődnek arra, hogy ilyen

modern szentbeszéd kidolgozói legyenek. De még így is ki leszünk téve egyes ügyetlenek zavaró és hatástrontó bemondásainak.

Amikor ezt a gyermekszentbeszédűs könyvet elindítom, magam is látom gyarlóságait. Mégis kiadom, mert a magyar hitoktatási irodalomban elemisták számára szentbeszédűs könyv még nem jelent meg. Ha ezzel a könyvvel elértem azt, hogy egyesek általa, legyőzve a kezdeti nehézségeket, kedvet kapnak arra, hogy a legkisebbeknek prédikáljanak; mások pedig az eddigi értékes munkájuk termékeit a rejtekből előhozzák, akkor nem végeztem hiábavaló munkát. Ehhez kérem a jóságos Úr Jézusnak, a gyermekek Barátjának áldását.

Budapest, 1943 Loyolai Szent Ignác ünnepén.

TÜRMEZEI FERENC

I. ISTENTISZTELET

A) SZENTMISE

1. Örömmel jöjj a szentmisére!

(Szentmise: Áldozat)

Szent János 19, 17—30.

„Aki keresztjét hordozván, kiméne az úgynevezett koponya-helyre, amely héberül Golgotának mondatik, ahol megfeszíték őt és vele másik kettőt kétfelől, középen meg Jézust . . . tudván Jézus, hogy minden el van végezve, hogy beteljesedjék az Írás, mondá: Szomjúhozom! Vala pedig ott egy edény tele ecettel. Azok tehát ecettel telt spongyát tűz-vén izsópra, odanyujták az ő szájához. Amint pedig Jézus az ecetet elvette, mondá: Beteljesedett! És lehajtván fejét kiadá lelkét.”

Kedves Gyermekek!

Élt egyszer egy kis árvaleány. Meghalt apja, anyja, nagybátyja nevelte. Egyetlen vagyonkája az a többszáz pengőt érő, igazgyöngy nyaklánc volt, amelyet az édesanyja hagyott rá. — Egy napon nagy szomorúság érte a falut, ahol a kis árvaleány lakott. Valami gonosz ember betört a templomba és az aranyos szentségmutatót ellopta. A hívek sokat bántódtak. A jó öreg plébános bácsi pedig könnyezve mondta a gyermekeknek az iskolában, hogy még az úrnapi körmenetet sem lehet az idén megtartani, mert nincs szentségmutató. Mikor ezt a kis árvaleány meghallotta, nagyot dobbant a szíve, megcsillant a szeme: azonnal elhatározta, hogy ő majd segít a dolgon. Úgy is lett. Nagybátyjával együtt bement a városba, eladta a drága nyakékét és az árán vett egy szép szentségmutatót a

templomnak. Tehát a drága nyakéket áldozatul adta a jó Istennek.

Amikor valaki valamely kedves és értékes tárgyat odaadja a jó Istennek, akkor áldozatot mutat be neki. Így adta oda Ábel a legszebb bányát, Ábrahám egyetlen, szeretett fiát, Salamon király a sok-sok hibátlan borjút. Ezek mind kedvesek voltak a jó Isten előtt, de a legkedvesebb mégis az ő egyszülött Fiának áldozata volt, aki nem bányát vagy valamely értékes tárgyat, hanem a legkedvesebbet, legdrágábbat: önmaga életét áldozta fel a mennyei Atyának, amikor a keresztfán iszonyatos kínok között, három órai szenvedés után meghalt. Az Úr Jézus meghozta ezt a legnagyobb áldozatot, mert tudta, hogy akkor a mennyei Atya megbocsát az embereknek, visszafogadja őket gyermekeinek és megnyitja számukra a mennyország kapuját. Vagyis ezen áldozatával megváltja az embereket.

A jóságos Úr Jézus annyira szereti az embereket, hogy áldozatát nem is csak egyszer mutatta be, hanem újra és újra feláldozza magát érettünk a mennyei Atyának. Ezt az áldozatot azonban nem láthatjuk úgy, mint ahogyan a keresztdozatot látták a keresztkörül állók, mert ez titokzatos áldozat. Ennél a titokzatos áldozatnál az Úr Jézus a kenyér és a bor külső színe alatt áldozza fel magát, szent testét és véré, vagyis az életét a mennyei Atyának. Ez a titokzatos áldozat, az újszövetség áldozata: a szentmise. Ha itt nem is folyik az Úr Jézus szent vére, ha nem is hal meg a szemünk láttára, azért ez éppen olyan igazi és kedves áldozat a mennyei Atya előtt, mint a keresztdozat volt. El is halmozza kegyelmével és áldásával azokat, akik a szentmisén megjelennek. A keresztdozatért a mennyei Atya megbocsátott az embereknek, visszafogadta őket gyermekeinek, megnyitotta nekik a mennyországot, a szentmiseáldozatért pedig olyan kegyelmeket ad, amelyeket semilyen más módon megszerezni nem tudnánk.

Kedves Gyermekek! A szentmisét ezért a jó hí-

vek mindig nagyra becsülték. Az üldözések idején még az életük veszélyeztetésével is elmentek a szentmisére. Szent Ferenc az egész szentmisét térdenállva hallgatta. Árpádházi Szent Erzsébet letette fejedelmi koronáját a szentmise idejére. Horthy Miklósné megállíttatta különvonatát, hogy szentmisét hallgathasson. Szeressétek ti is nagyon a szentmisét. Jöjjetek örömmel, boldogan a szentmisére. Imádkozzatok és énekeljétek buzgón és ájtatosan. A szentmise alatt sok angyal térdel körül az oltárt láthatatlanul, ahol az Úr Jézus a legszentebb áldozatot bemutatja. Csatlakozzatok mindnyájan ehhez a szent angysereghez. Úgy imádkozzatok, úgy énekeljétek, hogy ti is a szentmise angyalai lehessetek. Amen.

2. Könyörögjünk!

(Szentmise: Imádságos rész)

Szent János 17, 1—24.

„(Jézus) égre emelvén szemeit, szóla: Atyám! eljött az óra, dicsőítsd meg Fiadat, hogy Fiad is megdicsőítsen téged; . . . Én téged megdicsőítettelek a földön, a munkát elvégeztem, amelyet rám bízál, hogy azt megtegyem . . . Megismertettem nevedet az emberekkel, kiket e világból nekem adtál . . . én óérettük könyörgők . . . azokért, akiket nekem adtál . . . szent Atyám, tartsd meg őket a te nevedben . . . óvd meg őket a gonosztól . . . de nem csupán óérettük könyörgők, hanem azokért is, akik az ő szavaik által fognak hinni bennem . . . Atyám, akiket nekem adtál, akarom, hogy ahol én vagyok, ők is velem legyenek, hogy lássák az én dicsőségemet, amelyet nekem adtál, mert szerettéll engem a világ alkotása előtt.”

Kedves Gyermekek!

Az Úr Jézus, amikor az utolsó vacsorán a világ első szentmiséjét bemutatta, azt a mennyei Atyához való könyörgéssel, imádsággal kezdte. Az Úr Jézus példája nyomán mi is a szentmiseáldozatot imádsággal kezdjük. Ez a szentmise első része: az imádságos rész.

Legelőször is bevalljuk, hogy bűnösök vagyunk. Megbántottuk a jó Istent és nem lennénk méltók, hogy

az oltár elé járuljunk. Ezért kérjük a Boldogságos Szűz Máriát, Szent Mihály főangyalt, Keresztelő Szent Jánost, Szent Péter és Pál apostolokat és minden szenteket, hogy imádkozzanak érettünk a mi Urunknál, Istenünknel. Bűnös voltunk elismeréseként ezt az imát mindig mélyen meghajolva mondja a miséző pap. — Mikor már a szentek közbenjárását kértük a jó Isten irgalmáért, magunk is könyörgő imádsággal fordulunk hozzá. Háromszor mondjuk: Uram, irgalmazz nekünk! Ezzel a mennyei Atyához könyörgünk. Azután háromszor mondjuk: Krisztus, kegyelmezz nekünk! Ez Krisztusnak, a Fiú Istennek szól. Végül ismét háromszor mondjuk: Uram, irgalmazz nekünk! Ezzel a Szentlélek Isten irgalmát kérjük. — A bűnbánati és könyörgő imádság után dicsőítő imádságot mondunk, hiszen az Úr Jézus is dicsőítő imádságot mondott az utolsó vacsorán, mint azt a szentbeszéd előtt felolvasott szentírási szakaszból láthattátok. A mi dicsőítő imádságunk a glória, amelyet már az 1400 év előtti egyházi könyvekben is megtalálhatunk. A dicsőítő imádság nagyon kedves az Isten előtt, mert ezzel az ő dicséretét zengjük, mint az angyalok a mennyországban. Dicsőítő imádságunkat angyali éneknek is mondják, mert kezdő szavait először az angyalok énekelték az Úr Jézus születésének éjtszakáján. — Csak az imádságos rész végén, a bűnbánati, könyörgő és dicsőítő imádság után mondjuk el kérő imádságunkat. A miséző pap az egész hívőereg nevében könyörög Istenhez. (Ezt mutatja az is, hogy az imádságot mindig többesszámban mondja.) A könyörgésben kegyelmet kér Istentől, amelyet az Úr Jézus érdemelt ki számunkra. Ezért a kérő imádságunkat mindig így fejezzük be: A mi Urunk Jézus Krisztus által . . . A mai szentmisében például így könyörgünk a jó Istenhez: Kérünk, Urunk, adj híveidnek megengesztelődötten bocsánatot és békességet, hogy minden bűntől megtisztulva, nyugodt lélekkel szolgáljanak neked. A mi Urunk Jézus Krisztus által, ki veled él és uralkodik, a Szentlélekkel együtt, Isten, mindörökkön-örökké. Amen. (Pünkösöd után 20. vasárnap.)

Kedves Gyermekek! Midőn egy alkalommal Sailer német püspök az imádságról prédikált a gyermekeknek, azt mondotta, hogy az imádság az a tömjénfüst, amelytől az ördögnek nagyon megfájdul a feje. Ez igaz! Hogy mennyire bosszankodik az ördög, ha ti itt a szentmisén szépen imádkoztok, ezt el sem tudjátok képzelni. Viszont örömtől ragyogó arccal néz titeket, ha az imádság helyett valami mással szórakoztok. A püspök úr szavaihoz én most azt fűzöm hozzá, hogy az imádság az a tömjénfüst, amely a legkedvesebb az Isten előtt. Kedvesebb ez neki, mint az arany vagy a drágakő. Ha azt akarjátok, hogy a ti szentmisehallgatástok kedves legyen az Isten előtt, akkor mindenképp nagyon szépen imádkozzatok minden szentmisén. Akkor a ti szentmisétekről mindig az imádságnak hatalmas tömjénfüst-oszlopa fog szállni az ég felé, ahonnan a mennyei Atya örömmel fog nézni az ő imádkozó gyermekeire. Amen.

3. Űlj le Jézus lábaihoz (Szentmise: Tanító rész)

Szent Máté 22, 34—40.

„Az időben: Farizeusok mentek Jézushoz és kérdé őt közülük egy törvénytudó, kísértvén őt: Mester! melyik a nagy parancsolat a törvényben? Mondá neki Jézus: Szeresd a te Uradat, Istenedet teljes szívedből és teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez a legnagyobb és első parancsolat. A második pedig hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat. E két parancsolaton függ az egész törvény és a próféták.”

Kedves Gyermekek!

A szentmise első részében, az imádságos részben, mi gyarló emberek szólunk a jó Istenhez. Mi lehet más a mi szavunk, mint az imádság: a bűnbánó, a könyörgő, a dicsőítő és a kérő imádság. Mikor már imádságainkat elmondtuk, akkor el kell hallgatnunk, hogy meghalljuk a jó Isten válaszát. Az ő válasza a szentmise második része: a tanítás.

A szentmise második része elkezdődik a szent-

leckével, ami másszóval szent olvasmányt jelent. Ez legtöbbször az ószövetségi Szentírásnak egy része vagy valamelyik apostol levele az egyik ősi, keresztény egyházközséghez. Ezeket a leveleket az illető egyházközségben a szentmisék elején folytatólagosan felolvasták, hogy a hívek tanuljanak belőle. Később a leveleket lemásolták és más egyházközségnek is elküldték, hogy azok is megismerjék az apostol tanítását. Hiszen a tanulság nemcsak annak az egyházközségnek szólt, hanem minden katolikus hívőnek. (A mai szentmisében például Szent Pál apostolnak az efezusi egyházközséghez küldött leveléből olvasunk fel egy részt. — Pünkösöd utáni 21. vasárnap.)

A szentmise tanító részében a legkiválóbb a szent evangélium. Ekkor az Úr Jézus életének történetéből vagy tanításából olvasunk fel egy részt. Ez a legszentebb tanítás, ezért tiszteletünk jeléül állva hallgatjuk. A miséző pap is tisztelete jeléül megcsókolja a könyvet; az ünnepélyes szentmisekor pedig meg is tömjénezik, ami az egyházi szertartásban a nagy tiszteletadásnak a jele. A régi időkben a lovagok a szent evangélium olvasásakor kihúzták kardjukat annak jeléül, hogy az Úr Jézustól nyert tanítást, illetve hitet minden ellenségtől megvédik. Ma is a katonai ünnepélyes szentmisén az evangéliumkor az ezredkürtös a díszjelet fújja és a katonák feszes vigyázzállásban, fegyverrel tisztelegve hallgatják a szent evangéliumot. Az evangélium olvasása előtt a hívek kereszttel jelölik meg homlokukat, ajkukat és szívüket, ezzel kifejezik, hogy amit hallanak, azt eszükkel elfogadják, szavukkal megvallják és szívükbe nagy szeretettel fogadják s megőrzik. Mint már mondtam, az evangélium a legszentebb tanítás, amelyből megtudjuk, hogy mit tett értünk az Úr Jézus és mit kell nekünk is tennünk, hogy a mennyországba juthassunk.

A szent evangélium után következik a szentbeszéd. A régi időkben a szentbeszéd annyira hozzátartozott a szentmiséhez, hogy nem is volt olyan szentmise, amelyen szentbeszéd ne lett volna. A szent-

beszédben legtöbbnyire a felolvasott szent evangéliumot magyarázták meg. Például a felolvasott evangéliummal kapcsolatban azt magyarázta meg a miséző püspök vagy pap, hogy hogyan kell a főparancsot megtartani. — A jó Istentől kapott tanításokra a legszebb felelet, amelyet az ájtatos hívő mondhat: a Hiszekegy! Hiszem, Uram Istenem, tanításodat, amelyet a katolikus Anyaszentegyház tanít.

Kedves Gyermekek! Amikor az Úr Jézus betért a három testvérhez: Máriához, Mártához és Lázárhoz, a legidősebb, Mária, odaült Jézus lábához és hallgatta a tanítását. Márta, a húga pedig szorgoskodott, hogy az Úr Jézust minél jobban megvendégelhesse. Egyszerre csak megszólal Márta: „Uram, nem gondolsz-e vele, hogy nővérem egyedül hagyott engem szolgálni. Mondjad azért neki, hogy segítsen nekem. Felelvén pedig, mondá neki az Úr Jézus: Márta, Márta! Sok gondod van és sokat vesződöl; pedig egy a szükséges. Mária a legjobb részt választotta.” (Lk. 10, 40—42.) Tehát megdicsérte Máriát, mert az ő tanítását buzgón hallgatta. Az elmúlt vasárnap azt mondtam, hogy ha azt akarjátok, hogy a szentmisétek kedves legyen az Isten előtt, akkor imádkozzatok buzgón, hogy imádságtok kellemes illatú tömjénfüstként szálljon az Egek Urához. Ma pedig azt mondom, hogy a szentmise alkalmával kövessétek ti is Mária példáját. Lélekben üljetek ti is az Úr Jézus lábaihoz, hallgassátok az ő tanítását olyan buzgón, mint azt Mária tette. Akkor titeket is minden szentmise alkalmával láthatatlanul megdicsér innen a szentségházból a szentségi Úr Jézus. Amen.

4. Hozz te is ajándékot az Úrnak!

(Szentmise: Felajánlás)

Malachiás 1, 10—14.

„Bárcsak inkább bezárná valaki körületek a kapukat, hogy ne gyújthassanak tüzet oltárainon hiába! Nem lelem én kedvemet bennetek — úgymond a seregek Ura — és a ti keze-

tekből nem fogadok én el eledeláldozatot. Hiszen napkelet-től napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között és minden helyen tiszta eledeláldozatot áldoznak és mutatnak (majd) be nevemnek. Bizony nagy az én nevem a nemzetek között, — úgymond a seregek Úra — de ti megszenstelenítitek, amikor azt hiszitek, hogy . . . amit rátesztek, azt éppúgy semmibe kell venni, mint a tüzet, mely azt megemésztí . . . és idehoztok rablót, sántát és beteget, és bemutatjátok áldozatul. Vajjon elfogadjam-e az ilyen kezekből? — úgymond az Úr. Átkozott a csalárd ember . . . aki, ha fogadalmat tesz, gyenge állatot mutat be áldozatul az Úrnak."

Kedves Gyermekek!

Miután már imádságos szóval fordultunk a menyeyei Atyához és készséges szívvel meghallgattuk az Ő tanítását, ezzel be is fejeztük a szentmisének úgynevezett bevezető részét. Most következik az első főrész, az áldozat előkészítése: a felajánlás. Felajánljuk Istennek áldozati ajándékainkat.

Minden áldozat a felajánlással szokott kezdődni, még a pogányoknál is. Az áldozati tárgyat felajánlják Istennek s kéri, hogy fogadja el tőlük ezt ajándékkul és adja meg azt, amit az áldozat bemutatásával elnyerni remélnek. — A felajánlott áldozati ajándék különféle volt. Káin a föld gyümölcsét, Ábel és Noé bárányt, Ábrahám kost, Izrael népe pedig legtöbbször fiatal, hibátlan állatot ajánlott fel. A pogányok is leginkább állatot, de néha embert is ajánlottak fel áldozatul bálványaiknak. Az állatáldozat nem volt a legtokéletebb. Malakiás próféta volt az, aki megjövendölte, hogy mi lesz az Istennek tetsző áldozat. „Minden helyen tiszta eledeláldozatot áldoznak és mutatnak (majd) be nevemnek" (1, 11.) — mondja Malachiás próféta, aki körülbelül 500 évvel az Úr Jézus születése előtt élt. Tehát előre megmondotta azt, amit az Úr Jézus az utolsó vacsorán elrendelt, hogy ha Istennek áldozatot mutatnak be az apostolok, akkor áldozati ajándék gyanánt: kenyeret és bort ajánljanak fel a mennyei Atyának.

Az újszövetség áldozata tehát vérontás nélküli. Az áldozati ajándék pedig ugyanaz, mint amit az Úr Jézus ajánlott fel az utolsó vacsorán. Az Anyaszentegyház

ételt és italt hoz áldozatul az Istennek. — Ezt az áldozati ajándékot az ősegyházban maguk a hívek hozták a szentmisére. Ebben a korban ugyanis a hívek sohasem mentek üres kézzel a szentmisére, hanem kenyeret és bort és egyéb ajándékot vittek magukkal, amelyet a felajánláskor a miséző pap által Istennek ajánlottak. A felajánláskor a püspök a szerpapokkal a nép közé ment, hogy az ajándékokat tőlük átvegye. A hívek fehér kendőbe takarva hozták a kenyeret és kis üvegekben a bort. A püspök átvette a kenyeret és a szerpapnak adta, aki azt az egyik alszerpap nyakában lógó fehér zacskóba tette. Az archidiakonus pedig a bort vette át és a másik alszerpap által hordozott nagy kehelybe öntötte. Visszatérve az oltárhoz, az archidiakonus kiválasztotta az adományokból a szentmiséhez és a szentáldozáshoz szükséges kenyeret és a nagy kehelyből bort öntött a miséző kehelybe. Ami megmaradt, azt a papok és a szegények segélyezésére fordították. A XII. századtól kezdve az lett a szokás, hogy a hívek ajándék helyett bizonyos pénzösszeget ajánlottak fel. Ennek maradványa az, hogy a felajánláskor egy kis csörgős perselyt hordanak körül a templomban és a hívek abba teszik bele adományaikat. A kenyeret és a bort most már nem a hívek hozzák, hanem a pap szerzi be azokat.

A miséző pap a felajánláskor a hívek nevében, szép imádságok között felajánlja előbb a kenyeret, azután a bort, végül magukat a híveket is. E közben jelképes cselekményeket végez, amelyekkel kifejezi azt, hogy ezeket az ajándékokat Istennek akarjuk adni áldozati ajándékkul: felemeli a magasba, keresztet vet rá, ünnepélyes szentmisekor meg is tömjénezi.

Kedves Gyermekek! Kedves szokás honosodott meg az egyik kollégiumban, ahol sok diákgyerek tanult. A tanulószobában volt egy Kis Jézus-szobor. Ennek a szobornak lábaihoz tették napközben, kis papírra névtelenül felírva, lelki ajándékaikat. Imádság, szentség-látogatás, alamizsna, jócselekedet stb. Ezeket az ajándékokat azután vasárnap, a szentmise alkalmával, a

felajánlaskor mindenki lélekben odatette az oltárra a kenyér és a bor mellé. Ti is kövessétek ezt a szép szokást. Ne jöjjön közületek egy se üres kézzel a szentmisére, hanem mindenki hozza el az ő ajándékát a jó Istennek. Lélekben helyezze el azt a kenyér és a bor mellé, mondván: jóságos Istenem, amit az egész hét folyamán gyűjteni tudtam, azt most áldozati ajándékkul mind neked adom. Akkor még kedvesebb lesz ez az áldozat és akkor méginkább mindnyájunk áldozata lesz a szentmise. Amen.

5. Hódolattal borulj le Előtte!

(Szentmise: Átváltozás)

Szent Máté 26, 26—28.

„Midőn pedig vacsoráltak, vevé Jézus a kenyeret, megáldá, megszegé és tanítványainak adá, mondván: Vegyétek és egyétek, ez az én testem. És vevén a kelyhet, hálát ada és nekik adá, mondván: Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem, az újszövetségé, mely sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára.”

Kedves Gyermekek!

Miután a felajánlaskor megfelelő imádságok között a jó Istennek felajánlottuk áldozati ajándékunkat, a kenyeret és a bort, következik a szentmise legszentebb és legfőbb része, az áldozati cselekmény: az átváltoztatás.

A pap bevezetésül egy hálaadó imádságot mond. Ez a hálaadó imádság nagyon régi: egészen az apostoli korba vezethető vissza. Az imádság az egyházi év és az ünnepek szerint mindig más és más, és egy szép dicsőítéssel fejeződik be: Szent, szent, szent a seregek Ura, Istene. Tele van az ég és föld a te dicsőségeddel. Hozsánna a magasságban. Áldott ki az Úr nevében jó. Hozsánna a magasságban. — A hálaadó imádság után következik az élőkről való megemlékezés. Ez is nagyon régi szokás. Az ősegyházban az oltárra helyeztek egy egybekötött kettős táblát, amelyre fel volt írva azok-

nak a neve, akik az egyházközséggel sok jót tettek. Ezeket a táblákat azután kitették a miséző pap szeme elé, hogy a szentmiséjében imádkozzék értük. Most már a kettős tábla nincs meg, de a szép szokás megmaradt. Amikor a pap az élőkről való megemlékezéshez ér, akkor imádkozik azokért, akik hozzá tartoznak: szülők és rokonok, jötevők és ismerősök, tanítók és tanítványok, pap és szerzetestestvérek, hívek és munkatársak. De mindenképen imádkozik a miséző pap azokért, akik a szentmisére eljöttek.

Ezután következik a szentmise legfölségesebb része: az átváltozás. Az orgona elhallgat, az emberek letérdelnek. A pap is mélyen meghajol, mert tisztelettel várja a szent pillanatot, amikor a hófehér ostyába leszáll közénk a jóságos Úr Jézus. Majd föléje hajol az áldozati adományoknak és teljesen ugyanazt mondja, amit az Úr Jézus mondott az utolsó vacsorán: Ez az én testem . . . Ez az én vérem . . . És akkor már nem kenyér az, amit a pap a kezében tart, hanem az Úr Jézus szent teste . . . és nem bor az, ami a kehelyben van, hanem az Úr Jézus szent vére . . . Ezért a pap azonnal térdet hajt előtte és felmutatja a híveknek előbb a szent testet, azután a szent vért. Az úrfelmutatás szertartása csak a XI. században került bele a szentmisébe, amikor a tévtanító Berengárius megtagadta Jézus jelenlétét az Oltáriszentségben. Az Egyház felmutattatta az Oltáriszentséget, hogy elváljék, ki tartja az évezredes régi hitet és ki követi a hamis tanítót. — Az átváltozás után már az Úr Jézus a pap az oltárnál. Most már Ő könyörög helyettünk a mennyei Atyához: Atyám, fogadd el az én testemet és véremet újra áldozatul! És a mennyei Atya szívesen tekint áldozatunkra, hiszen a legdrágábbat, a legkedvesebbet, a legszentebbet, a legértékesebbet hozták neki áldozati ajándécul: egyszülött Fiának szent testét és vérét. Ime, ezért rendelt áldozati ajándécul az Úr Jézus kenyeret és bort, mert azokat az átváltoztatáskor az ő szent testévé és vérévé változtatja, vagyis értékesebbé teszi a világ minden kincsénél.

Az átváltoztatás után következik a holtakról való megemlékezés. Ez is nagyon régi szertartás és ugyanúgy a kettős tábláról olvasták a neveket, mint az élőkről való megemlékezéskor. A pap először a hozzátartozó egyes megholtakról emlékezik meg, azután minden megholt hívőről.

Kedves Gyermekek! Szent Lajos francia királyhoz egyszer lélekszakadva szaladtak udvaroncái, hogy siesen gyorsan a palota kápolnájába, mert ott a miséző pap kezében, az úrfelmutatáskor, a szentostyában megjelent a gyermek Jézus képe. Szent Lajos nem ment a kápolnába, ellenben így felelt az udvari embereknek: „Az menjen megnézni a csodát, akinek gyenge a hite. Én éppen olyan erősen hiszem, hogy Jézus jelen van az Oltáriszentségben, mintha saját szememmel látnám.” Nagyon szépen gondolkodott és felelt a szent király. Ti is így gondolkodjatok. Valahányszor megszólal a csengő az átváltoztatásra, térdeljetek le és teljék meg boldogsággal a szívetek, mert az Úr Jézus száll le közétek. Azután mindenki emelje fel tekintetét a szent testre és a szent vér kelyhére. Mondjátok élő, igaz hittel Szent Tamás apostol szavait: Én Uram, én Istenem . . . (Ezzel egyben 7 évi búcsút is nyerhettek.) Szeretetteljes várakozással és mélységes hittel legyetek jelen az átváltozáson és boruljatok le hódolattal a közétek leszálló Úr Jézus előtt és akkor a szentmisétek nemcsak kegyelemmel teljes lesz, hanem a lelkeiteknek is nagy boldogságot fog hozni. Amen.

6. Fogadd boldogan a mennyei Atya ajándékát!

(Szentmise: Szentáldozás)

Szent János 6, 51—55.

„Az időben monda Jézus: Én vagyok az élő kenyér, mely mennyből szállott alá. Ha valaki e kenyérből eszik, örökké él; és a kenyér, melyet majd én adok, az én testem a világ életéért . . . Bizony, bizony mondom nektek: ha nem eszitek az Emberfia testét, és nem isszátok az ő véré, nem

leszen élet tibennetek. Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete vagyon; és én feltámasztom őt az utolsó napon."

Kedves Gyermekek!

A múlt vasárnap elmondtam, hogy az átváltozás után már voltaképen az Úr Jézus Krisztus az áldozat-bemutató pap az oltárnál. Ő maga, a saját szent testét és vérét ajánlja fel a mennyei Atyának miérettünk. A mennyei Atya szívesen fogadja ezt a felajánlást, hiszen a legdrágábbat ajánlják fel neki, ami csak a világon van. Elfogadja ezt a legdrágább áldozati ajándékot, de egyben vissza is adja nekünk. A drága szent test és vér legyen a mi lelkünk tápláléka. Ez történik a legszentebb lakomában, a szentmise harmadik főrészében: a szentáldozásban.

Mivel a szentáldozáskor az Úr Jézus szent testét és vérét vesszük, arra méltóképen elő is kell készülnünk. (A távolabbi előkészület az, hogy a lelkünket a bűnöktől megtisztítjuk.) — A szentáldozásra való előkészületül legelőször is elmondjuk a legszentebb imádságot, a Miatyánkot. Amikor az Úr Jézust várjuk a lelkünkbe, akkor a legszebben úgy kezdhetjük a készüléket, hogy elmondjuk azt az imádságot, amelyre maga az Úr Jézus tanította az embereket. — Azután következik Keresztelő Szent János hódoló köszöntése. Amikor az Úr Jézus Keresztelő Szent Jánoshoz ment, hogy az őt megkeresztelje, és Keresztelő Szent János őt meglátta, nagy hangon felkiáltott: „Íme az Isten Báránya, íme ki elveszi a világ bűnét.” (Ján. 1, 29.) Ezekkel a szép szavakkal az egész világ előtt megvallotta Keresztelő Szent János, hogy hisz az Úr Jézusban és őt tartja a világ Megváltójának. A szentáldozás előtt nekünk is ki kell nyilvánítanunk hitünket, ezért mondjuk el Keresztelő Szent János szavait. — Végül három előkészítő imádságot mondunk, amelyek közül az elsőben békét, a másodikban lelki tisztulást, a harmadikban pedig oltalmat kérünk lelkünk számára.

Ezen előkészület után következik a szentmise harmadik főrésze: a szentáldozás. Magunk is érezzük,

hogy olyan nagy ajándékot kapunk a mennyei Atyától, amelyet semmiképen sem érdemlünk meg. Ezért mondjuk a kafarnaumi százados alázatos szavait: Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szóval mondd és meggyógyul az én lelkem. Kifejezzük még méltatlanságunkat azzal is, hogy térdre ereszkedünk és így mondjuk el ezt a rövid imádságot. Tudjuk, hogy a kafarnaumi százados e szép szavakért nagy dicséretet kapott az Úr Jézustól jutalmul. Ugyanígy mi is, ha ezt az imádságot ájtatos szívvel mondjuk el. Ekkor lelkünkbe száll az Úr Jézus minden áldásával és kegyelmével.

A szentáldozás után megköszönjük a mennyei Atyának, hogy a legdrágább ajándékot nekünk adta, azután megköszönjük az Úr Jézusnak, hogy a lelkünkbe jönni méltóztatott. A pap azon a helyen, ahol a szentmise elején a könyörgő imádságokat mondta, elmondja a hálaadó imádságokat. Aki pedig a hívek közül áldozott, az a szentáldozás után az imakönyvből is mondja el a szentáldozás utáni imádságokat és a búcsúimádságokat is. De semmiesetre sem szabad a szentmise vége előtt a templomból eltávozni. Ez nagy tiszteletlenség lenne az Úr Jézussal szemben.

Kedves Gyermekek! Alvarez Boldizsárnak, a szentéletű jezsuita atyának, egyszer látomásban megjelent az Úr Jézus, egészen kicsi gyermek alakjában. A kis Jézus nagyon sírt és kis köténykéjének sarkával törölgette a szemét. — Jézusom, miért sírsz? — kérdezte Alvarez atya. — Mert hiába kínálgatom kegyelmeimet, nem kell senkinek sem. — Milyen szomorú dolog ez! Visszautasítják az Úr Jézus ajándékát. Talán már te miattad is sírhatott volna a kis Jézus, mert várt téged a szentáldozáshoz, de te nem jöttél, csak akkor, amikor az iskolával közösen jönni kellett. Pedig ez nem elég Jézusnak. Ő a te szeretetedet akarja látni abból, hogy gyakrabban fogadod őt szívedbe. Mert ha nem, akkor téged is majd a haláloed után azokkal a szavakkal fogad, amelyekkel az egyik példabeszédében fogadja azokat, akik a mennyországba

akarnak menni: „Bizony mondom nektek, nem ismerlek titeket.” (Mt. 25, 12.) Ti azonban fogadjátok boldog örömmel a mennyei Atya ajándékát, az Úr Jézus szent testét és vérét: jöjjetek gyakran áldozni, hogy kedves és jó ismerősei lehessetek a szentségi Úr Jézusnak. Amen.

7. Isten áldásával távozzál!

(Szentmise: Befejezés)

Szent János 1, 1—14.

„Kezdetben volt az Ige . . . és Isten volt az Ige . . . nála nélkül semmi sem lett, ami lett . . . Volt pedig egy ember, Istentől küldetve, kinek neve volt János . . . ez azért jött, hogy tanúságot tegyen a Világosságról (Jézusról) . . . Mindazoknak, akik befogadják (Jézust), hatalmat ad (Isten), hogy Isten gyermekeivé legyenek . . . És az Ige testté lett és mi köztünk lakozott és látták az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttének dicsőségét, ki telve volt mazzal és igazsággal.”

Kedves Gyermekek!

Miután a szentáldozással az áldozat befejeződött, néhány rövid szertartással magát a szentmisét is befejezzük.

Az első ilyen szertartás az elbocsátás. Mindig szokásban volt, hogy az istentisztelet végén a híveket figyelmeztessék a szentmise végére. Ez úgy történik, hogy a miséző pap a hívek felé fordul és a nagymisében énekelve, a kismisében pedig csendes szóval mondja: *Ite, missa est . . . Menjetek, elbocsátás van . . .* Régen a szentmise ezzel a szertartással valóban be is fejeződött. Ma azonban még néhány szertartás van ezután is. — Az *Ite, missa est* után következik a hívek megáldása. A híveket a szentmise után régen is megáldották. A miséző püspök vagy pap négyes áldást adott, vagyis a négy világtáj felé jobbkezával keresztet írt le a levegőben, miközben áldó szavakat mondott. Ma már csak a püspök ad hármassá áldást, az áldozópap pedig csak egyszerűen egyet. Ezt az

áldást fogadjátok mindig térdreereszkedve és olyan buzgón, mintha maga az Úr Jézus előtt térdelnétek. Valóban ez az Úr Jézus búcsúzása töletek. — Az áldás után mondja el a pap az utolsó evangéliumot, amelyet a hívek állva hallgatnak. Az evangélium kezdetén megjelöljük homlokunkat, ajkunkat és szívünket egy kis kereszttel, miként az első evangéliumnál már említettem. Az utolsó evangéliumnak egy részét ma a szentbeszédem előtt felolvastam: az Ige Jézus Krisztus, aki mint Isten, résztvett a világ teremtésében. Róla tanúságot tett Keresztelő Szent János. Aki Jézust befogadja, Isten gyermeke lesz. Az Ige emberré lett, azaz Betlehemben megszületett. Mi közöttünk lakozott és mi láttuk az ő dicsőségét — fejezi be Szent János apostol. — A szentmise után a pap a hívekkel felváltva elmond három Üdvözlégyet és több hozzátartozó könyörgést. Ezt 1884-ben XIII. Leó pápa rendelte el ezért Leó-imádságnak nevezzük. Ebben a bűnösök megtéréseért, az Anyaszentegyház szabadságáért és felmagasztaltatásáért imádkozunk. A pápa ennek az imádságnak elvégzéséhez hétévi és hétszer negyven-napi búcsút fűzött. Nagyon helytelenül cselekszenek tehát azok, akik ezt az imádságot be sem várva, eltávoznak a templomból. — Néha még más kötelező imádság is van. Így jelenleg a Magyarország hercegprímása által elrendelt ima a hazáért és az igazságos békéért.

A szentmisét tehát imádsággal kezdjük, azután meghallgatjuk a jó Isten tanítását. Majd felajánljuk ajándékainkat, a kenyeret és a bort, amelyet az Úr Jézus az ő szent testévé és vérévé változtat át és Ő maga felajánl a mennyei Atyának. A mennyei Atya örömmel fogadja ezt a drága áldozati ajándékot, de visszaadja nekünk, hogy lelkünk tápláléka legyen. Boldogan fogadjuk a mennyei Atya ajándékát és örömmel zárjuk szívünkbe az Úr Jézust. Végül hálát adunk a mennyei adományokért és Isten áldásával távozzunk.

Kedves Gyermek! Egy jámbor remetének érdekes álma volt. Álmában bement egy templomba,

ahol éppen szentmisét hallgattak a hívek. Az emberek benn ültek a padokban, tehát a remete is beült az utolsó padba. Amint ott ájtatosan imádkozgatott, egyszerre ámulva látja, hogy belép a templomba az Isten angyala egy nagy könyvvel a kezében. Azután felnyitja a könyvet, odamegy minden ember mellé, ránéz és valamit ír a könyvbe. A remete igen elcsodálkozott ezen. Végül is felállt, odament az angyal mellé és megnézte, mit ír a könyvbe. Hát még csak akkor csodálkozott ám el igazán! Az angyal ugyanis mindenkinek a neve mellé beírta, hogy misét hallgatott, de nem ám egyforma tintával, hanem nagyon is különbözővel. Az egyiknek arany, a másiknak ezüst, a harmadiknak piros tintával. De volt olyan is, akinek vízzel vagy fekete tintával írt be a könyvbe. Ez csak egy álom, de az igaz, hogy az emberek nem egyforma jutalmat érdemelnek a szentmisehallgatásukért, mert az egyik ájtatosan imádkozik és énekel, a másik pedig szórakozik. Több vasárnapon beszéltem nektek a szentmiséről azért, hogy tanításomat megtartva a szentmisehallgatástok kedves legyen a jó Isten előtt. Ha úgy hallgatjátok a szentmisét, mint ahogyan elmondtam nektek, akkor fenn a mennyek országában az élet könyvében aranybetűkkel lesz beírva a nevetek mellé mindenegyes nap, amelyen itt voltatok. Adja Isten, hogy így legyen. Amen.

B) ÁJTATOSSÁGOK

8. Borulj térdre a szentségi Jézus előtt!

(Szentségimádás)

Szent János 6, 59—70.

„Az időben mondá Jézus: Ez az a kenyér, mely az égből szállott alá. Nem úgy, mint atyáitok a mannáttá ették és meghaltak, aki e kenyeret eszi, örökké élni fog. Ezeket mondá (Jézus) tanítván Kafarnaumban a zsinagógában. Sokan . . . ezeket hallván, mondák: Kemény beszéd ez, ki hallgatja azt? . . . Ettőlfogva sokan visszavonulának az ő

tanítványai közül és már nem járnak vala vele. Mondá ezért Jézus a tizenkettőnek: Csak nem akartok ti is elmenni? Felelé neki Simon Péter: Uram! kihez mennénk? Az örök élet igéi nálad vannak. És mi hittük és megismer-tük, hogy te vagy Krisztus, az Isten Fia."

Kedves Gyermekek!

Nagy ünnepe van ma a mi kedves templomunknak, szentségimádás napja. Az oltáron több gyertya ég, több virág díszlik. Ezzel igyekeztünk, amennyire emberi gyarlóságunk megengedte, a szentségi Úr Jézus trónját díszesebbé tenni. Az oltár előtt pedig itt állnak a térdeplők és azon ájtatos hívek térdelve imádkoznak, hogy bemutassák hódolatukat a kenyér-színbe öltözött Istenfiának.

Bár az Anyaszentegyház kezdettől fogva rendületlenül vallotta, hogy az Oltáriszentség az Úr Jézus Krisztus valóságos szent teste és vére, nyilvános szentségimádásra csak a XV. századtól kezdve tette ki. Ennek pedig az az oka, hogy ettől az időtől kezdve léptek fel mind gyakrabban a hamis tanítók, akik tagadták az Úr Jézus Krisztus valóságos jelenlétét az Oltáriszentségben. Azt tanították, hogy az Oltáriszentség csak egy tiszteletreméltó emléke az utolsó vacsorának. Ezekkel szemben tétette ki az Anyaszentegyház az Oltáriszentséget nyilvános imádásra és hitvallásra. — A mai napon imádva borulunk le a szentségi Úr Jézus előtt. Elismerjük, hogy ő a mi Urunk, Istenünk, mi pedig az ő teremtményei vagyunk, akik az ő segítségével nélkül semmit sem tehetünk. Így kell imádni a háromszemélyű egy Istent, de az Oltáriszentséget is, mert hiszen az nem más, mint az Úr Jézusnak, a második isteni személynek valóságos szent teste és vére. A szentségimádás tehát elsősorban azért van, hogy mi gyarló teremtmények imádással boruljunk le mindenható Istenünknek lábaihoz.

De van egy másik célja is a szentségimádásnak: az engesztelés. Az Úr Jézust szinte árvízként hömpölygik körül az emberek bűnei. A legfájóbb ezek közül az ő megtagadása. A tagadók közül elsőek voltak a

kafarnaumi zsidók, akiknek hiába mondta az Úr Jézus többször is, hogy az Oltáriszentség az ő valóságos szent teste és vére, nemcsak hogy ezt nem akarták elhinni, de még el is hagyták Jézust. Ő, milyen szomorú, hogy ezekhez a tagadókhöz később olyan sokan csatlakoztak. Sőt sokan vannak még ma is a hamis tanítóktól félrevezetve, akik nem akarják elhinni, hogy az Oltáriszentség Krisztus Urunk szent teste, hanem csak ostyának mondják azt, minket pedig bálványimádással rágalmaznak, mert egy ostya előtt, mint Isten előtt leborulunk. Bizony ez súlyos rágalom, mert az átváltozás után, mint azt mindnyájan jól tudjátok, az nem ostya többé, hanem az Úr Jézus valóságos szent teste. Hiszen Jézus mondta: „A kenyér, melyet majd én adok, az én testem, a világ életéért.” (Ján. 6, 52.)

Amennyire fáj az Úr Jézusnak, hogy sokan megtagadják az őt megillető imádást, annyira nagy öröm és vigasztalás számára a jó hívek hűséges ragaszkodása és imádása. Ezért az Anyaszentegyház arra törekszik, hogy hívei minél többször mutassák meg ezen hűségüket. Rómában és a nagyobb egyházmegyékben minden nap van szentségimádás valamelyik templomban. Kisebb egyházmegyékben pedig minden vasárnap van más és más templomban. A mai vasárnapon rajtunk van a sor. Milyen nagy boldogság ez a mai nap a mi számunkra, hogy az egész egyházmegye nevében mi mutathatjuk be imádságos hódolatunkat az Úr Jézusnak.

Kedves Gyermek! Élt egyszer egy kis árvaleány, kinek Marika volt a neve. A kedves nővérek nevelték az árvaházban. A szegény kisleány nagyon beteg volt. Az egész napot a tolókoksiban kellett töltenie. És mégis mindig mosolygós volt az arca; a fájdalmat, amelyet érzett, nem mutatta. Legnagyobb örömet azzal szerezhetett neki, ha elvitték az intézet kápolnájába. Egy napon nagy ünnepre virradt az árvaház: egésznapos szentségimádást tartottak. Az árvák nagyon örültek, de legjobban a kis Marika. A gyermekek beosztás szerint felváltva imádkoztak a szentségi Jézus trónja

előtt. Marika kocsiját is odatolták egészen az oltár elé. Boldogan imádkozgatott ott, egészen átszellemült arccal. Egy óra mulva, amikor el akarták vinni, kérte, hogy még maradjon. Ekkor még egy félórát kapott. Mikor a kedves nővér megkérdezte, hogy mivel töltötte el a hosszú időt, így felelt neki: — Azt tettem, amit a tisztelendő bácsi mondott: mindent elmondtam a Jézuskának, ami velem történt, azután sok mindent kértem tőle. Utána imádkoztam azok helyett, akik őt nem szeretik. Azután pedig, — mondta nagy mosolygással — azt hiszem, egy kis angyalka súgta meg nekem: az Úr Jézus nagyon örült, hogy nála voltam. — A mai napon ti is tegyetek úgy, mint a kis Marika. Akkor az Úr Jézus nektek is örülni fog, akkor a szentségimádás napja mindnyájatok számára egy áldásos, boldog nap lesz. Amen.

9. Szerezz örömet a kereszthordozó Jézusnak! (Keresztúti ájtatosság)

Szent János 19, 16—19.

„Akkor azután kezükbe adta őt (Pilátus), hogy megfeszítsék. Átvevék tehát Jézust (a katonák) és elvivék. Aki keresztjét hordozván, kiméne az úgynevezett koponyahelyre, mely héberül Golgotának mondatik, ahol megfeszíték őt és vele másik kettőt kétfelől, középen meg Jézust. Címtáblát is írt Pilátus és a kereszt fölé tévé. Vala pedig írva: Názáreti Jézus, a zsidók királya.”

Kedves Gyermekek!

Most a nagybőjtben, amikor minden az Úr Jézus szenvedésére emlékeztet, vessünk egy pillantást mi is templomunknak egy szerény tárgyára, a keresztútra, amely a falakon csendesén, szerényen húzódik meg, mégis a legszembetűnőbben hirdeti, hogy mit is szenvedett értünk Jézus.

A keresztények már az első századokban nagy szeretettel és áhítattal keresték fel azokat a helyeket, amelyeket az Úr Jézus az ő földi életével, szenvedé-

sével és halálával megszentelt. Szívesen látogatták meg Betlehemet, Jézus születésének helyét. Ugyanígy Názáretet, ahol Jézus nevelkedett és mint dolgos munkásifjú éledgett Szent Józsefnek műhelyében. De mégis legszívesebben azokat a helyeket keresték fel, amelyeken az Úr Jézus olyan sokat szenvedett és halt meg, hogy ezáltal a bűnöktől és az örök büntetéstől minket megváltson. Így felkeresték az utolsó vacsora termét, az Olajfák hegyét, Kaifás és Pilátus házát, valamint azt az utat, amelyen Jézus végigvitte keresztyét, a Kálvária-hegyet, ahol keresztre feszítve meghalt, a mellette levő barlangot, ahol nagypénteken estefelé eltemették. A kereszttutát, amely Pilátus házától, az Antónia-vártól a Golgotáig vezetett, táblákkal jelölték meg. Erre szükség is volt, mert a város sokat változott. Új házak épültek, új utcák nyíltak. A nevezetesebb helyeken, mint pl., ahol Jézus találkozott Szűz Máriával, Veronika kendőjét nyújtotta, a kereszt alatt először elesett stb. nem táblákat, hanem kis kápolnákat állítottak. Végül a szentsír helyén, a Kálvária-hegy mellett Szent Ilona sászárné, Nagy Konstantin császár édesanyja, gyönyörű szép templomot emelt. Azok a keresztyények, akik messze országokból idejöttek, imádkozva járták végig ezt a megjelölt utat. Mindenegyben helyen, ahol tábla vagy kápolna vagy templom volt, jelezve, hogy az nevezetes hely, megálltak és az ott történetekről elmélkedtek, gondolkodtak.

1342-ben ezeknek a szent helyeknek őrzését a római pápa a szentferencrendi szerzetesekre bízta. Ezek a szerzetesek azután egy nagyon szép szokást kezdtek el. Szerzte a világon, ahol templomaik voltak, a templom falára felakasztottak tizennégy képet, amelyeken az Úr Jézus szenvedése történetének az a tizennégy jelenete van, amely a jeruzsálemi úton is meg van jelölve. Ezzel az volt a céljuk, hogy azok a szegény emberek, akiknek nincs pénzük arra, hogy Jeruzsálembe elzarándokoljanak és a kereszttutát végigjárják, ugyanazt otthon, az ő kis falusi templomukban is

megtehessék. Másrészt a Szentföldre való zarándoklás a törökök miatt veszedelmes volt. — A római pápák örömmel vették ezt a szokást. Kijelentették, hogy aki így a keresztutat elmélkedve és imádkozva végigjárja, éppenúgy megkapja a teljes bűcsút, mintha Jeruzsálemben tette volna ugyanezt. (Aki aznap nem áldozott, az 10 évi és tízszer 40 napi bűcsút nyer.) A keresztút elvégzése nagyon könnyű. Mindenegyik kép előtt meg kell állni és egy kicsit elmélkedni a felett, amit a kép ábrázol. Azután egy kis rövid imádság következzék, amely lehet egy Miatyánk ezzel a fohással: Imádunk téged Krisztus és áldunk téged, mert a te szent kereszted által megváltottad a világot.

Kedves Gyermekek! Mikor Jézust Pilátus házában olyan kegyetlenül ostromozták, a sok kíváncsi zsidó nagy örömmel nézte. De volt ott egy jó gyermek is, akinek szíve tele volt szánakozással. Azon gondolkodott, miként tudna az Úr Jézus fájdalmán enyhíteni. Hopp, megvan! Elkezdett ott ugrándozi, lökdösődni és ezzel zavart kelteni. A zajra a katona, aki Jézust ostromozta, félrepillantott, és ekkor egy ütést melléütött, tehát nem érte Jézust. Volt is nagy öröme a jó gyermeknek, és a szenvedő Jézus meleg szeretettel nézett rá. — Ma az emberek nem korbácsokkal, hanem bűneikkel talán még kegyetlenebbül ostromozzák Jézust. Ó, mennyire fáj ez neki. De enyhületet, vigasztalást nyújtanak neki a jó hívek és gyermekek, akik a nagybőjtben különösen szívesen végzik a keresztúti ájtatosságot. Jöjjetek erre az ájtatosságra szívesen, szerezzetek örömet a bűnökkel olyan nagyon agyonkorbácsolt Úr Jézusnak. Amen.

10. Buzgón tiszteld a Szent Szívet! (Jézus Szíve-tisztelet)

Szent János 19, 31—37.

„A zsidók pedig, mivel készültnap volt, hogy ne maradjanak a kereszten a testek szombaton (mert ama szombatnap nagy volt), kérték Pilátust, hogy törjék meg azok szárcsontjait és vegyék le őket. Menének hát a katonák és az elsőnek ugyan megtörék szárait és a másiknak is, akik megfeszítették ővele. Mikor pedig Jézushoz értek, látván, hogy ő már meghalt, nem törék meg szárait, hanem egyik katona lándzsával megnyitá oldalát, melyből legottan vér és víz jöve ki. És aki ezt látta, biznyságot tett róla és igaz az ő tanúsága. És az tudja, hogy igazat mond, hogy ti is higgyetek. Mert ezek azért történtek, hogy beteljesedjék az Írás: Csonkot nem fogtok törni benne. És ismét más Írás mondja: Látni fogják, kit vertenek által.”

Kedves Gyermek!

A keresztények mindig meghatottan olvasták azt a szentírási részt, amelyet most nektek felolvastam. Az hatotta meg őket, hogy a legszentebb Szívet, amely annyira szerette az embereket, a gonosz emberek még a halál után is megsebeztek. A meghatott fájdalom, amely őket e miatt eltöltötte, mélységes tiszteletté és szeretetté alakult. A megsebzett szent Szívet már a legrégebb időktől fogva tisztelték a keresztények. Ez a tisztelet Alacoque Szent Margit által lett naggyá.

Az Úr Jézus Alacoque Szent Margitnak, ennek a zárdában visszavonultan élő apácának kinyilatkoztatást adott. 1673 december 27-én, Szent János apostol ünnepén, mikor az oltár előtt térdelt, egyszerre csak megjelent neki az Úr Jézus tündöklő Szíve, amelyből lángok törtek elő. Alacoque Szent Margit megkövülten nézte a látomást és hallgatta az Úr Jézus kinyilatkoztatását: Isteni Szívem nagyon szereti az embereket. A következő évben ismét megjelent neki Jézus szent Szíve és felpanaszolta az emberek hálátlanságát. Majd felhívta Alacoque Szent Margitot az engesztelésre. Meghagyta neki, hogy minden első-pénteken járuljon szentáldozáshoz és minden első csütörtökön egy órát töltsön el szentségimádással. Végül még

azt kívánta, hogy az Úrnap nyolcada utáni péntek szent Szívének legyen szentelve. — Az Úr Jézus még azt is kinyilatkoztatta, hogy milyen gazdag jutalomban részesíti azokat, akik az ő szent Szívét tisztelik. Ezeket megvigasztalja szenvedéseikben, elhalmozza kegyelmeivel, békességet ad nekik, biztos menedékük lesz életükben és halálukban, minden dolgukat, munkájukat megáldja, a bűnösöknek megirgalmaz, a lanyhákat buzgóságra serkenti, a buzgókat pedig még nagyobb tökéletességre, az apostolkodók munkájának sikert ad, a házat, ahol szent Szívének képét kifüggesztik és tisztelik, megáldja. De talán a legnagyobb ígért az, hogy akik kilenc első-pénteken megáldoznak, azok nem fognak a végső kegyelem nélkül meghalni és a Szent Szív végső menedékük lesz az utolsó pillanatokban. Az ígéreteket ezzel fejezte be: Szívembe írom és onnan soha többé ki nem töröm azok neveit, akik ezen ájtatosságot terjesztik. — Ezekből a drága ígéretekben látszik, mennyire szereti az Úr Jézus az embereket. Ennyi sok áldást és kegyelmet ígért nekik, ha az ő szent Szívét tisztelik. Milyen nagy kitüntetés az a mi számunkra, hogy beállhatunk az Ő szent Szívét tisztelők és engesztelők hatalmas csapatába. Az elsőpénteki szentáldozás, az első csütörtöki szentségimádás, a Jézus Szíve-litániák, a Jézus Szíve Szövetség, a szív-gárda, otthon a Szent Szív képének őrzése stb. mind-mind ezért van. Tegyétek meg ezt nagy szeretettel és buzgalommal.

Kedves Gyermekek! Bruxellesben, Belgium fővárosában élt egy szegény munkáscsalád. A gyermek, egy nyolcéves kislány, nagyon beteg volt. Csontszúja volt szegénykének és egyik kezét már nem is tudta használni, most meg átterjedt a baj a másikra is. Egy reggelen az édesanyja, amikor gyermeke kezét bekötözte, sírva fakadt. — Miért sírsz, anyuskám? — kérdezte a gyermek. — Mert sebesek a kezeid, kislányom — felelte az édesanya. — Ó, ne sírj, anyuskám, — vigasztalta az édesanyját a kislány — igaz, sebesek a kezeim és fájnak is, de akkor odanézek a Jézus Szíve-

képre és megvigasztalódom. Látod, anyuskám, az Ő kezei is sebesek, és ha szelíden türöm a fájdalmakat, hasonló leszek hozzá. — Látjátok, Jézus Szíve tisztelete és szeretete milyen türelmessé és hőslelkűvé tette ezt a kisgyermeket. Legyetek ti is hőslelkűek. Tiszteljétek és szeressétek az Úr Jézus szent Szívét. Járuljatok hűségesen minden első-pénteken a szent-áldozáshoz és legyen a ti mindennapos fohászkodástok ez a kis imádság: Jézus szentséges Szíve, add, hogy téged mindig jobban szeresselek. Amen.

11. Állhatatosan imádkozzál a körmenetben ! (Keresztjáró körmenet)

Szent Lukács 11, 9—13.

„Én is mondom nektek: Kérjétek és adni fognak nektek, keressetek és találtok, zörgessetek és megnyitnak nektek. Mert mindaz, aki kér, kap, és aki keres, talál, és a zörgetőnek ajtót fognak nyitni. Ki az az atya közületek, aki ha fia kenyeret kér tőle, követ ad neki; vagy ha halat, csak nem fog a hal helyett kígyót adni neki? vagy ha tojást kér, vajjon skorpiót fog-e nyújtani neki? Ha tehát ti, rossz léletekre tudtok jó adományokat adni gyermekeiteknek, mennyivel inkább fog adni a ti mennyei Atyátok jó lelket azoknak, akik tőle kérnek.”

Kedves Gyermekek!

A jövő héten három napon körmenet indul templomunkból a . . . templomokba (kereszthez). Énekelve, imádkozva fogjuk a templomokat felkeresni és a mennyei Atya segítségét kérni.

A körmeneteket már a pogány népek is ismerték. Pedig őket erre senki sem tanította. A maguk eszéből felismerték, hogy az Istent nem elég csak magunkban imádnunk, hanem imádásunkat nyilvánosan is meg kell vallanunk. A nyilvános imádásnak és megvallásnak legalkalmasabb módja a körmenet. A keresztény Egyház is így tett, de körmeneteket természetesen csak akkor tarthatott, amikor már az üldözések megszűntek és a hívek bátran kimehettek az utcára a

hitüket megvallani. A legősibb körmenet egészen rövid volt: nagyszombaton éjjel a keresztelő kápolnából a templomba vezetett. Általában az egyik templomból a másikba mentek énekelve és imádkozva. Ugyanez történik nálunk is a jövő héten, hétfőn, kedden és szerdán. A . . . templomban gyűlnek össze a hívek, itt szentmise lesz, utána pedig a . . . templomba mennek. A falvakban, ahol csak egy templom van, ezt így nem lehet megcsinálni. Ezért a templomból nem egy másik templomba, hanem egy kereszthez mennek. Ezért nevezi a magyar nép ezeket a körmeneteket: keresztjáró körmeneteknek.

A keresztjáró körmenetekkor a hívek a Minden-szentek litániájával az ajkukon indulnak el a templomból és ezt énekelve mennek a másik templomba, illetve a kereszthez. Közben még más hűnbánati énekeket is énekelnek. Mikor a másik templomba érnek, szentmisét hallgatnak. A szentmise után a körmenetet vezető pap különféle könyörgéseket mond. Ezekkel a feltámadt Üdvöztőnek segítségét, majd a templom védőszentjének, a Boldogságos Szűz Máriának, Szent Péter és Pál apostoloknak s minden szenteknek közbenjárását kéri. Imádkoznak bűneik bocsánatáért, a pápáért és uralkodóért, a pogányok és eretnekek megtéréséért. Az egészet befejezik az alkalmas időjárásért és a békés időért való könyörgéssel. Ezután úgy, amint jöttek, énekelve és imádkozva visszatérnek abba a templomba, ahonnan elindultak. — Szomorúan kell látnunk, hogy mindig kevesebb hívő áll be a körmenetbe. Mintha csak szégyenlenék megvallani hitüket és az Úr Jézust, akinek dicsőségére a körmenetet tartjuk. Pedig az Úr Jézus azt mondta, hogy aki megvallja őt az emberek előtt, azt ő is megvallja a mennyei Atya előtt; aki pedig megtagadja őt az emberek előtt, azt ő is megtagadja a mennyei Atya előtt. (Mt. 10, 32.)

Kedves Gyermekek! Szent János apostol a Jelenések könyvében leírja, hogy milyennek látta a mennyei körmenetet. „Ezután nagy sereget láték, melyet senki sem volt képes megszámlálni, minden nemzetség-

ből és néptörzsből . . . hosszú, fehér ruhákba öltözve és kezükben pálmaág; és nagy szóval kiáltának, mondván: Üdv a mi Istenünknek, aki a trónon ül, és a Báránynak." (Jel. 7, 9—10.) Így mennek az üdvözült lelkek a mennyei körmenetben az Úr Jézusnak, a Báránynak trónusához. Ó, milyen nagy boldogság ebben a körmenetben résztvehetni. Szeressétek a körmeneteket és vegyetek részt rajta buzgón imádkozva és énekelve, mert akkor nemcsak azt fogjátok elnyerni, amit a könyörgésekben kértek, hanem mint akik a földi körmenetben buzgón résztvettek, a mennyei körmenetben is résztvehettek és eljuthattok az Úr Jézus trónusához. Amen.

12. Énekelve imádkozzál!

(Veni Sancte)

Apostolok Cselekedetei 2, 1—41.

„Midőn elérkezett a pünkösd napja, mindnyájan együtt valának ugyanazon a helyen, és hirtelenül zaj támadt az égből, olyan, mint a heves szélvész zúgása és betöltte az egész házat, ahol ültek. Majd pedig szétoszló nyelvek jelenének meg nekik, olyanok, mint a tűz s leereszkedék mind-egyikükre. Ekkor mindnyájan betelének Szentlélekkel és beszélni kezdenek különféle nyelveken, amikép a Szentlélek adta nekik, hogy szóljanak . . . Amikor ez a zaj támadt, tömeg verődött össze s lelkében megzavarodék, mivel kiki tulajdon nyelvén hallotta beszélni őket. Mindnyájan álmélkodtak és csodálkoztak . . . megkeresztelkedének és körülbelül háromezer lélek csatlakozék aznap hozzájuk.”

Kedves Gyermek!

Négy évvel ezelőtt nagy esemény színhelye volt Róma, a katolikus Anyaszentegyház szíve és közép-pontja. A világ minden részéből elindultak a bíboros főpapok Rómába, hogy megválasszák az új pápát. Mikor az egyházi törvény által előírt tizenhét nap eltelt, a bíborosok bevonultak a vatikáni palotának abba a részébe, ahol a választás történt. Maguk is érezték, hogy az, amit tenniük kell, igen nagy dolog.

Ehhez igazán szükségük van a jó Isten segítő kegyelmére. Ezért mindnyájan a Sixtusi-kápolnába vonultak és ott térdreborulva elkezdtek a régi szép kegyelemkérő éneket: *Veni Sancte Spiritus . . . Jöjj Szentlélek Úristen.*

A Szentírásból tudjuk, hogy a Szentlélek Úristen mindig ott van az ő segítő közreműködésével, ahol valami nagy esemény történik. Ott volt a világ teremtésekor. „Kezdetben teremté Isten a mennyet és a földet — olvashatjuk a Teremtés könyvében. — A föld azonban pusztá és üres volt és sötétség volt a mélység színén, de az Isten Lelke ott lebegett a vizek felett.” (I. Móz. 1, 1—3.) A Szentlélek Isten alakította ki a világ csodás szépségét és bámulatos rendjét. Ott volt a megváltói munka kezdetekor. „Lőn pedig, mikor kereszttelvetén az egész nép, Jézus is megkeresztelkedék és míg imádkozott, megnyílék az ég; és leszállára a Szentlélek testi alakban mint a galamb, és e szózat hangzék a mennyből: Te vagy az én szeretett Fiam, tebenned telik kedvem.” (Lk. 3, 21—22.) Ott volt az Egyház születésekor, mint ahogyan a szentbeszéd előtti szentírási szakaszban hallhattátok. — Ezért az Anyaszentegyház, mikor valami fontos dolgot kezd, mindig segítségül hívja a Szentlelket. Ha pápát választ, ha püspököt, papot vagy templomot szentel, ha egyetemes zsinatot, nagygyűlést vagy fontos tanácskozást elkezdi . . . Mindig . . . mindig felhangzik az ének: *Veni Sancte Spiritus . . . Jöjj Szentlélek Úristen . . . áraszd reánk teljesen mennyből fényességedet. — A Szentlélek segítségülhívására szép himnuszokat írtak. Ezek közül a legrégibb a Veni Creator Spiritus . . . Jöjj teremő Szentlélek . . . A legismertebb pedig a Veni Sancte Spiritus . . . Jöjj Szentlélek Úristen . . . a XI. századból való, tehát már kilencszáz éves. A szép dicsőítő és kegyelemkérő éneket III. Ince pápa írta. A régi magyar imakönyvekben mindenütt megtaláljuk, bizonyságul arra, hogy őseink is szívesen és buzgón énekelték. — A ti életetekben nagy esemény az iskolai év kezdete. Azt hiszem, érzitek, hogy nektek is szükségetek van a jó Isten segítő kegyelmére. Ezért*

kezdjük meg azzal az iskolai évet, hogy itt a templomban leborulunk a jó Isten oltára előtt és elénekeljük a kegyelemkérő éneket: Veni Sancte Spiritus . . . Jöjj Szentlélek Úristen, oszd ki égi kincsedet . . .

Kedves Gyermekek! Szent Istvánról, az első vértanúról azt mondja a Szentírás, hogy telve volt a Szentlélek kegyelmével. Ez a kegyelem olyan bölcsé tette, hogy a zsidók nem tudtak neki megfelelni. Ez a kegyelem olyan bátorrá tette, hogy hőiesen viselte el a fájdalmas megkövezést. Ez a kegyelem olyan jó-ságossá tette, hogy haldokolva is tudott imádkozni a gyilkosaiért. Ezt a kegyelmet fogjuk kérni most a Szentlélek Istentől. A régi keresztények buzgalmával énekeljétek ezt a szép himnuszt. Ez az ének igazán nemcsak ének, hanem könyörgés, imádság. Énekelve imádkozzatok tehát. Ha ezt teszitek, biztosan megnyeritek a Szentlélek Isten kegyelmét ahhoz, hogy ebben az iskolai évben kötelességteket, a tanulást becsületesen és eredményesen végezhesétek. Amen.

13. Légy hálás gyermeke a mennyei Atyának! (Te Deum)

Szent Lukács 17, 11—18.

„És történt, hogy amint (Jézus) Jeruzsálem felé tartott, átméne Szamarián és Galileán. Mikor pedig beméne egy faluba, tíz poklos férfi jöve elébe, kik távolról megállának és felemelék szavukat, mondván: Jézus, Mester! könyörülj rajtunk. Kiket midőn meglátott, mondá: Menjetek, mutassátok meg magatokat a papoknak. És lőn, hogy amint mentek, megtisztulának. Egyik pedig közülök látván, hogy meggyógyult, visszatére: nagy szóval magasztalván az Istent és arcra borula az ő lábainál, hálát ada, és ez szamaritanus vala. Felelvén pedig Jézus, mondá: Nemde tízen tisztultatok meg, és a többi kilenc hol vagyon? Nem akadt, aki visszatérvén dicsőséget adjon Istennek, hanem csak ez az idegen.”

Kedves Gyermekek!

Ha megfigyeltétek a most felolvasott szentírási szöveget, észrevehettétek, hogy milyen szomorúan

mondja az Úr Jézus: és a többi kilenc hol vagyon? Bizony a hálátlanság egyike a legszomorúbb dolgoknak a világon.

A hálát az emberi lélekbe az Isten maga oltotta bele. Sőt még az állatban is tökéletlenebb formában megtalálhatjuk. Milyen megható sokszor az állat hűségese hálája és ragaszkodása a gazdájához, aki vele jót tesz. A hála voltaképpen adósság, amelyet kiegyenlítetlenül hagyni nagyon csúnya dolog. Hogy milyen egy ember, az meglátszik abból, hogyan gondolkodik a háláról. Aki kötelességének érzi a hálát kifejezni, az jó lélek. — Mivel a hála ilyen fontos erénye az emberi léleknek, a katolikus Anyaszentegyház mindig igyekezett híveit hálára nevelni. Nagyon sokszor figyelmezteti gyermekeit a jó Istennel szembeni köteles hálára. Ez a figyelmeztetés néha prédikációkban vagy más tanításokban nyilvánul meg, de még többször a szép szertartásokban. Egy ilyen komoly figyelmeztetés a mai szertartás is: a Te Deum.

A Te Deum régi szép ókeresztény himnusz. Körülbelül 1500 esztendő. Főleg a nyugati Egyház nagy szeretettel alkalmazza a hálaadó istentiszteleteknél, mert a legszebben van kifejezve benne, hogy mit is jelent Istennel szemben hálásnak lenni. Ha egy embernek tartozunk hálával, valamely földi vagy lelki dologgal (imával) visszafizethetünk neki. Istennél ez nem lehetséges. Hogyan tudok tehát Istennel szemben hálás lenni? Megmondja a Te Deum: Téged Isten dicsérünk . . . Téged Úrnak ismerünk . . . Téged örök Atyaisten, mind egész föld áld és tisztel . . . Minden nap dicsérünk Téged . . . Szent nevedet áldja néped . . . Csak ez a pár sor is milyen sokat mond, és mennyire megtanít mindenre. Istennek úgy kell hálát adnunk, hogy őt dicsérjük, Urunknak, Istenünknek megvalljuk. — De a hála nem lehet csak olyan, mint a szalmaláng, amely pár pillanatig óriási lánggal ég, azután egyszerre elhamvad. Nagyon keveset érne a ti hálátok, ha ma nagyon szépen elénekelnétek a dicsérő éneket, köszönő imákat is mondanátok, de azután elhagyva az iskolát,

elfeledkeznétek a jó Isten iránti kötelességekről. A legkedvesebb Te Deumot nem az fogja közületek mondani, aki a legbuzgóbban vagy legszebben énekel, hanem aki az egész nyári szünetben példás keresztény életével énekel dicsőítést az Istennek. Legyetek tehát hálások a jó Istennek és jótevőiteknek, akik veletek egész évben foglalkoztak. Istennel szemben a vallásos kötelességek hűséges teljesítésével. Jótevőitekkel szemben pedig úgy, hogy hálásan és tisztelettel emlékeztek meg róluk, munkájukról s fáradozásairól és imádkoztok értük.

Kedves Gyermekek! Mikor Szent Polikárp vértanút a pogány bíró elé állították, az azt követelte tőle, hogy imádjá a pogány isteneket és tagadja meg Jézust. Szent Polikárp végignézett a bírón s az összegyűlt pogányokon és halálos komolysággal így szólt: Már 86 éves vagyok, de Jézus sohasem bántott meg. Királyom ő, aki megváltott. Hogyan tagadhatnám meg őt? Nem lehetek hálátlan! Erre a tömeg azt követelte, hogy Szent Polikárpot égessék meg. Mikor elkészült a máglya, Polikárp elvégezte utolsó hálaimáját, azután fellépett a máglyára, amelyen hősiecs vértanúhalált halt. Vessétek jól szívetekbe Szent Polikárp utolsó szavait: Nem lehetek hálátlan. Most pedig, amikor majd eléneklitek a Te Deumot, legyen ez a himnusz dicsőítő ima a ti ajkaitokon és egy komoly ígéret, hogy a jó-ságos mennyei Atyának mindig hűséges, szerető és hálás gyermekei maradtok. Amen.

14. Hozz el nem hervadó rózsacsokrot a Szűzanyának!

(Rózsafüzér-ájtatosság)

Szent Lukács 1, 26—28.

„Az időben: Elküldé az Isten Gábríel angyalt Galilea városába, melynek neve Názáret, egy szűzhöz, ki egy férfiúnak vala eljegyezve, kinek neve József, Dávid házából, a szűz neve meg Mária. És bemenvén hozzá az angyal,

mondá: Üdvözlég, malaszttal teljes, az Úr vagyon teveled, áldott vagy te az asszonyok között."

Kedves Gyermekek!

Hétszáz évvel ezelőtt, 1200 körül, Dél-Franciaországban az albigenzes nevű eretnekek sok bajt okoztak az Anyaszentegyháznak, mert a hívek közül nagyon sokat elcsábítottak az ő hamis vallásukra. A pápa Szent Domonkost küldte el hozzájuk, hogy prédikáljon nekik s szavával és példájával térítse vissza őket az Anyaszentegyházba. De bármilyen szépen is prédikált nekik Szent Domonkos, csak nagyon kevesen tértek vissza a katolikus vallásba. Végül is Szent Domonkos a Boldogságos Szűz Máriához fordult segítségért. A legenda szerint ekkor Szűz Mária megjelent Szent Domonkosnak és megmutatta neki a hathatós segítőeszközt: a rózsafüzért. Egyben megtanította arra is, hogyan kell a rózsafüzért imádkozni. Szent Domonkos azután a rózsafüzér-imádságra megtanította a jó híveket és kérte őket, hogy nagyon sokat imádkozzanak az eretnekek megtéréséért. A szép és buzgó imádságnak hamarosan meg is lett az eredménye: az eretnekek nagy tömege tért vissza az Egyházba.

A rózsafüzér- vagy szentolvasó-ájtatosságot Szent Domonkos és az ő szerzetestestvérei gyorsan elterjesztették. A keresztény hívek hamar megszerették és mindenfelé buzgón imádkozták. Szent Lajos francia király, bár sok munkát okozott neki az ország kormányzása, mégis mindennap elimádkozta. Hunyadi János, Magyarország kormányzója és törökverő hadvezére állandóan a kardja markolatánál hordta, hogy apró kis szabadidejében, sőt a csaták zaja közben is imádkozhassa. Xavéri Szent Ferenc rózsafüzérrel a kezében ment Indiába a pogányokat megtéríteni. — A Boldogságos Szűz Mária pedig nagyon sokszor megsegítette közbenjárásával azokat, akik a rózsafüzért buzgón imádkozták. Szent Domonkost az eretnekek ellen, a keresztény vitézeket a törökkel szemben a lepantói győzelem alkalmával (1571), Xavéri Szent Ferencet a pogányokkal szemben . . . és így tovább.

Ki tudná elmondani azt a sok jót, amelyet az emberek a jó Istentől a rózsafüzér-ájtatosság által nyertek. — A pápák maguk is nagyon sokszor ajánlották a híveknek a rózsafüzér-ájtatosságot. Végül XIII. Leó pápa elrendelte, hogy október hónap a rózsafüzér hónapja legyen és a plébániatemplomokban a hívek mindennap közösen imádkozzák el. Aki a rózsafüzért ájtatosan elimádkozza, az búcsút is nyer. A megáldott rózsafüzéren végzett minden Miatyánkért és Üdvözlégyért ötszáz napi búcsút lehet nyerni. Ha pedig valaki az egész rózsafüzért olyan oltár előtt végzi, amelyben a legméltóságosabb Oltáriszentséget őrzik, teljes búcsút nyerhet a szokásos feltételek mellett.

Kedves Gyermek! Szeretitek ti igazán a Boldogságos Szűz Máriát? Akartok ebben a hónapban még kedvesebb gyermekei lenni? Akartok az ő közbenjárására ebben a hónapban a jó Istentől még több kegyelmet és áldást nyerni? Akkor imádkozzatok el ebben a hónapban mindennap legalább egy tizedet a rózsafüzérből. Aki pedig még többet akar tenni, az jöjjön el mindennap a templomba a rózsafüzér-ájtatosságra. Mindenegyes imádságtok egy-egy jóillatú, gyönyörűséges szép rózsza lesz, amely sohasem hervad el. Jöjjetek és hozzatok el nem hervadó rózsacsokrot a Szűzanyának. Jöjjetek mindennap és árásszatok el ezzel a legkedvesebb rózsatengerrel a rózsafüzér Királynőjének oltárát. Amen.

15. Könyörögj Istennek szent Anyjához!

(Loretói litánia)

Szent Lukács 1, 26—28.

„Az időben elküldé az Isten Gábiel angyalt Galilea városába, melynek neve Názáret, egy szűzhöz, ki egy férfiúnak vala eljegyezve, kinek neve József, Dávid házából, a szűz neve meg Mária. És bemenvén hozzá az angyal, mondá: Üdvözlégy, malaszttal teljes, az Úr vagyson teveled, áldott vagy te az asszonyok között.”

Kedves Gyermek!

Krisztus születése előtt 491-ben nagy félelem töl-

tötte el a rómaiakat. Ugyanis egy évvel előtte száműzték kitűnő katonájukat, Korjolánuszt. Ez a rómaiak ellenségéhez, a volszkuszokhoz menekült. A volszkuszok gyűlöltek a rómaiakat, mert egy év előtti háborúban mindenüket elpusztították. Korjolánusz a volszkuszok között nagy sereget szervezett és bosszuló hadjáratot indított Róma ellen. A rómaiak nem mertek megütközni vele és így ellenállás nélkül jutott egészen a város kapujáig. Ekkor már könyörgőre fogták a dolgot a rómaiak. A város előkelő emberei kimentek Korjolánuszhoz, de ez nem is fogadta őket. Ezután kimentek hozzá a papok, de ezekkel sem állt szóba. Végül kiment hozzá az édesanyja, Veturia. És amit nem tudtak elérni az előkelő emberek és a papok, azt elérte az édesanya: Korjolánusz megbékült. A sereget visszavezette és Róma megmenekült. Milyen boldogok lehettek a rómaiak, hogy ilyen közbenjáró édesanya könyörgött értük és megmentette őket. Nekünk is van egy ilyen közbenjáró mennyei édesanyánk, a Boldogságos Szűz Mária, akit erre a közbenjárásra ebben a hónapban mindennap kérünk: a loretoi litániában.

Litaneia görög szó és a segítségre nagyon rászoruló ember könyörgését jelenti. A régi keresztények sokkal buzgóbban kérték a jó Isten segítségét. Ők ugyan nem azt a litániát mondták, mint amit mi, hanem ezt a könyörgést ismételték nagyon sokszor: Kyrie eleison, Christe eleison . . . Uram, irgalmazz nekünk, Krisztus, kegyelmezz nekünk . . . Később ehhez csatolták a szentekhez való könyörgést, először ilyen formában: Szent apostolok . . . szent vértanúk . . . szent angyalok . . . stb. . . . könyörögjetek értünk, miként ezt ma is mondjuk a Mindenszentek litániájában. Ezután már egyes szenteket is megneveztek: Szent József . . . Szent Péter . . . Szent János . . . könyörögj értünk. Főleg a Boldogságos Szűz Mária, Istennek szent Anyját kérték. Azt a kérést, amelyet nagyon kértek, háromszor, ötször, sőt hétszer is megismételték. Így alakultak ki a litániák. — A loretoi

litánia első nyomait a nyolcszáz év előtti időkben már megtaláljuk. Loreto egy kis olasz város, ahol megvan annak a názareti háznak mása, amelyben a Szentcsalád lakott. Ebben a házban jöttek össze az ájtatos hívek és kezdték énekelni az ájtatosságkor Szűz Mária litániáját, amelyet azután innen loretoi litániának neveztek. Innen is terjedt el az egész világra. XIII. Leó pápa pedig elrendelte, hogy a május hónapot is a Boldogságos Szűz Máriának szenteljék és a plébániatemplomokban mondják el a loretoi litániát. A hívek ezt az ájtatosságot is nagyon megszerették és mindenfelé nagy számban vesznek részt rajta.

Kedves Gyermekek! XII. Pius pápa levelet küldött a pápai állam titkárához és abban kifejezte hő óhaját, hogy május hónapban indítsanak egy imahadjáratot, hogy az a kegyetlen háború, amelyben a nemzetek egymást pusztítják, minél előbb véget érjen és létrejöjjön az igazságos béke. A pápának az a szándéka, hogy főleg a gyermekek imádkozzanak ebben a hónapban nagyon buzgón és kérik a Boldogságos Szűz Máriát, hogy az ő közbenjárására Isten az ő hathatós kegyelmével orvosolja az emberiségnek nagy baját és adja meg a tartós békét és nyugalmat. A Boldogságos Szűz Mária nagyon szereti a kedves kis gyermeklelkeket. Azért kívánja a pápa, hogy a gyermekek indítsanak imahadjáratot. Imádkozzatok nagyon buzgón a pápa szándékára minden májusi litánián. Könyörögve kérjétek Szűz Máriát, Istennek szent Anyját. Legyetek ennek az imahadjáratnak hűséges, buzgó, bátorlelkű, tisztaszívű lovagai. Amen.

16. Jöjj te is Szűz Máriát dicsérni!

(Búcsújárás)

Szent János 2, 1–12.

„És harmadnapon menyegző lőn a galileai Kánában: és ott vala Jézus anyja. Meg volt pedig híva Jézus is tanítványaival együtt a menyegzőre. És fogytán lévén a bor, mondá Jézus anyja neki: Nincs boruk. Felelé neki Jézus:

Mi közöm nekem és neked, ó asszony? Még nem jött el az én óráim. Mondá az ő anyja a szolgálknak: Amit nektek mond, cselekedjétek. Vala pedig ott hat köveder elhelyezve a zsidók tisztulására, egyenkint két vagy három korsó tartalmú. Mondá nekik Jézus: Töltsétek meg a vedreket vízzel. És szízig tölték azokat. És mondá nekik Jézus: Merítsetek most és vigyetek a násznagynak. És elvivék. Amint pedig megízlelte a násznagy a borrá vált vizet és nem tudta, honnét való az, — de tudták a szolgálak, akik a vizet merítették vala, — előhívá a násznagy a vőlegényt és mondá neki: Minden ember először a jó bort adja és miután megittasodtak, akkor az alábbvalót; te pedig mindeddig tartogattad a jó bort. Ezzel kezdte meg Jézus csodajeleit a galileai Kánában; és nyilvánosságra hozá dicsőségét és hívének benne tanítványai."

Kedves Gyermekek!

A székesfehérvári ferencrendi templomban, amely Szent Imre tiszteletére van szentelve, a mennyezeten érdekes kép van. A kép elmondja nekünk Konrád lovag történetét. Konrád lovag nagyot vétett. Olyan nagyot, hogy a pápához kellett mennie feloldozásért. A pápa azt mondta neki, hogy bilincsekbe verve kell felkeresnie a szentek sírjait. Amelyik szent sírjánál azután a bilincsek maguktól lehullanak, annak a templomnak a papja oldozhatja fel őt. Konrád lovag megtette, amit a pápa mondott. Bilincsbe verve ment városról-városra, egyik szentnek a sírjától a másikig, míg végre megérkezett Székesfehérvárra. Itt előbb Szent István sírjánál imádkozott. De éjjel álmában megjelent neki Szent István és intette, hogy inkább fia, Szent Imre sírjánál imádkozzék. Másnap Szent Imre sírjánál imádság közben lehullottak az őt lakattal lezárt bilincsek és a székesfehérvári bazilika papja feloldozta Konrád lovagot a bűne alól.

Az Egyházban már nagyon régi szokás, hogy a hívek elzarándokolnak a szentek sírjaihoz. Ezenkívül a jó Istentől különösen kitüntetett helyre, ahol Szűz Máriának vagy más szentnek a közbenjárására sokszor feltűnően meghallgatta az imádságukat a jó Isten és megadta nekik, amit kértek. Mivel itt az ember több kegyelmet nyerhet, ezeket a helyeket kegyhe-

lyeknek nevezzük. A hívek ma is messze földre elmennek a kegyhelyekre, — sokszor gyalog téve meg a hosszú utat — hogy a Boldogságos Szűz Mária vagy más szent közbenjárását kérjék. Neves kegyhely külföldön: Lourdes, Loreto, Máriacell, Pádva, Assisi stb. Magyarországon: Máriabesnyő, Máriaremete, Szentkút, Bodajk, Csatka, Csiksomlyó stb. — A jóságos Isten kegyesen tekint azokra, akik a kegyhelyeket felkeresik és imádságaik, valamint fáradságuk jutalmául elengedi nekik az ideigtartó büntetésük egy részét, azaz bűcsút nyernek. Aki meggyónik és megáldozik s az Egyház által előírt imádságokat elvégzi, az teljes bűcsút nyerhet. Éppen e miatt a kegyhelyeket bűcsújáró helyeknek is nevezik. Az odamenő emberek pedig a bűcsúsok vagy bűcsújárók. Most szeptember elején gyakrabban láthatok bűcsúsokat, akik Szűz Mária ünnepére valamelyik bűcsújáróhelyre igyekeznek. Talán láttátok is, amikor reggel a bűcsúsok indulnak, ahol a Boldogságos Szűz Máriának nevezetes kegyhelye van.

Kedves Gyermekek! Ti még nem mehettek el a bűcsújárásra, mert kicsinyek vagytok hozzá. E helyett csináljatok gyermekbűcsújárást. Jöjjetek el ma délután a templomba, illetve a litániára. Keressétek meg a Szűzanya oltárát (képét), térdeljetek elébe és mondjatok buzgó imádságot. A Szűzanyától kérhettek is valamit a lelketek számára vagy áldását a családbeliek számára. Szűz Mária nagyon sokat tehet közbenjárásával az Úr Jézusnál. A felolvasott szentírási szakaszból is hallhattátok, hogy az Úr Jézus az első csodáját is a Boldogságos Szűz Mária közbenjárására cselekedte. Minél ájtatosabban, szebben imádkoztok, annál biztosabban meghallgat titeket Szűz Mária közbenjárására a jó Isten. Jöjjetek kedves gyermekek a jó Istent imádni és a Boldogságos Szűz Máriát dicsérni. Amen.

II. KEGYELEMESZKÖZŐK

A) SZENTSÉGEK

17. Ne feledd, hogy Isten gyermeke vagy! (Kereszttség)

Szent Máté 28, 16—20.

„Az időben a tizenegy tanítvány pedig Galileába méne ama hegyre, hova Jézus rendelte vala őket . . . És hozzájuk menvén Jézus, szóla nekik, mondván: Minden hatalom nekem adatott a mennyben és a földön. Elmenvén tehát, tanítsatok minden népet, megkeresztelvén őket az Atya és Fiú és Szentlélek nevében.”

Kedves Gyermekek!

A templomokban vagy egy kis oldalkápolnában vagy a főoltár közelében áll a keresztkút. Szerényen húzódik meg a fal mellett. Sokan talán észre sem veszik, pedig nagyjelentőségű. Erről fogok ma beszélni.

A katekizmusban tanultátok, hogy a kereszttség az első és a legfontosabb szentség, mert aki nincs megkeresztelkedve, az nem juthat a mennyországba és más szentséget sem vehet fel érvényesen. Az Anyaszentegyház szép szertartások között szolgáltatja ki ezt a fontos szentséget. Ezek a szertartások mind emlékeztetnek azokra a szertartásokra, amelyekkel a keresztény ókorban a keresztiségre jelentkező felnőttet előkészítették a szentség felvételére. Ezek közül a legnevezetesebbek azok, amelyeket nagyszombaton éjjel végeztek. A keresztelendőnek ünnepélyesen meg kellett vallania hitét, hogy hisz a Szentháromság egy Istenben. Azután ellene kellett mondania az ördögnek és minden csábításainak. Ezután következett

a legünnepélyesebb pillanat, magának a keresztségnek kiszolgáltatása az alámerítés vagy vízzel való leöntés formájában. — Akkor még a katakombákban is, később pedig a templomok mellett keresztelőkápolnákat építettek, amelyekben egy nagyobb medencét csináltak. Ebbe állították bele a keresztelendőt és háromszor alábuktatták, miközben ezeket a szavakat mondták: Én téged megkeresztellek az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében. A betegeket és a gyermekeket azonban sohasem keresztelték alámerítéssel, hanem mindig úgy, hogy csak a fejüket öntötték le vízzel, amint az manapság is szokás. Ekkor már a keresztelőkápolnák nagy medencéjére sem volt szükség, hanem e helyett csak egy kis keresztkutat állítottak, amelyet a plébániatemplomokban ma is használnak. Ebben a keresztkútban őrzik a keresztvizet, amelyet a pap nagyszombaton és a pünkösd előtti szombaton szentel. A keresztkutat szépen kidíszítik, legtöbbször Keresztelő Szent János szobrával.

Ez a keresztkút azért nevezetes, mert ott nyerik el az emberek a keresztséget, amely által megszabadulnak az eredeti bűntől, megnyerik a megszentelő kegyelmet és Isten fogadott gyermekeivé lesznek. E nagy méltóság jeléül a pap a vízzel való leöntés után megkeni a megkereszteltnek homlokát a krizmával. Végül a keresztkútnál a pap fehér ruhácskát ad át és egy égő gyertyát, amely a tiszta léleknek, illetve az élő hitnek a jelvénye. Ez a szertartás figyelmezteti őt arra, hogy a tiszta lelket és a hitet nagy buzgalommal őrizze, mert csak akkor juthat el az Isten országába.

Kedves Gyermekek! Franciaországban, a bordeauxi székesegyházban, a bíboros érsek egy hercegnek a gyermekét ment keresztelni. Ekkor vette észre, hogy egy szegény munkásasszony is hozott egy gyermeket keresztelésre. Odahívta tehát és együtt végezte a szertartást. Amikor mind a két gyermeket megkeresztelte, így szólt a jelenlevőkhöz: Ez a két csecsemő, a herceg és a munkás gyermeke, külsőleg elütnek egymástól, de a szent keresztségben egyformán

Isten gyermekei lettek és előtte egyformán kedvesek. Egy közös dicsőségre, ugyanabba a mennyországba hívja mind a kettőt a mennyei Atya, csak különböző úton kell azt elérniök. A gazdagnak az irgalmas jótékonyság, a szegénynek a becsületes munka útján kell járnia. — Ti se feledjétek, hogy mindnyájan egyformán Isten gyermekei lettetek. Amikor a templomba jöttök és meglátjátok a keresztkutat, jusson ez eszetekbe rögtön. De az is, amit a hófehér ruhácska és az égő gyertya jelentett: a tiszta lelket és az élő hitet meg kell őriznetek. Néha-néha pedig keressétek ki imakönyvetekből a keresztségi fogadalom megújítását és mondjátok el szépen, ájtatosan. Ez egyúttal ígéret is lesz a mennyei Atyának arra, hogy sohasem feledjétek el, hogy az ő fogadott gyermekei vagytok. Amen.

18. Nem lehetsz gyáva, mert Krisztus katonája vagy!

(Bérmálás)

Apostolok Cselekedetei 8, 14—17.

„Mikor pedig az apostolok, kik Jeruzsálemben voltak, meghallották, hogy Szamaria befogadta az Isten ígését, elküldték hozzájuk Pétert és Jánost, kik odajöven imádkoztak értük, hogy elnyerjék a Szentlelket, mert az még egyikükre sem szállott le, hanem csak meg valának kereszttelve az Úr Jézus nevében. Ekkor rájuk tévék kezüket és azok elnyerék a Szentlelket.”

Kedves Gyermekek!

Mikor az Úr Jézus már távozni készült erről a földről, így szólt tanítványaihoz: Én kérni fogom az Atyát és más Vigasztalót fog adni nektek, hogy veletek legyen mindörökké . . . a Vigasztaló pedig a Szentlélek, kit az Atya az én nevemben küld . . . (Mt. 14, 16.) Az apostolok buzgón imádkozva várták a Szentlelket, és az az első pünkösdi ünnepén el is jött. Az apostolok nagyon boldogok voltak, hogy elnyerhették a Szentlelket, s mivel az Úr Jézustól hatalmat kaptak arra,

hogy a Szentlelket mások számára is imádsággal megnyerjék, a Szentlélek elnyerésének örömeiben az első keresztyényeket is részesítették.

A szentbeszéd előtt felolvastam nektek az Apostolok Cselekedeteiből néhány sort, ebben láthattátok, hogyan nyerték el a Szentlelket a szamariai hívek. Ez pedig úgy történt, hogy Szent Péter és János a bér-málás szentségében részesítették őket. A katolikus Anyaszentegyházban ezt a szentséget az apostolok halála után azok utódai, a püspökök szolgáltatták ki és ez ma is így van. — A bér-málás szentségének kiszolgáltatása általában a szentmise után van. A püspök előtt letérdelnek a bér-málkozók, ő pedig, miként az apostolok, imádsággal kéri a Szentlelket, hogy jöj-jön ezekre a bér-málándókra és ajándékozza meg őket kegyelmeivel és hét ajándékával. Az imádság után a püspök odamegy mindenegyes bér-málkozóhoz és miként az apostolok, ráteszi kezét mindegyiknek a fejére, azután a szent krizmába mártott hüvelykujjával meg-keni homlokukat a kereszttel, miközben ezeket a szavakat mondja: Megjelöllek téged a kereszttel, és megerősítek az üdvösség krizmájával, az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében. Amen. Azután gyengéden megérinti a bér-málkozó arcát és így szól: Béke veled. — A bér-málás szentségének kiszolgáltatá-sakor a püspök előbb kiterjesztett karokkal imádko-zott, hiszen láthattátok a Szentírásból, hogy az apos-tolok is így tettek. Azután rátette a kezét a bér-mál-kozó fejére. Az Anyaszentegyház ezzel azt akarja ki-fejezni, hogy valami nagyon fontosat kér annak szá-mára, akinek a fejére téteti a püspök kezét. De annyit is jelent, hogy a Szentlélek az illetőt ezentúl védel-mébe veszi. A szentelt olajjal való megkenésnek szintén jelentése van. Annyit jelent, hogy a Szentlélek megerősíti a megkeresztelt embert, hogy hitét állhata-tosan valja és hite szerint éljen. Az arc megérintésé-nek a jelentése az, hogy a hitéért képes legyen min-dent elviselni.

Kedves Gyermek! Még az első világháborúban

történt, amikor a németek és az oroszok egymás ellen harcoltak, hogy egy kis német csapatot közrefogott egy nagyobb orosz csapat. A németek egy kis házikóba húzódtak be és onnan tüzeltek az oroszokra. Az orosz tiszt látta, hogy túlerőben vannak, ezért felszólította a németeket, hogy adják meg magukat. Erre azonban a németek nem voltak hajlandók. Az orosz tiszt gyilkos tüzet vezényelt a házikóra, ahonnan nem-sokára megszűnt a fegyverek ropogása. Az oroszok odamentek a házikóhoz és megtalálták a hősi halott németeket. A német tisztben még volt egy kis élet. Az orosz tiszt megkérdezte tőle, hogy miért nem adta meg magát, mikor látta, hogy milyen nagy túlerővel állnak szemben. A német tiszt rámutatott a mellére, amelyen a vaskereszt díszlett és így szólt: Akinek a mellén ez a vaskereszt ott van, az nem lehet gyáva, sem hűtlen soha. — Akinek a lelkén ott van a bérálás szentségének eltörölhetetlen jele, az sem lehet gyáva és hűtlen soha. Annak bátran kell védenie mindig a lelkét az ördög kísértő támadásaival szemben, annak gyakran kell visszagondolnia a bér-málásra s újra és újra lelkébe kell hívnia a Szentlelket, azaz fel kell újítania a bérálás kegyelmét. Ti is legyetek hűséges és bátor katonái az Úr Jézusnak és akkor majd ti is mondhatjátok Szent Pál apostol szavait: „A jó harcot végigharcoltam . . . a hitet megtartottam, készen vár már reám az igazság koszorúja, amelyet megad nekem azon a napon az Úr, az igazságos Bíró.” (II Tim. 4, 7.) Amen.

19. Legyen szived a legszebb szentségház! (Oltáriszentség)

Szent Máté 17, 1—9.

„Az időben Jézus maga mellé vevé Pétert és Jakabot és Jánost, ennek testvérét, és felvivé őket külön egy magas hegyre. És elváltozék színében előttük. És orcája fénylik vala, mint a nap, ruhája pedig fehérek lőnek, mint a hó. És íme megjelenének nekik Mózes és Illés, beszélgetvén vele.

Megszólalván pedig Péter, mondá Jézusnak: Uram! jó nekünk itt lennünk; ha akarod, csináljunk itt három sátort, neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet, Míg ő szólt, egyszerre fényes felhő árnyékolá be őket. És íme szózat hallatszék a felhőből, mely mondá: Ez az én igen kedves Fiam, akiben nekem kedvem telt, őt hallgassátok.“

Kedves Gyermekek!

Amint a szent evangéliumban hallottátok, az Úr Jézus a Tábor-hegyen színében elváltozott. Emberi színe eltűnt és az isteni színe teljes ragyogásában tűndökölt. A keresztfán éppen ellenkezőjét tette. Az istensége szorult hátra és embersége állott a jelenlők szeme előtt, véresen, összetörve. Azután egyszer csak eljött az óra, amikor az Úr Jézus elrejtette az emberek elől az isteni színét is, meg az emberi színét is és a kenyér színét öltötte magára. A kenyér színébe rejtőzött Úr Jézust boldogan fogadjuk és oltárainkon őrizzük a szentségházban.

Mikor a régi időben a keresztényeket üldözték, akkor még a mai értelemben vett templomuk sem volt. Az oltárokon sem őrizhették az Oltáriszentséget. Az üldözések miatt csak annyi kenyeret változtattak át, amennyire a szentmisén levők áldoztatására szükség volt. De arra ügyeltek, hogy a betegek áldoztatására is maradjon Oltáriszentség. Csakhogy azt nem a templomban őrizték, hanem a beteg hozzátartozója hazavihette és otthon őrizhette. Ha szükség volt rá, maguk megáldozhattak. Az Anyaszentegyház másképpen nem tudott gondoskodni gyermekei áldoztatásáról, ezért megengedte az áldozásnak ezt a módját. Mindennél fontosabbnak tartotta, hogy a beteg az Úr Jézus szent testével megerősítve lépjen az Isten ítélőszéke elé. — Mikor az üldözéseknek vége volt és a keresztények templomokat építhettek, akkor már nem lehetett az Oltáriszentséget hazavinni, hanem vagy a sekrestyében vagy a templom mellett épült kápolnában őrizték. Innen azután körmenetben hozták el, amikor a szentmisében az áldoztatásra került a sor. Ez ma csak nagypénteken történik meg, amikor szintén körmenetben hozzák az Oltáriszentséget az oltár-

hoz. Később egy igen érdekes őrzési mód jött szokásba. Egy díszes ezüstgalambot készítettek, amelynek a belseje üres volt. Ebben tartották az Oltáriszentséget. Az ezüstből készült szentségtartót azután ezüstláncon a mennyezetről az oltár elé lógatták, mint ahogyan most sok helyen az örökmécses van. A középkor végén azután általánossá lett a szentségház mai formája. Az oltárra egy kis házikót szereltek és abban őrizték az Oltáriszentséget. Ez egyben legtöbbször a templom főoltára is. — A szentségházat, mint az Úr Jézus lakását, a lehető legszebben díszítjük. Elő van írva, hogy a belseje vagy aranyozva legyen vagy selyemmel bélelve. Belül fehér selyemfüggöny van, kívül pedig olyan színű, mint amilyen aznap a miseruha színe. Ez emlékeztet a szövetség sátrára. Csakhogy ez az új-szövetség sátra, ahol a kenyérszínbe öltözött Úr Jézus lakik.

Kedves Gyermekek! Hatszáz évvel ezelőtt élt egy szentéletű kisleány, Boldog Imelda. Nagyon szeretete a szentségi Úr Jézust és minden vágya az volt, hogy a szentáldozásban magához vehesse, de fiatal kora miatt nem engedték. Minden szentmisén vágyakozva nézett a szentségházra és ezerszer is elsuttogta az Úr Jézusnak, mennyire boldog lenne, ha a szívébe jönne . . . És imádsága nem volt hiábavaló. 1333 május 12-én, az Úr Jézus mennybemenetelének ünnepén, amikor a kedves nővérek áldoztak, egyszerre csak kiszállt az áldoztató pap kezéből az Oltáriszentség és odaszállt a kis Imelda fölé. A pap azonnal megértette az Úr Jézus akaratát és megáldoztatta a kis Boldog Imeldát. — Ime, bármennyire szépen feldíszítjük arannyal és selyemmel a szentségházat, azért ő mégis jobban szereti a tiszta emberszívet. Ez az ő legkedvesebb szentségháza. Nyissátok ki minél többször és minél szívesebben tiszta szívetek kapuját és fogadjátok be az Úr Jézust és akkor a ti szívetek lesz a legkedvesebb, legszebb szentségház. Amen.

20. Bánatos szívvel borulj Jézus lábaihoz! (Bűnbánat szentsége)

Szent János 20, 19—23.

„Mikor pedig este lőn azon a napon, a hét első napján, és az ajtók be voltak zárva ott, ahol a tanítványok egybe valának gyűlve a zsidóktól való félelem miatt, eljőve Jézus, megállt középen és mondá nekik: Békesség nektek! És midőn ezt mondotta, megmutatá nekik kezét és oldalát. Örvendének tehát a tanítványok, látván az Urat. Mondá azért nekik ismét: Békesség nektek! Amint engem küldött az Atya, én is úgy küldelek titeket. Ezeket mondván, rájuk lehelt és mondá nekik: Vegyétek a Szentlelket. Akiknek megbocsátjátok bűneiket, megbocsáttatnak nekik és akiknek megtartjátok, meg vannak tartva.”

Kedves Gyermekek!

Egyszer az Úr Jézust egy gazdag farizeus meghívta ebédre. Amint Jézus a többi vendéggel együtt az asztalhoz letelepedett, váratlanul megjelent ott egy bűnös asszony. Azután leborult Jézus lábához és hangoosan zokogni kezdett. Könnyei ráhullottak Jézus lábára, mire hosszú hajával kezdte törölgetni. Végül pedig illatos olajjal kente meg. Az összegyűlt vendégek csodálkozva nézték őt. Az Úr Jézus, aki mindent tud, belelátott az asszony lelkébe, látta annak minden bűnét, de látta tökéletes bánatát is. Hozzá fordult tehát és jóságos szavakkal ezeket mondotta: „Meg vannak bocsátva bűneid . . . A te hited megszabadított téged, menj el békével.” (Lk. 7, 48—50.) És az asszony megtisztult lélekkel, boldogan távozott.

Az Úr Jézus a bűnbánó Magdolnának megbocsátotta a bűneit. De mielőtt a mennyekbe felment volna, a bűnbocsátó hatalmat átadta apostolainak ezekkel a szavakkal: Akiknek megbocsátjátok bűneiket, meg lesznek bocsátva, akiknek megtartjátok, meg lesznek tartva. Az apostolok meg is bocsátották a bűnöket azoknak, akik bűnbánattal térdeltek eléjük és megvallották a bűneiket. A bűnbocsátó hatalmat az apostolok átadták utódjaiknak: a püspököknek, a püspökök pedig az ő segítőiknek: az áldozópapoknak. — A gyónatószékek-

ben az áldozópapok, a lelkiatyák ülnek az Úr Jézus megbízásából, hogy helyette megbocsássák mindazoknak a bűneit, akik ezt tőlük bűnbánattal kérik.

Amikor a gyónó belép a gyóntatószékbe, a lelkiatya áldást ad neki keresztet vetve feléje, miközben ezeket mondja: Az Úr legyen szívedben és ajkadon, hogy helyesen meggyónjad minden bűnödöt, az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében. Amen. Látjátok! A gyóntatószékben mindenkit, még a legnagyobb bűnöst is szeretettel és áldással fogadnak. — Ezután a gyónó elmondja bűneit, a gyóntató pedig üdvös intést ad neki a jövőendő életre. Figyelmezteti a veszélyekre, tanácsot ad neki, miként próbálja megjavítani életét. Mintha csak az Úr Jézus szavait hallanánk: Menj és többé ne vétkezzél! — Az intelmek után a lelkiatya feladja az elégtételt, majd imádkozik a gyónóért ezekkel a szavakkal: Irgalmazzon neked a mindenható Isten és megbocsátván vétkeidet vezéreljen téged az örök életre. Amen. Vétkeid elengedését, feloldozását és bocsánatát adja meg neked a mindenható és irgalmas Úr. Amen. Ezután következnek a feloldozás szavai: A mi Urunk Jézus Krisztus oldozzon fel téged és én az ő tekintélyével feloldozlak . . . bűneidtől az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében. Amen. Mikor a lelkiatya ezeket a szavakat kimondja, akkor tisztul meg a lélek minden bűnétől. Akkor nyeri vissza a megszentelő kegyelem ragyogó köntösét, akkor lesz újra Isten kedves gyermeke és a mennyország örököse. Ó, milyen nagy boldogság ez a gyónó bűnösnek.

Kedves Gyermekek! Egyszer a börtönben egy rablőgyilkost gyóntatott meg a lelkiatya. Nehezen szánta rá magát az öreg a gyónásra, mert első szentgyónása óta nem gyónt. Amikor a feloldozás szavait a lelkiatya elmondta és a térdelő gyónót felemelte, az zokogva csak annyit mondott, hogy alig tudja elhinni, hogy az Isten neki megbocsátott. Hiszen a legnagyobb bűnökkel bántotta meg őt és hosszú ideig a vallásával nem törődött. A gyóntató atya megnyugtatta az öreget, hogy Jézus mindenkit megváltott és őérette is meg-

halt a kereszten. Az égből nagyobb öröm van egy megtért bűnösön, mint kilencvenkilenc igazon. A gyónó megnyugodott és most már örömtől ragyogott az arca. Valóban az Isten nagy irgalommal bocsát meg mindenkinek, aki bűnbánattal borul le a gyóntatószékben az ő lábához. Mert a gyóntatószékben voltaképpen az Úr Jézus ül és neki gyónjuk meg bűneinket. A lelkiatya, vagyis az Ő helyettese által voltaképpen az Úr Jézus adja a feloldozást a gyónónak. — Pár nap múlva ti is közös szentgyónást fogtok végezni. Végezzétek ezt olyan szépen, olyan bánatosan, mint a bűnbánó Magdolna végezte, akkor lelketek nemcsak tiszta és ragyogó, de nyugodt és boldog is lesz. Amen.

21. Imádkozzál a jó halálért!

(Utolsó kenet)

Szent Jakab 5, 14—15.

„Beteg valaki közületek? Hivassa el az Egyház papjait és ezek imádkozzanak felette, megkenvén őt olajjal az Úr nevében; és a hitből fakadó imádság megszabadítja a beteget és az Úr megkönnyebbíti őt s ha bűnökben van, megbocsátatnak neki.”

Kedves Gyermekek!

Néhány évvel ezelőtt történt. Egy vidéki plébános bácsi nagyon beteg lett és én mentem ki a faluba, hogy helyette a lelkipásztori munkát elvégezzem. Délután érkeztem és este a plébános bácsi ágya mellett ülve beszélgettünk. Egyszer csak csöngették a kapun. Már tíz óra felé járt az idő. Mind a ketten ugyanarra gondoltunk, amikor a csengő szavát meghallottuk. Nem is tévedtünk. Haldoklóhoz hívtak papot, hogy a Szentírás szavai szerint imádkozzék felette és kenje meg szentelt olajjal. Azonnal indultam. Mikor odaértem, az ágyban egy kis elemista leánykát találtam.

A kis Léni láztól égő arccal fogadott. Látszott rajta, hogy már nagyon várt. Ott voltak a szobában szülei, testvérei, rokonai, sőt játszópajtásai is. — Béke ennek

a háznak! — köszöntöttem őket, mikor beléptem a szobába. — És minden lakójának! — felelt a ministráns a többiek helyett. Letettem az Oltáriszentséget, majd meghintettem szenteltvízzel a beteget és egy kis imádsággal a jóságos Isten áldását, a szent angyalok védelmét kértem a ház minden lakójára. Ekkor az emberek kimentek a szobából. Én pedig odaültem a kis Léni ágya mellé és meghallgattam a gyónását. — A szentgyónás után ugyanolyan szépen elvégezte a kis Léni az utolsó szentáldozását is. Ezután következett az utolsó kenet feladása, mert mint a Szentírásból hallottátok, a jó Isten Szent Jakab által kinyilatkoztatta az akaratát, hogy a pap kenje meg a beteget szentelt olajjal.

Először egy kis imádságot mondtam: Az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében, kezünk feltétele által, és a szent angyaloknak, főangyaloknak, pátriárkáknak, prófétáknak, apostoloknak, vértanúknak, hitvallóknak, szűzeknek és minden szenteknek segítségül hívása által legyen kioltva benned az ördögnek minden ereje. Amen. — Ezután kezembe vettem a kis olajos dobozkát és jobbkezem hüvelykujját kissé belemártva, megkentem a szemét kereszthalakban ezekkel a szavakkal: Ezen szentkenet által és az ő jóságos irgalma által bocsássa meg neked az Úr mindazt, amit látással vétkeztél. Amen. Ugyanígy megkentem a fülét, orrát, ajkát, kezét és lábát, mindegyiknél egy ilyen kis imádságot mondván. Ezekután egy hosszabb imádságot mondtam, amelyben arra kértem a jóságos Istent, hogy enyhítse a betegnek lelki és testi szenvedéseit, ha pedig lelkének javára válik, adja vissza teljes lelki és testi egészségét, hogy újra neki szolgálhasson és az Egyháznak buzgó tagja lehessen. — Végül a pápai áldás következett, amelyhez teljes búcsú van kötve. Ekkor is hosszabb imádságot mondtam, amelyben azt kértem a jóságos Istentől, hogy irgalmasan tekintsen erre a betegre, aki őbenne hisz, remél és őt szereti. Hogy a halál pillanatában a beteg lelke irgalmas bírót találjon benne és az Úr Jézus szent vére által minden szeplőtől megtisztulva méltó legyen átmenni az örök életre.

Legutoljára pedig keresztet vetve feléje ünnepélyesen mondtam: Én az apostoli Szentszéktől kapott hatalommal megadom neked a teljes bűcsút és minden bűnöd bocsánatát az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében, Amen.

Kedves Gyermekek! A kis Léni meghatóan, ájtatosan vette fel a szentségeket. Egy cseppet sem félt. De nem is kellett félnie. Mert mindenki, aki így készül a halálra, az bátran mehet elébe, annak a halál nem árthat. Aki így szereti a jóságos Istent, a drága Úr Jézust, annak az ítélet nem jelenthet kárhozatot, hanem csak üdvösséget és örök boldogságot. — Imádkozzatok ma és mindennap azért, hogy bármikor jön is éltetek utolsó órája, ilyen szépen elkészülve indulhassatok az utolsó útra. Amen.

22. Krisztus papjaira tisztelettel tekints! (Egyházirend)

Apostolok Cselekedetei 6, 2—6.

„A tizenkettő tehát egybehívá a tanítványok sokaságát és mondák: Nem volna rendjén, hogy az asztaloknál szolgáljunk s közben elhanyagoljuk az Isten igéjét. Ezért testvérek, szemeljetek ki magatok közül hét jóhírű, Szentlélekkel és bölcsességgel teljes férfiút, s bízzuk rájuk ezt a foglalatosságot . . . Ez a beszéd tetszék az egész sokaságnak. Kiválasztották ennélfogva Istvánt, kit eltöltött a hit és a Szentlélek, továbbá Fülöpöt, Prochorust, Nikánort, Timont, Parmenást és Nikolaust . . . Ezeket az apostolok elé állították és imádság közben rájuk tévék kezüket.”

Kedves Gyermekek!

Griffith, basutóföldi néger király, amikor Rómában járt, meglátogatta a hazájabeli néger kispapokat a szemináriumban és így szólt hozzájuk: Milyen csodálatos, a ti fekete kezeitekben hordozzátok nemsokára a mi Urunk Jézus Krisztust. Milyen nagy kitüntetés . . . Semmi sem nagyobb a ti hivatástoknál. Tartsatok ki és nagyobbak lesztek nálam és nagyobbak a királyoknál!

Milyen szépen nyilatkozott ez a hívő néger király a papságról. Valóban csodálatos a katolikus papság hivatása. Jézus ugyanazt a hivatást adja, ami az övé: „Amint engem küldött az Atya, én is küldelek titeket” . . . (Jn. 20, 21.) Részesíti őket hatalmában: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre” (Lk. 22, 19.); „Akiknek megbocsátjátok bűneit” . . . (Jn. 20, 23.) Ugyanazzal a tekintéllyel ruházza fel őket: „Aki titeket hallgat, engem hallgat, aki titeket megvet, engem vet meg” . . . (Lk. 10, 16.) Jézusnak ezen szavai mind a papok nagy méltóságáról tanúskodnak. — Erre a nagy kitüntetésre maga a jó Isten hívja meg azokat, akiket Ő kiválaszt. Ez a meghívás abban áll, hogy az illetőkben kedvet támaszt a papi élet után. De ez még nem elég. A kiválasztottaknak maguknak is kell munkálkodniok, hogy méltókká tegyék magukat a nagy hivatásra. Lelküket kell alakítaniok a papi élethez és sokat kell tanulniok, hogy a papi munkához szükséges tudást elsajátítsák. Bizony ez kemény munka és az érettségi után még legalább öt évig tart a szemináriumban, azaz a papnevelő intézetben.

De azután egyszercsak felvirrad a várva-várt szép nap, a nagy kegyelmeknek, a szentelésnek napja. Felejtethetlen ez minden pap számára. Még most is világosan emlékszem arra, hogy milyen lélekzetviesszafojtva borultunk le az oltár előtt és hallgattuk, amint az egész templomi hívősereg elmondotta felettünk a Minden-szentek litániáját. Majd meg a püspök rátette kezét a fejünkre úgy, mint az apostolok tették. Ma ezt hallhattátok a felolvasott szentírási szövegből. Mennyire boldogok voltunk, amikor a püspök megkenste a négy ujjunkat szentelt olajjal, azután a kelyhet és az ostyát átvéve megkaptuk a misézésnek hatalmát. Utoljára pedig ismételt kézrátétellel elnyertük a Szentlelket és ezzel együtt a bűnbocsátás hatalmát. — Ó, milyen szép nap volt ez. Egyszerre kicsinek tűnt fel a sok tanulás, a lelki élet gyakorlatai és egyéb munka, amit a szemináriumban végeztünk az évek folyamán. Azért a nagy

kegyelemért, amit a szenteléskor a jó Istentől kaptunk, bizony keveset tettünk.

Kedves Gyermek! Assiszi Szent Ferenc olyan nagyon átérezte, mekkora a pap hatalma, hogy így szólt követőihez: Ha anygallal és pappal találkoznék egyszerre, akkor előbb a papnak csókolnék kezét és azután köszönténém az anygalt. — Ti is nagyon tiszteljétek és szeressétek az Úr Jézus Krisztus szolgáit és követeit, a papokat. Ha találkoztok vele az utcán, köszöntsétek szép Dicsértessék-vel, mégha nem is ismernétek. (300 napi búcsút is kaptok érte.) A templomban, az iskolában, az egyesületben hallgassátok tanítását nagy figyelemmel és ami jóra tanít, azt igyekezzetek meg is tenni. Ne feledjétek soha az Úr Jézus szavait: Aki titeket hallgat . . . Ha a papokat tisztelitek, tanításukat megtartjátok, magát az Úr Jézust tisztelitek, az ő tanítását követitek és a legjobb úton jártok. Amen.

23. Tiszteld Isten helyetteseit! (Házasság)

Szent János 2, 1—11.

„És harmadnapon menyegző jön a galileai Kánában; és ott vala Jézus anyja. Meg volt pedig híva Jézus is tanítványaival együtt a menyegzőre. És fogytán lévén a bor, mondá Jézus anyja neki: Nincs boruk. Felelé neki Jézus: Mi közöm nekem és neked, ó asszony? Még nem jött el az én óráim. Mondá az ő anyja a szolgálknak: Amit nektek mond, cselekedjétek. Vala pedig ott hat köveder elhelyezve a zsídók tisztulására, egyenkint két vagy három korsó tartalmú. Mondá nekik Jézus: Töltsétek meg a vedreket vízzel. És színig tölték azokat. És mondá nekik Jézus: Merítsetek most, és vigyétek a násznagynak És elvivék. Amint pedig megízlelte a násznagy a borra vált vizet, és nem tudta, honnét való az, — de tudták a szolgálak, akik a vizet merítették vala — előhíva a násznagy a vőlegényt, és mondá neki: Minden ember először a jó bort adja, és miután megittasodtak, akkor az alábbvalót; te pedig mind-egdig tartogattad a jó bort. Ezzel kezdte meg Jézus csodajeleit a galileai Kánában; és nyilvánosságra hozá dicsőségét, és hívének benne tanítványai.”

Kedves Gyermekek!

A felolvasott szentírási szakaszban hallottátok, miként művelte az Úr Jézus első csodáját a kánai menyegzőn. Jézus megjelent a menyegzőn, mert meg akarta mutatni, hogy a házasság szent dolog, azaz a házasság szentség.

Ti is bizonyára már láttatok házasságkötést a templomban. Tágranyílt szemekkel kíváncsian néztetek a menyasszonyt és a vőlegényt, mint a többi kíváncsi ember. Láttátok ott a plébános bácsit vagy helyettesét, aki a jegyeseket eskette. Talán még a két násznagyot is észrevettétek, akik a jegyesek mögött állottak. Csak egyet nem vettetek észre, pedig Ő is ott volt, mert ott van minden keresztény esküvőnél: az Úr Jézust. — Amikor a pap megkérdezi a jegyeseket, hogy akarnak-e egymásnak holtig hűséges házastársai lenni, akkor voltaképen az Úr Jézus kérdezi meg őket. És a jegyesek is tulajdonképen neki felelik az ígent. Amikor a pap megáldja a karikagyűrűket, a véget nem érő szeretet jelképét, akkor is az Úr Jézus áldja meg ezeket és ígér segítő kegyelmet az ifjú házaspárnak, hogy halálukig kitartsanak a hűséges szeretetben. — Ezután egy hosszú imádságot mond a pap, amelyben a jóságos Isten áldását kéri a házastársakra. Ekkor is az Úr Jézus jár közben a mennyei Atyánál, hogy fogadja kegyesen ezt a két ifjút, az új házastársakat és segítse őket kegyelmével, hogy a házastársak kötelességeit hűségesen és pontosan meg tudják tartani és így Isten előtt kedves házaseletet tudjanak élni. — Amikor a pap összeköti a házastársak kezét és ezeket a szavakat mondja: Összekötlek titeket a házasságra az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében. Amen — akkor mindenki tudja, hogy ez azt jelenti, hogy a házasságot Isten kötötte össze és azt ember soha szét nem választhatja. Magyarországon ősi szokás, hogy a házastársak még esküvel is megerősítik ígéretüket: egymást semmiféle viszontagságban el nem hagyják és egymáshoz holtukig hűségesek maradnak.

Kedves Gyermekek! Pénzvágó Pista egyszer

elhatározta, hogy számlát küld szüleinek. Meg is írta nagy ákom-bákom betűkkel: Fát aprítottam 20 fillér, vizet hoztam 40 fillér, boltba mentem 60 fillér, nagymosásnál segítettem 40 fillér, szemétládát kivittem 40 fillér. Összesen 2 P, azaz Kettő pengő. Tisztelettel Pista. A számlát este a vacsora előtt odatette édesanyja tányérjához. Másnap este a saját tányérjánál megtalálta a két pengőt és egy másik számlát: Nadrág-foltozás, harisnyajavítás, betegápolás és virrasztás, egész napi ellátás, lakás, fűtés és szeretet immár tíz éve, összesen semmi, azaz semmi. Szeretettel anyuka. Ekkor látta csak meg Pista, hogy milyen sokat tettek érte a szülei, mennyit dolgoztak, hogy neki mindene meglegyen. Most már nagyon szégyenlette, hogy a számlát megírta és a két pengőt visszaadva, könnyes szemmel csókolta kezét édesanyjának és édesapjának. A jó szülők, az édesapa és az édesanya mindent megtesznek gyermekeikért, mert tudják, hogy ők Isten helyettesei és a házasságkötéskor megígérték, hogy gyermekeiket minden áldozatra készen, vallásosan fogják nevelni. A mai szentmisén hálás szeretettel gondolatok szüleitekre, akik a ti számotokra az Istennek helyettesei, és azért a sok jóért, amelyet életetekben tőlük nyertetek, mondatok buzgó imát értük meleg szeretettel. Amen.

B) SZENTELMÉNYEK

24. Szenteltvízzel vess keresztet!

(Vízszentelés)

Királyok könyve IV 5, 1—13.

„Naámán, Szíria királyának hadvezére . . . vitéz és gazdag ember volt, de poklos . . . feleségének szolgálója mondá asszonyának: Bárcsak lett volna az én uram annál a prófétánál, aki Szamariában vagyon: biztosan meggyógyította volna a poklosságtól, amelyben vagyon . . . Odaméne tehát Naámán lovaival és szekereivel együtt és megállá Elizeus házának ajtaja előtt. Ekkor Elizeus követet küldött ki hozzá

ezzel az üzenettel: Menj és fürödj meg hétszer a Jordánban s akkor tested visszanyeri egészségét s megtisztulsz . . . Leméne tehát és megfürdék hétszer a Jordánban az Isten emberének szava szerint és ismét olyan lön a teste, mint egy kisgyermek teste s megtisztula."

Kedves Gyermekek!

Bizonyára nagy figyelemmel hallgattátok a Szentírásból felolvasott szakaszt. A szíriai Naámanon senki sem tudott segíteni. Ekkor a Próféta szavára megfürdött a Jordán folyóban és meggyógyult. Mi gyógyította meg? A víz? Nem, hanem Isten akarata! Isten adott a víznek olyan erőt, amely által meggyógyult a beteg.

Nekünk is van egy ilyen vízünk, amelynek ha nem is testi, de lelki értelemben csodálatos ereje van: ez a szenteltvíz. A szenteltvíz, amelyet mindig ott találtok a templom bejáratánál. Sokan nem is törődnek vele, vagy ami még rosszabb, — játszanak benne.

Az Anyaszentegyházban először csak keresztvizet szenteltek. De nemsokára már a keresztvíz mellett egyszerű vizet is szenteltek, illetve áldottak meg. A szenteltvíznek az volt a célja, hogy aki azt használja, részesüljön azokban az áldásokban és kegyelmekben, amelyekért az Anyaszentegyház a víz megáldásakor könyörög. — A szenteltvíz megáldásakor a pap először a sót áldja meg. A só az ételeket óvja meg a romlástól. Itt jelképesen kell venni a védelmet: a jó Isten adjon erőt neki, hogy óvja a keresztény ember testi és lelki egészségét és oltalmazza az ördög incselkedései ellen. — Azután a pap megáldja a vizet. A víznek az a tulajdonsága, hogy tisztít. Ezt is lelki értelemben kell itt venni: a víznek adjon a jó Isten olyan erőt, hogy mindaz, aki ezt a vizet bűnbánattal használja, megtisztuljon a lelke a bocsánatos bűnöktől, vagyis a lélek szabaduljon meg a tisztátalanságoktól. Miután a pap a sót és a vizet külön-külön megáldotta, imádság keretében a sót keresztalakban behintí a vízbe.

A régi keresztények gyakran használták a szenteltvizet. Naponta meghintették vele házukat, hogy a rossz lelkeket távoltartsák vele. Meghintették vele önmagukat is, hogy Isten segítő kegyelmében részesül-

jenek az ördög kísértései ellen. Este meghintették vele magukat, hogy a bánat és a szenteltvíz által megszabaduljanak a napközben elkövetett apróbb bűnöktől. — Az Anyaszentegyház is gyakran használja a szenteltvizet. A székesegyházakban és a plébániatemplomokban minden nagymise előtt ünnepélyes szenteltvízhintés van. Másutt a szentmise után hintik meg a híveket, mielőtt a templomból eltávoznak. Hogy azonban azok is részesüljenek a szenteltvízhintés kegyelmeiben, akik nem tudnak a nagymisére jönni: elrendelte az Egyház, hogy a templomok bejáratánál egy tartóban állandóan legyen szenteltvíz, hogy a hívek magukat meghinthessék. Mert aki ájtatosan magát meghinti, ugyanazokban a kegyelmekben részesül, mintha az ünnepélyes szenteltvízhintésen jelen lett volna.

Kedves Gyermekek! Szent Teréznek egyszer megjelent a gonoszlélek, hogy őt megkísértse. — Távozzál tőlem, sátán! — kiáltott rá Szent Teréz. De a gonoszlélek csak vigyorgott és ottmaradt. — Jézusom, segíts! — fohászzkodott Szent Teréz. Jézus nevére az ördög összekuporodott és visszahúzódott. Szent Teréz ekkor keresztet vetett feléje, mire a sátán elment, de nem-sokára visszajött. Szent Teréz most már szenteltvizet hintett feléje. Erre az ördög elmenekült és vissza se mert jönni többé. Ezért mondta Szent Teréz: A gonosz szellemek semmitől sem félnek annyira, mint a szenteltvíztől. — Ti is használjátok mindig a szenteltvizet, valahányszor beléptek a templomba. De még jobb lenne, ha otthon is lenne szenteltvíztartótok és amikor otthon imádkoztok, szenteltvízzel vetnétek keresztet. Főleg este, a bánat felindítása, illetve az esti ima elvégzése után. Így még több búcsúban is részesülnétek. Ha pedig az ördög kísértene valamire, szintén csak szenteltvízzel vetnétek keresztet és megszabadulnátok a kísértőtől. Tehát ne feledjétek: a szenteltvíz tisztít és segít. Használjátok buzgón és elnyeritek Isten segítő kegyelmét és védelmét. Amen.

25. Alázattal kérd Szent Balázs segítségét! (Torokládás)

Szent Máté 4, 23—25.

„És bejárá Jézus egész Galileát, tanítván zsinagógáikban és hirdetvén az ország evangéliumát és meggyógyítván minden betegséget és minden nyavalyát a nép között. És eljutott a híre egész Szíriába és hozzá vivének minden beteget különféle nyavalyákban és kínokban sínylődőket, ördögösöket és holdkórosokat és inaszakadtakat; és meggyógyítja őket. És nagy sereg követé őt Galileából és a tíz városból, Jeruzsálemből, Judeából, és a Jordánon túlról.”

Kedves Gyermekek!

Krisztus Urunk születése után a háromszázas évek körül élt az örményországi Szebaszte városában egy jámbor orvos. Ez a jószágos ember betegeinek nemcsak testét, de lelkét is gyógyította. Keresztény polgártársai annyira becsülték és szerették őt, hogy a legközelebbi püspökválasztáskor őt választották meg püspöküknek. Nagy szükség is volt ilyen derék vezetőre, mert akkor még üldözték a keresztényeket. Balázs püspök hívei kérésére a város mellett egy barlangban húzta meg magát és így az üldözők nem akadtak rá. Később azonban kitudódott, hogy hol lakik, és a város pogány parancsnoka, Agrikola bírói széke elé idézte őt. A szent püspök készségesen engedelmeskedett az idézésnek és a katonák kíséretében a városba indult. Mikor az emberek meghallották, hogy mi történt, kitódultak az utcára és úgy ünnepelték Krisztus bátor katonáját. De kivitték az útra mindenfelé a betegeket is. Balázs püspök most már a katonák között nem tehetett mást, mint keresztet vetett a betegek felé és azok Isten segítségével, csodásan meg is gyógyultak. Ekkor vittek ki az utcára egy gyermeket is, akinek halszájka akadt meg a torkán. Semmit sem tudtak vele csinálni. Már nagyon fuldoklott és halálán volt. Mikor Balázs püspök elhaladt mellette, feléje is keresztet vetett és a gyermek abban a pillanatban megszabadult a halszájától és a haláltól. Balázs

püspököt a pogány parancsnok bátor hitvallásáért azonnal halálra ítélte és le is fejeztette.

Szent Balázs püspököt és vértanút azután a hívek többször hívták segítségül különféle betegségekben és főleg torokbajban. A jóságos Isten pedig az ő bátor katonájának közbenjárására nagyon sok embert meggyógyított. Ma a szentmise után mi is az ő segítségét fogjuk kérni. Már szentmise előtt megáldottam a két, keresztben összekötött gyertyát és kértem a jó Istent, hogy mindazokat, akiknek torka előtt ezeket a gyertyákat imádkozva tartani fogom, szabadítsa meg a jövőben a torokbajtól és minden más bajtól. — Már körülbelül hétszáz éves az a szokás, hogy a jámbor hívek Szent Balázs püspök és vértanú napján odatérdelnek az oltár elé és a pap keze által fogadják Szent Balázs közbenjárására az Isten áldását. Ti is fogadjátok ezt az áldást szépen, ájtatosan. Komolyan hallgassátok imádságomat, amelyet mindegyikötöknel elmondok: Szent Balázs püspök és vértanú közbenjárására szabadítson meg téged az Isten a torokbajtól és minden más bajtól, az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében. Amen. Amikor pedig felétek keresztet vetek, ti is vessetek magatokra szépen, lassan keresztet.

Kedves Gyermekek! Karcsi, a kis inas, korán reggel kerékpáron sietett munkahelyére. Útja egy fával magasan megrakott kocsí mellett vitt volna el, ha egy öreg néni nem tipegett volna elébe, e miatt ugyanis le kellett neki fékeznie a kerékpárt. A következő pillanatban váratlanul kidőlt a kocsí oldala. Ha az öreg néni nem jött volna, a kocsí oldala az arra rohanó villamos alá lökte volna őt. Ezt maga Karcsi mondta el nekem, amikor a jó Isten segítségével hálát mondott abban a kis budapesti szükségkórházban, ahol a szentmisémet mondtam. — Ti magatok is jól tudjátok, hogy milyen hamar érheti az embert valami baj vagy betegség. Mennyire rászorulunk a jó Isten védelmére. Most ezt fogjuk kérni Szent Balázs püspök és vértanú közbenjárására. Kérjétek Szent

Balázs püspök segítségét ájtatos viselkedéssel és buzgó imádsággal. Amen.

26. Ne feledd, hogy porból vagy és porrá leszel! (Hamvazás)

Jónás 3, 1—10.

„Felkelt erre Jónás és elment Ninivébe az Úr szava szerint. Alighogy bement Jónás a városba egy napi járásnyira, nagy hangon hirdette: Még negyven nap és Ninive elpusztul. Ninive lakói hittek az Istenben és bűntöt hirdettek és nagyjaik, kicsinyeik egyaránt szörruhát öltöttek. És amikor a beszéd Ninive királyához eljutott, ő felkelt trónjáról, szörruhába öltözött és hamut hintett a fejére. És közhírré tétette és megparancsolta Ninivében: . . . Öltösz szörruhát minden ember és kiáltson nagy szóval az Úrhoz és térjen meg kiki gonosz útjáról. Ki tudja, hátha megbocsát az Úr . . . és nem veszünk el. Mikor látta az Isten az ő cselekedeteiket, hogy megtértek gonosz útjukról . . . Nem hozta rájuk a [pusztulást].”

Kedves Gyermekek!

A római pápát a koronázás után a pápai áldás adására a Szent Péter-templom erkélyére viszik. Szinte az egész világ hódol előtte, mint aki elnyerte a legnagyobb földi méltóságot: Krisztus Urunk földi helytartója lett. Ekkor a szertartásmester elébe lép, azután erősen izzó parázsra egy kőcsgombolyagot dob, s amikor az lángra kap és egy pillanat alatt elhamvad, akkor így szól a pápához: Szentatya, így múlik el a világ dicsősége. Azzal a szertartással, amelyet ma a katolikus Anyaszentegyház az egész világon végeztet, azt akarja, hogy egy percre mi is gondoljunk arra, hogy minden földi dolog elmúlik. Ezért többet kell törődnünk a lelkünkkel.

A keresztény ókorban a nyilvános bűnösök fejét hintették meg ezen a napon hamuval és ezek megkezdték nyilvános vezeklésüket a templomban. A XII. században megszűnt a nyilvános vezeklés és ezzel a hamuval való meghintés is elvesztette volna jelentő-

ségét, de a hívek jámborságból hintették meg magukat hamuval és ezzel elismerték gyarló, bűnös voltukat. Az Anyaszentegyház pedig ezt a szép szertartást továbbra is megtartotta, mert azt akarta az emberek lelkébe égetni, amit a kiszolgáltatás szavai kifejeznek: Emlékezzél meg ember, hogy porból vagy és a porba visszatérsz. Tehát az Anyaszentegyház a mai napon arra akar figyelmeztetni, hogy hamar elmúlik minden, ami csak a világon van. Ezért az Egyház azt is elrendelte, hogy a hamvazáshoz a hamut a virágvasárnap barka elégetéséből kell készíteni. Milyen hamar elmúlt az emberek lelkesedése és ünneplése a virágvasárnapi bevonulás után. Alig múlt el egy-két nap és már eltűnt az ünneplő tömeg. Már nem hozsannát, hanem fessítsd meg-et kiáltott oda Krisztusnak.

Ezzel a szertartással az Egyház nem ijeszteni akar, hanem komolyan figyelmeztetni. Az ember teste, élete is mulandó. Talán már annyi időnk sincs, mint a ninivebelieknek. Testünk porból és hamuból lett és azzá is válik a halál után. Tartsunk tehát bűnbánatot és javítsuk meg életünket. A bűnbánat előtt igen kedves. Miként a szentbeszéd előtt felolvasott szentírási szakaszból is láttuk, az Isten szívesen megbocsátott Ninivének, amikor nemcsak hamut hintettek fejükre és szőrruhába öltöztek, hanem megbánták bűneiket és meg is tértek gonosz útjukról.

Kedves Gyermekek! Mozart, a híres zeneszerző, hozzáfogott egy gyászmise megírásához és nemsokára az érte mondott gyászmisén énekelték először . . . A repülés büszkesége, az R. 101 utasszállító első útján kitűnően haladt. A rádión le is adták, hogy az utasok jól érzik magukat és még a pontot is alig adta le a távirász, máris zuhant le a gép és pusztult el valamennyi utas . . . Az iskolában hiányzott egy kisleány és harmadnap már fájdalmasan sirattuk őt a temetésen . . . Látjátok, ilyen hamar elmúlhat minden. — A pap a hamu megáldásakor különféle imádságokat mond. Ezekben azt kéri az Istentől, hogy a hamuval való meghintés hozzon segítő kegyelmet annak, aki-

nek a homlokát meghintik vele és igazi bűnbánatot tudjon tartani, hogy ezzel bocsánatot nyerjen Istentől. Őszinte bánattal boruljatok térdre a hamvazáskor és ne feledjétek, amit a hamvazáskor mindegyikőtök-nél mondok: Emlékezz ember, hogy porból vagy és a porba visszatérsz . . . bizony mindnyájan visszatérünk a porba. Tartsunk tehát bűnbánatot, hogy a jó Isten megbocsásson nekünk. Amen.

III. EGYHÁZI ÉV

A) SZENT IDŐK

27. Készítsd lelkedet Jézus fogadására (Ádvent)

Szent Lukács 3, 1—6.

„Tibérius császár uralkodásának tizenötödik esztendejében pedig, mikor Pontius Pilátus helytartója vala Judeának, és Heródes negyedes fejedelme Galileának . . . Annás és Kaifás főpapok alatt, lön az Úr ígéje Jánoshoz, Zakariás fiához a pusztában. És elméne a Jordán egész környékére, hirdetvén a bűnbánat keresztségét a bűnök bocsánatára, amint írva vagyon Izaiás próféta beszédeinek könyvében: A pusztában kiáltónak szava: Készítsétek az Úr útját, egyenesítsétek az ő ösvényeit. Minden völgy betöltetik, minden hegy és halom megalacsonyíttatik, és a görbék egyenesekké lesznek, és a göröngyösek sima utakká; és meglátja minden test az Isten üdvösségét.”

Kedves Gyermekek!

Miután Ádám és Éva a bűnt elkövették, a végtelenül igazságos Isten büntetését kellett elszenvedniök. De ugyanakkor megbüntette az Isten a kigyóba bújt gonosz ördögöt is ezekkel a szavakkal: „Ellenkezést vetek közötted és az asszony között, a te ivadékod és az asszony ivadéka között. Ő megrontja fejedet és te sarka után leselkedel.” (I Móz. 3, 15.) Ezek a szavak Ádámban és Évában boldog reményt ébresztettek. Majd jön egy asszony, akinek az ivadéka, vagyis a fia majd megrontja az ördög fejét, azaz megtöri a hatalmát. Ádám és Éva nem tudták a nevét ennek a megígért asszonynak, sem az ő fiának, csak azt tudták meg ezekből a szavakból, hogy majd az asszony ivadéka, a fia meg fogja őket váltani a bűntől és meg

fogja nyitni a mennyország kapuját, amelyet bűnükkel ők maguk zártak be.

A jó Isten szavaiból nem tűnt ki, hogy mikor jön el majd a megígért Megváltó. Ezért Ádám és Éva abban is reménykedtek, hogy talán már az ő életükben megkönyörül Isten az embereken és elküldi a Megváltót. A Megváltó azonban nemcsak hogy az ő életükben nem jött el, hanem még utódaiknak is több ezer évig kellett rá várakozniok. — Ki tudná megmondani, hogy ez alatt a sok ezer év alatt hányszor tört fel a jó lelkek imádsága a Megváltóért: Jöjj el, édes Megváltónk! Izaiás próféta is így könyörgött: „Harmatozzatok egek onnan felülről és csepegjétek felhők az igazat, nyílják meg a föld és teremje a Szabadítót.” (Iz. 45, 8.)

Ennek a megváltóvárásnak emléke az ádvent, amely a mai vasárnapkal kezdődött el és karácsonyig tart. Az ádvent megünneplése nagyon régi a katolikus Anyaszentegyházban. Első nyomait már az V. században megtaláljuk. — Mi már tudjuk, hogy az az aszszony, akiről a jó Isten szólt, a Boldogságos Szűz Mária és aki az ördög fejét megrontja: az Úr Jézus. Mi már nem az Ő testi eljövetelét várjuk, mint a jámbor lelkek az ószövetségben, hanem az Ő kegyelmi eljövetelét mindegyikünk lelkébe. A mi számunkra az ádvent azt jelenti, hogy előkészülünk az Úr Jézusnak a lelkünkbe való eljövetelére.

Hogyan kell erre az eljövetelre az embernek a lelkét előkészíteni? Ezt nem én mondom meg, hanem Keresztelő Szent János: Tartsatok bűnbánatot. Az Anyaszentegyház az ádventi időt bűnbánati időnek tekinti. Ezért marad el a szentmiséből a Glória, ezért ölt a miséző pap magára lila miseruhát, ezért nem kíséri az orgona az éneket, ahol a papi zsoltosmát éneklük, ezért mondunk az Ite missa est helyett Benedicamus Domino-t, ezért tiltja az Egyház ebben az időben az ünnepélyes esküvőt és a zajos mulatságokat. Tartsatok bűnbánatot! — prédikálta Keresztelő Szent János, és a keresztény hívek meg is fogadták az ő

tanítását. Minden katolikus hívő kötelességének tekintette, hogy karácsonyra meggyónjék. Azután fogadja megtisztult szívébe a szentségi Jézust, mert ez a karácsonyi szentáldozás az Úr Jézus eljövetele az emberek lelkébe.

Kedves Gyermek! Terike egyszer érdekes álmot látott. Megjelent neki az őrzőangyal és így szólt hozzá: Kelj fel és jöjj velem! Terike felkelt és elindult az angyal után. Az angyal kivezette az utcára, majd megindult vele a község határa felé. A községből kiérve ismeretlen helyre jutottak. Először kopár vidéken mentek keresztül. Sziklás hegyoldal, itt-ott gaz vagy kóró, egyes üregekben megposhadt vizet lehetett látni. Terike alig várta, hogy túljussanak rajta. Ezt a csúnya vidéket elhagyva egy szántóföldre jutottak, amely szépen fel volt szántva, de nem volt benne semmi. Innen zöld füves rétre, végül pedig egy gyönyörű, virágoktól teli kertbe értek, ahol már várt rájuk az Úr Jézus. Terike leborult Jézus lábaihoz. Jézus pedig így szólt hozzá: Különféle helyeken vezetett át őrangyalod: a kopár, sziklás vidék jelentette a bűnös ember lelkét, a tiszta szántóföld azt a lelket, amely a szentgyónásban megtisztult, a zöld mező azt, aki a kötelességét megteszi, a virágos kert pedig az olyan ember lelkét, aki erénygyakorlatokkal azt feldíszíti. Ez az én legkedvesebb helyem. Ezekre a szavakra Jézus eltűnt és Terike is felébredt. — Ti is, mikor a karácsonyi szentáldozásra készültök, arra törekedjétek, hogy lelketek ne csak tiszta, hanem díszes is legyen. Díszítsétek fel erényvirágokkal. Erényvirág minden ima, minden szentmishallgatás, minden jócselekedet, minden önmegtagadás, minden becsületesen végzett munka stb. Ha így díszítitek lelketeket és ilyen lélekbe fogadjátok az Úr Jézust, akkor lesz boldog a karácsonyotok. Amen.

28. Tarts hadgyakorlatot! (Nagybőjt)

Szent Máté 4, 1—11.

„Az időben Jézust a pusztába vivé a Lélek, hogy megkísértse az ördög. És miután negyven nap és negyven éjjel böjtölt, azután megéhezék. És hozzá járulván a kísértő, mondá neki: Ha Isten Fia vagy, mondd, hogy e kövek kenyerekké váljanak. Ki felelvén, mondá: Irva vagyok: nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, mely az Isten szájából származik. Akkor magával vivé őt az ördög a szent városba és a templom ormára állítá és mondá neki: Ha Isten Fia vagy, vedd le magadat; mert meg van írva, hogy angyalainak parancsolt felőled, és kezeikben hordoznak téged, hogy kőbe ne üssed lábadat. Mondá neki Jézus: Megint írva vagyok: Ne kísértsd a te Uradat Istenedet. Majd ismét egy igen magas hegyre vivé őt az ördög és megmutatá neki a világ minden országát és azok dicsőségét és mondá neki: Mindezeket neked adom, ha leborulván imádasz engem. Akkor mondá neki Jézus: Távozzál sátán! mert írva vagyok: a te Uradat Istenedet imádjad és csak neki szolgálj. Akkor elhagyá őt az ördög, és íme angyalok jövének és szolgálnak neki.”

Kedves Gyermekek!

Megváltozott a templom képe. Az oltárképet lila lepel borítja. Az oltáron nincsenek virágok. Az orgona nem szól állandóan, hanem csak az éneket kíséri. Az énekek is mások, mint eddig voltak. Mindez pedig azért van, mert megkezdődött a nagybőjt, a húsvétra való előkészület ideje.

A böjtöt már a régi pogány népeknél is megtaláljuk. A pogány népek is böjtöltek, mert úgy gondolták, hogy a böjttel kiengesztelhetik isteneik haragját és elnyerhetik segítségüket. — De megvolt a böjt az ószövetségben is. Az ószövetség nagy emberei: Mózes, Illés és Dániel próféta stb. nagy tetteikre mindig böjttel készültek. Az ószövetségi vallás is előírta több napon a böjtöt. Az engesztelés napján pedig az egész nép reggeltől estig semmit sem evett. — Mint a mai szentírási szakasz is tanúskodik róla, maga az Úr Jézus is böjtölt, és az ő mennybemenetele után a tanítványok is böjtöltek, valamint az ő követőik, az

első keresztények. Szent Ireneusz püspök említi könyvében, hogy a keresztények böjttel készültek a húsvétra. A negyedik századtól az Úr Jézus példájára negyven napon át böjtöltek. A böjt hat héten át tartott, ami 42 napot tett volna ki. De vasárnap sohase böjtöltek, így hat napot le kellett vonni, maradt 36 nap. Ezért tették elébe a hamvazószerdától vasárnapig terjedő négynapos időt.

A Szentírásból láttuk, hogy az Úr Jézus a negyven nap alatt nemcsak böjtölt, hanem imádkozott és elmélkedett is. A régi keresztények is így tettek és számukra a nagyböjt nem volt más, mint egy negyvennapos lelkigyakorlat. A böjt mellett többet imádkoztak, gyakrabban mentek a templomba, több alamizsnát osztogattak, ellenségeiknek készségesebben megbocsátottak. A régi keresztények a nagyböjti gyakorlataikat nagyon szigorúan és komolyan vették. Böjtként nemcsak a hústól és húsféléktől, hanem a tejneműektől (tej, vaj, sajt) és a tojástól, valamint a bortól is teljesen tartózkodtak. Az időt tekintve pedig délután három óráig semmit sem ettek, csak akkor vettek magukhoz egy kis kenyeret és vizet vagy gyümölcsöt vagy zöldfőzeléket. — Most a böjt sokkal enyhébb, mint régen volt. A háborúra való tekintettel a pápa még jobban enyhítette a böjtöt. De ha a böjt enyhült, akkor annál nagyobb buzgalommal kell az egyéb keresztény erénygyakorlatot végezni. A nagyböjtben mi is többet imádkozzunk, többször jöjjünk el az Úr Jézushoz, többször végezzünk önmegtagadást és készségesebben bocsássunk meg haragosainknak.

Kedves Gyermekek! Mikor Gedeon, az ószövetségi bíró a madianiták ellen harcba ment, katonáival egy patakhoz ért. A víznek nagyon megörültek a katonák, mert már nagyon szomjasak voltak. A katonák nagy része mohón nekiesett a víznek és habzsolta, mint az állat. Csak egy kis csoport húzódott hátra és a végén nagy fegyelemmel, markával merítette a vizet és úgy ivott. Gedeon ekkor ezt a háromszázfőnyi csapatot megtartotta, a többit pedig hazazavarta. Ezzel

a maroknyi csapattal ment tovább az ellenség ellen és legyőzte azt. Mert ezek fegyvelmezett vitézek voltak. — Az Anyaszentegyház azt akarja, hogy a nagybőjtben az erénygyakorlatok által ti is fegyvelmezzétek magatokat. Legyen ez számotokra negyvennapos hadgyakorlat, amely alatt mindennap valamely erényben gyakoroljátok magatokat. Akkor belőletek is fegyvelmezett, kemény vitézek lesznek, akik könnyen fogjátok legyőzni az ördögnek minden incselkedését. Amen.

29. A kereszt jelében te is győzni fogsz! (Feketevasárnap)

Szent János 8, 46—59.

„Az időben mondá Jézus a zsidó seregnek: Ki vádolhat engem közületek a bűnről? Ha igazságot mondok nektek, miért nem hisztek nekem? Aki Istentől van, Isten igéjét hallgatja; ti azért nem hallgatjátok, mert az Istentől nem vagytok . . . Bizony, bizony mondom nektek: Aki az én beszédemet megtartja, halált nem lát mindörökké. Mondák erre a zsidók: . . . Ábrahám meghalt, a próféták is, és te azt mondosz; ha valaki az én beszédemet megtartja, nem ízeleli meg a halált mindörökké. Avagy talán nagyobb vagy Ábrahám atyánknál, aki meghalt? a próféták is meghaltak. Mivé teszed magadat? . . . Köveket ragadának azért, hogy rája hajítsák; Jézus pedig elrejtőzék és kiméne a templomból.”

Kedves Gyermekek!

Ma a templomba belépve mindnyájan észrevehetetek egy kis változást: a kereszten az Úr Jézus teste egy kis lila lepellel van eltakarva. Hogy a mai vasárnapon, az úgynevezett feketevasárnapon, az Anyaszentegyház miért takarja el az Úr Jézus testét: ezt fogom most elmondani.

A kereszt nekünk keresztényeknek a legnevezetesebb jelvényünk. Ott találjuk mindenütt, ahol keresztények vannak. Pedig a keresztfa régen a gyalázatnak volt a jelvénye, mint ma az akasztófa. Csak a legnagyobb gonosztevőket végezték ki rajta. Jézust is

azért végezték ki a kereszten, hogy még ezzel is növeljék megvetésüket vele szemben. A zsidó törvény ugyanis a hamis tanítás bűnére, amellyel Jézust vádolták, a megkövezést írta elő. A pogány rómaiak azonban nem ezt a halált, hanem a gyalázatos kereszthalált szánták neki, hogy ezzel is megmutassák megvetésüket. — A kereszt tehát a gyalázat fája volt addig, amíg Krisztus Urunk meg nem halt rajta. De amikor Jézus meghalt rajta, a gyalázat jelvényéből a tisztelet jelvénye lett. Már Nagy Konstantin császár elrendelte, hogy ezentúl nem szabad senkit sem kereszten kivégezni. A kereszt megszűnt a gyalázat jelvénye lenni. Ezentúl ott találjuk minden díszes helyen. Rákerül nemcsak a templomok tornyára, de a királyok koronájára is. Lovagok ruhájukra varrják, a királyi kitüntetések is kereszt alakot kapnak, az előkelő hölgyek kegyeletos díszként aranykeresztet akasztanak a nyakukba.

Az Anyaszentegyház is odateszi a keresztet a templom legmegbecsültebb helyére, az oltárra. Minden oltáron kell lenni feszületnek. A körmenetben legelől viszik. Ha szentségeket szolgáltattak ki, akkor azt a kereszt jelében teszik. A kereszteléskor kereszt alakjában öntik a vizet, bérmláskor keresztalakban kenik meg krizmával a püspök a bérmlándó homlokát, a szentáldozáskor keresztalakban nyújtják az Úr szent testét, a szentgyónáskor keresztalakban adja a lelki-
atya a feloldozást, az utolsó kenetkor keresztalakban kenik meg a pap a beteg érzékszerveit a szentelt olajjal, papszenteléskor keresztalakban kenik meg a felszentelendő ujjait, házasságkötéskor a pap keresztalakban adja áldását az új párra, és a feszületre téteti ujjait, amikor esküt tesz, hogy halálíg hű lesz házas-társához. Nemcsak minden szentséget, de minden szentelést és áldást is keresztalakban végez az Anyaszentegyház.

Ezt a nagyon tisztelt keresztet az Anyaszentegyház a mai vasárnapon lila lepellel takarja be, mert az evangélium arról szól, hogy az Úr ellenségei elől elrejtőzött, mert még nem jött el az ő ideje. Majd más-

fél hét mulva, a nagypénteki csonkamisén fogja ünnepélyesen leleplezni, hogy az egész világnak odamutassa.

Vizsgáljátok meg a lelketeket, hogy ti mennyire tisztelitek a keresztet? Szeretettel néztek-e a keresztre? Ájtatosan leveszíték-e sapkátoikat a kereszt előtt? Az imádság előtt és után vagy a templom előtt hogyan vettek keresztet? Igazán keresztvetés-e az vagy csak piszmogás magatok előtt?

Kedves Gyermekek! Nagy Konstantin császár, amikor ellenséges császártársával, Maxentiussal szemben állt, mivel annak nagyobb volt a serege, a jó Istentől kért segítséget. Akkor az égen egy kereszt jelent meg ezzel a felírással: E jelben győzni fogsz! Erre rátette a keresztet a hadizászlókra, sisakokra, pajzsokra és Jézus nevében indultak harcra és győztek. (312.) — Ti is, ha a kereszttel indultok az ördög, a rossz emberek vagy rossz természetetek kísértései ellen, akkor biztosan győzni fogtok. Amen.

B) ÜNNEPEK

30. Mondj köszöntést Szűz Mária születése napján! (Kisasszony napja)

Szent Lukács 1, 26—28.

„A hatodik hónapban pedig elküldé Isten Gábrriel angyalt Galílea városába, melynek neve Názáret, egy szűzhöz, ki egy férfiúnak vala eljegyezve, kinek neve József, Dávid házából, a szűz neve meg Mária. És bemenvén hozzá az angyal, mondá: Üdvözlégy, malaszittal teljes, az Úr vagyon teveled, áldott vagy te az asszonyok között.”

Kedves Gyermekek!

Érdekes mesét olvastam egy kis könyvben. Korán reggel van. A názáreti házban még minden csendes. Szent József még pihen. Szűz Mária sem kelt még fel. Egyszerre csak a kis Jézus egészen csendesen, hogy senki se vegye észre, felkel és lábujjhegyen

kioson a szobából. A nap még csak most kel fel. Álmos szemét tágra nyitja a bámulattól: Ugyan mit keres a Jézuska ilyen korán idekinn? Meglesem, hová megy. A kis Jézus kiment az udvarra és az udvarról a kertbe. A kertben a virágok is most ébredtek. Alig tudták kinyitni a szemüket, olyan álmosak voltak, de azért kíváncsian dugták össze a fejüket és így sugdostak egymásnak: Jön a kis Jézus! Ugyan mit akarhat a kertben ilyen korán? Egyszerre csak látják ám, hogy a kis Jézus szépen, sorban leszakítja a legszebb virágokat és csokorba köti. Most azután már olyan kíváncsiak lettek a virágok, hogy alig bírtak magukkal. Az egyik kotnyeles meg is kérdezte: Kie lesz ez a szép csokor, Jézuska? Az édesanyámé! — felelt a kis Jézus. — Szűz Máriáé, mert ma van az ő születése napja. Ezzel a csokorral akarom őt megörvendeztetni.

A mai szép ünnepen, Kisasszony napján ünnepli a katolikus Egyház a Boldogságos Szűz Mária születése napját. Ennek a napnak kedves ünnepnapnak kell lennie mindnyájunk számára, mert a Boldogságos Szűz Mária mindnyájunknak mennyei édesanyja. Ezért ünnepelünk úgy, mintha vasárnap lenne; ezért is jöttünk el a templomba. A mai napon mindnyájunknak fel kell köszöntenie Szűz Máriát és mindnyájunknak születésnap ajándékot kell adni neki. — Hogyan köszönhetem én fel Szűz Máriát? — kérdezheti csodálkozva nem egy közölet. Azután meg mit is tudnék én születésnap ajándékolni vinni neki? Megmondom én ezt nektek egészen röviden. Szűz Máriának legszebb köszöntése az, amivel az angyal köszöntötte: Üdvözlégy Mária . . . Mondd el szépen, ájtatosan ezt a kis imádságot. De olyan szépen, mintha csak igazán Szűz Mária előtt állnál. Aki már nagyobb közöletek, az hosszabb köszöntőt is mondhat. Imádkozza el az Ürangyalát vagy a rózsafüzért vagy a Loretói litániát. Születésnap ajándékol pedig ajánlj fel valamely jócselekedetet vagy önmegtagadást, amelyet Szűz Mária kedvéért végzel. Nagyon szép és kedves lenne,

ha ezen a szép ünnepen délután eljőnnél a litániára. Ez lesz Szűz Mária számára a legszebb köszöntő, a legszebb csokor, amelyet elhervadhatatlan imavirágokból fűztél össze.

Kedves Gyermekek! A mese szerint, amelyet a beszéd elején mondtam, a kis Jézus a szamárkórót is beletette a csokorba. De az nem akart elmenni Szűz Máriához köszöntőbe. Ezért addig rendetlenkedett a csokorban, töviseivel szurkálva szomszédait, míg a kis Jézus ki nem dobta a csokorból: Ha nem akarsz elmenni Szűzanyámhoz, nekem sem kellesz. — Én azt hiszem, hogy ti mindnyájan el akartok menni köszöntőbe a Szűzanyához. Mondjatok szép köszöntőt, mutassátok meg, hogy ti mindnyájan hűséges, kedves gyermekei vagytok, akik róla el nem feledkeztek, sőt neki örömet szereztek. Amen.

31. Imádkozzál a hazáért! (Magyarok Nagymatyja)

Szent Lukács 1, 26—28.

„A hatodik hónapban pedig elküldé az Isten Gáriel angyalt Galilea városába, melynek neve Názáret, egy szűzhöz, ki egy férfinak vala eljegyezve, kinek neve József, Dávid házából, a szűz neve meg Mária. És bemenvén hozzá az angyal, mondá: Üdvözlégy, malasztal teljes, az Úr vagyon teveled, áldott vagy te az asszonyok között.”

Kedves Gyermekek!

A nagy király haldoklott. Arcán a halálfélelemnek semmi nyoma sincsen. Nem a félelem, hanem az aggodás tölti el a lelkét. Aggódott a most fejlődő keresztény hitért, illetve a keresztény hitre tért országa biztos jövőjéért. Fiát, akit istenfélő, hívő kereszténynek, derék, bátor királynak nevelt, a vadászat alkalmával halálra sebezte a vadkan. Szűz Mária mennybevitelének ünnepén (augusztus 15.) rohamosan közeledni érezte halálát. Ott álltak ágya körül hűséges emberei, bátor lovagai. A király ekkor utolsó erejét össze-

szedve felkelt az ágyából, odatérdelt Szűz Mária képe elé és halk, imádságos hangon így szólt: — Egek Királyné Asszonya, aki által üdvöt nyert a világ, a te oltalmadba ajánlom nemzetemet. Véd, oltalmazd, mint a tiédet! Ugye felismeritek a haldokló királyt? Szent István ő, a magyarok első királya, aki halála előtt országát a Boldogságos Szűz Mária oltalmába ajánlotta.

A magyar nemzet ettől fogva a Boldogságos Szűz Máriát védőasszonyaként (*Patrona Hungariae*) tisztelte és Magyarországot Szűz Mária országának (*Regnum Marianum*) nevezte. Már maga Szent István a magyar zászlóról levétette a pogány turuljelvényt és helyébe a Magyarok Nagyasszonya képét hímezte. Szent László a magyar aranypénzre verette rá Szűz Mária képét. Mátyás király pajzsán is a magyarok Védőasszonya képe volt látható. Nagy Lajos királyunk az ő képét egy érmen állandóan a nyakában hordotta. I. Lipót király pedig 1693-ban, Bécsben a Szent István-templomban, térdre borulva ismételte meg Szent István király fogadását és felajánlását. De rajta van a Boldogságos Szűz Mária képe a magyar királyi koronán is, valamint a koronázó paláston. Monogrammjá pedig ott látható azon a kereszten, amelyre a király kezét rátéve, esküt tesz a magyar alkotmány megtartására. — A több évszázados tisztelet elismeréséül XIII. Leó pápa Magyarország ezeréves fennállásának ünneplésekor (1896) Vaszary Kolos bíboros hercegprímás kérésére megengedte, hogy a magyarok október nyolcadikán egy teljesen magyar ünnepet ülhessenek a Magyarok Nagyasszonya tiszteletére. Ezzel az ünnepléssel köszönik meg a Boldogságos Szűz Máriának, hogy olyan sokszor megsegítette, megvédelte Magyarországot.

Mert a magyar nép mindig Szűz Máriához fohászodott, ha bajban volt. Ha ellenség tépte, ha éhség terhelte, ha dőghalál pusztította, ha más baj vagy nyomorúság emésztette. Milyen szépen mondja az ősrégi ének: Boldogasszony Anyánk . . . nagy inségben

lévén így szólít meg hazánk . . . ne feledkezzél meg szegény magyarokról . . . Fohászkodjatok ti is hozzá olyan buzgalommal, mint a régi magyarok fohászkodtak. Énekeljétek a felajánlásokor egész szívetekből az éneket: Boldogasszony Anyánk . . . Azután imádkozatok el legalább egy Üdvözlégyet ezzel a fohással: Magyarok Nagyasszonya, könyörögi érettünk!

Kedves Gyermekek! Mikor Nagy Lajos király hírül vette, hogy a török sereg átkelt a Boszporuszon és elindult Magyarország felé, azonnal körülhordoztatta a véres kardot. Erre 20,000 magyar vitéz gyűlt össze. El is indult ezekkel a török ellen. Azonban a török had 80,000 főnyi volt. Nagy Lajos ekkor Máriacell felé fordulva imádkozott a Boldogságos Szűz Máriához és kérte, hogy segítse meg a magyar sereget. És a magyar sereg legyőzte a négyszeres túlerőt (1377). Nagy Lajos király és vezérei is mind Szűz Mária égi segítségének tulajdonították a győzelmet. Nagy Lajos halálából elzarándokolt Máriacellbe és egy gyönyörű palástot ajándékozott a templomnak, valamint kardját és azokat a hadijelvényeket, amelyeket a töröktől szerzett a győztes csatában. — A mostani nehéz időkben is sokat kell imádkoznunk édes magyar hazánkért. Imádkozzatok és kérjétek a Boldogságos Szűz Máriát, járjon közben szent Fiánál, hogy édes magyar hazánk újra olyan dicsőséges, híres és nagy legyen, mint Szent István király idejében. Amen.

32. Kérd az aratás Urát!

(Missziósvasárnap)

Szent Máté 9, 35—38.

„És körüljárta Jézus minden várost és falut, tanítván zsinagógáikban és hirdetvén az ország evangéliumát és meggyógyítván minden betegséget és minden nyavalyát. Látván pedig a sereget, megkönyörüle rajtuk; mert el voltak gyötörve és lesújtva, mint a pásztor nélkül való juhok. Akkor monda tanítványainak: Az aratni való ugyan sok, de a munkások kevés. Kérjétek azért az aratás Urát, hogy küldjön munkásokat a vetésébe.”

Kedves Gyermek!

Szent Pál apostol a második nagy apostoli körútján Kis-Ázsia Troász nevű városába érkezett. Egy éjtszaka látomása volt. Álmában megjelent neki egy görög ifjú és kezét könyörögve feléje nyujtva, így szólt hozzá: Jer át és segíts rajtunk. Ugyanígy hívja ma is a pogányok hatalmas tömege a missziósokat.

Hatalmas tömeget mondtam, mert az emberiség nagyobbik része még pogány. Az emberiség számát ma 2110 millióra teszik, ebből 1200 millió még nem ismeri az igaz Istent. 1200 millió . . . olyan hatalmas tömeg ez, hogy ha négyes sorokban most el kezdenének vonulni előttünk, nyolc és negyed év múlva lenne vége a felvonulásnak. — Ez a hatalmas tömeg még mindig a jóságos Isten helyett tehetetlen bálványokat imád. A napot, holdat, tüzet vagy valamely állatot, mint pl. Indiában a krokodilt, kígyót, gyíkot, majmot, tehenet stb. Sőt még a saját keze által csinált ijesztő, torz bálványképek előtt is imádva borul le. A japán munkás mielőtt munkába menne, előbb betér a róka templomába; a hindu pedig úgy akar szolgálni Istennek, hogy a Káli nevű istennő szekere elé veti magát, hogy a szekeret húzó elefántok tiporják össze vagy az óriási szekér kerekai gázolják halálra. Istennek akartak kedveskedni az asztékok, mikor a pogány pap éles késsel kivágta a törzs legdaliásabb ifjának vagy legszebb leányának szívét és a még elevenen dobogó szívet a felkelő nap felé nyujtotta.

Ezeknek a szegény, pogány embereknek a megtérítésére mennek a messze idegenbe a hős missziósok, hogy megtanítsák őket az igaz Isten ismeretére és az igaz vallásra. Felszentelt papok, dolgozó testvérek, orvosok, tanítók, kedves nővérek. Bár nagyon sokan mennek ki, mégis számuk kicsiny a pogányok nagy számát tekintve. Összesen kb. 50,000 európai missziós van s ebből 427 magyar. Még ma is mindenegyes missziósra 7000 pogány megtérítése esik. Nagy buzgalommal dolgoznak a missziósok és évente átlag 300.000 pogányt térítenek meg. De mi ez a pogányok nagy

tömegét tekintve. Ha csak ilyen ütemben folyna tovább a térítés, akkor csak 4.100 év múlva tudnánk a pogányokat megtéríteni. Valóban igaz, amit az Úr Jézus mondott: az aratás sok, de a munkás kevés.

Már több mint 16 éve annak, hogy az Istenben boldogult XI. Pius pápa elrendelte, hogy október utolsó-előtti vasárnapját a missziók megsegítésére szenteljük. Ezen a napon a katolikus Egyház gyermekeihez fordul, hogy segítsék a missziókat és ne engedjék a sok pogány lelket elveszni. Hiszen még most is mindennap 90.000 pogány hal meg és találkozik a lelke azzal az Úr Jézussal a külön ítéletkor, akit nem is ismert. — A missziókért elsősorban imádkozni kell. A Szentatya elgondolása szerint a missziósvasárnap az imádság napja. Minden szentmisében könyörgést mondjanak a hit elterjedéséért és a hívek külön is imádkozzanak, hogy minden nép megismerje az egy igaz Istent és az ő szent Fiát, Jézus Krisztust. — A missziósvasárnap másodsorban az adakozás napja. Bár most már negyedik éve háború van, mégis mint a missziós kongregáció örömmel jelenti, az adományok nemcsak hogy nem csökkentek, hanem még 10 millió lírával emelkedtek a tavalyihoz képest. Hála a jó Istennek, még ma is sok áldozatos jó lélek van. Kell is ez, mert most a missziók kiadása nagyobb, mint eddig volt. A háború folyamán nagyon sok templom, kórház, iskola stb. elpusztult a bombázások alkalmával. Egy missziós püspök írta a messze távolból, hogy amikor az adományokat megkapták, nemcsak azért voltak boldogok, mert a munkát tovább folytathatják, de örültek az otthoni katolikus hívek áldozatkészségének. Ők tudják, hogy itthon most nehezebb a helyzet és az adományok mégsem csökkentek.

Kedves Gyermekek! Nemrégiben olvastam az újságban, hogy azt a hajót, amelyen a missziósok a távol Keletre utaztak, hogy az Isten országát terjesszék, egy tengeralattjáró megtorpedózta. A hajó elsüllyedt és a 18 missziós a tengerbe fulladt. Szomorúan olvastam azt a hírt is, hogy a missziósok közül többet, mint

az ellenséges államhoz tartozót, internálótáborba vittek, ahol a legnagyobb fájdalmuk az, hogy nem folytathatják azt a missziós munkát, amiért mindent elhagyva odamentek. Egy másik missziós atya írta, hogy állandó életveszélyben vannak a légítámadások miatt. És mégis ezek a missziósok önmagukat elfeledve folytatják a missziós munkát, hogy tovább terjedjen a katolikus Egyház, az Isten országa. Az ő önfeláldozó hősiességük mellett mennyire eltörpül a mi áldozatunk, amelyet a missziókért hozunk: a kis imádság és az a néhány fillér adomány. De ezt tegyék meg, mert keresztény kötelességtek. És nagyon, de nagyon buzgón kérjétek az aratás Urát, hogy küldjön munkásokat vetésébe. Amen.

33. Légy hű mindhalálig!

(Krisztus Király ünnepe)

Szent János 18, 33—37.

„Az időben mondá Pilátus Jézusnak: Te vagy-e a zsidók királya? Felelé Jézus: Magadtól mondod-e ezt vagy mások beszélték neked én felőlem? Mondá Pilátus: Hát zsidó vagyok-e én? Saját nemzedet és a főpapok adtak téged kezembe; mit míveltél? Felelé Jézus: Az én országom nem e világból való. Ha e világból volna az én országom, harcra kelnének szolgáim, hogy kezébe ne adassam a zsidóknak. Valójában az én országom nem innét való. Mondá erre neki Pilátus: Tehát király vagy te? Felelé Jézus: Te mondod, hogy én király vagyok. Én arra születtem és azért jöttem e világra, hogy bizonyosságot tegyek az igazságról. Mindaz, aki az igazságból való, hallgat az én szómra.”

Kedves Gyermek!

Pilátus, a római császár helytartója, ünnepélyesen feltette a kérdést Jézusnak: Tehát király vagy te? Az Úr Jézus határozottan felelte: Te mondod, — azaz a keleti szójárás szerint: úgy van, ahogy te mondod — én király vagyok. De már előbb kijelentette: Az én országom nem e világból való. Krisztus országa más, mint a földi országok, Krisztus másképpen király, mint a földi királyok.

Krisztus a leghatalmasabb király az egész világon. A Szentírásban olvashatjuk, hogy parancsolt a szélnek és a tengernek és nagy csendesség lett. A tanítványok kérdezték: „Kicsoda ez, hogy a szelek és a tenger engedelmeskednek neki?” (Mt. 8, 27.) Ki ez? A világ Királya. Parancsolt a betegségeknek is: „Kelj föl, vedd ágyadat és járj!” (Jn. 5, 8.) — mondta a 38 éve beteg embernek, és akin 38 éven át senki sem tudott segíteni, azt egy pillanat alatt meggyógyította a világ királya. Parancsolt a halálnak is: „Lázár, jöjj ki” (Jn. 11, 43.) — kiáltott be a sírba és a már négynapos halott feltámadt a világ Királyának szavára. Parancsolt az ördögnek is: „Menj ki belőle” — az ördög kiment és az ember, aki eddig néma volt, megszólalt. (Mt. 10, 33.) Mindnyájan csodálkoztak a világ Királyának tettein. — Az Úr Jézus, a világ Királya, amikor itt a földön járt, nem akart az embereken uralkodni. Ő maga mondotta: „Az Emberfia nem azért jött, hogy szolgáljanak neki, hanem hogy ő szolgáljon.” (Mt. 20, 28.) Három éven keresztül tanított, fáradt, gyógyított, vigasztalt, a végén igen sokat szenvedett és kínos kereszthalállal meghalt. Ezzel a szolgálattal megtanította őket az igaz Isten ismeretére, az igaz vallásra, az Istennek tetsző életre. Szenvetésével és halálával pedig megváltotta őket az ördög rabságából és megnyitotta számukra a mennyeknek országát, amelyet Ádám vétke bezárt előttük. — Ilyen sok jóért az embereknek szeretetből és hálából kellene Krisztust királyukul elfogadniok. És mégis mit látunk? Sok istentelen, gonosz ember még szövöttek, hogy Krisztus uralmát megszünteti, Egyházát eltörli, trónját feldönti. Amikor ezt XI. Pius pápa szomorúan látta, 1925 december 11-én, Quas primas kezdetű bullájával elrendelte, hogy az egész világon október utolsó vasárnapján ünnepeljék meg Krisztusnak mint a világ Királyának ünnepét. Ezen az ünnepen Anyaszentegyházunk minden tagja mutassa be hódolatát Krisztus Királynak és ígérjen mindhalálig hűséget neki.

Kedves Gyermek! Jose Sanchez del Rio-nak hívták azt a kis 13 éves hős fiút, akiről most szólni

akarok. Mexikóban, Sahuaye városában élt. A kommunisták akkor halálra kerestek minden katolikus hívőt. A kis Josét 1928 február 5-én fogatta el Guerrere tábornok. A tábornok azt követelte Josétől, hogy gyalázza Krisztust. De José e helyett így kiáltott: Viva Criste Rey! ami annyit jelent: Éljen Krisztus, a Király! Másnap este 11 órakor kivették a temetőbe egy megásott sírhoz. Ekkor egy kapitány ismét felszólította, hogy átkozza meg Krisztust. De Josét nem lehetett ezzel sem megijeszteni. Bátran így kiáltott: Cristo vince, Cristo reina, Cristo impera! azaz magyarul: Krisztus győz, Krisztus uralkodik, Krisztus parancsol! Erre agyonlőtték. Utolsó szava is ez volt: Éljen Krisztus, a Király! — Nektek most nem kell életetek feláldozásával bizonyítanotok hűségteket és szereteteket, hanem csak egy bensőséges imával, ájtatos misehallgatással, őszinte szentgyónással stb. De ha kell, akkor bátor megvallással is. Ma mindnyájan ígérjétek meg Krisztus Királynak, hogy őt sohasem tagadjátok meg és hozzá hűségesek lesztek mindhalálig. Amen.

34. A jóságos Úr Jézus hazavár! (Mindenszentek ünnepe)

Jelenések könyve 7, 2—12.

„Ama napokban: Én, János, más angyalt láték felszállni napkeletről, kinél az élő Isten pecsétje volt, és nagy szóval kiáltá a négy angyalnak . . . : Ne ártsatok a földnek és a tengernek . . . míg meg nem jelöljük homlokukon Istenünknek szolgáit! . . . Ezután nagy sereget láték, amelyet senki sem volt képes megszámolni, minden nemzetből és néptörzsből és népből és nyelvből, a trón előtt és a Bárány színe előtt állni hosszú fehér ruhába öltözve, és kezükben pálmaág; és nagy szóval kiáltának, mondván: Űdv a mi Istenünknek, aki a trónon ül és a Báránynak. És az angyalok mindnyájan . . . a trón előtt arcra borulának és imádkák Istent, mondván: Az áldás és a dicsőség és a bölcsesség és a hálaadás, a tisztelet és a hatalom és az erősség a mi Istenünké, örökkön-örökké. Amen.”

Kedves Gyermekek!

A skandináv népeknek van egy mondájuk. Ez

elmeséli, hogy a pogány Ogin isten, egy gyönyörű szép palotába, a Valhallába összegyűjti azokat, akik életükben neki szolgáltak. Ezek azután szolgálatuk jutalmául élvezik Ogin isten jószágát és nagyon boldogok. Lám, még a pogány ember lelke is megérezte, hogy akik az Istennek szolgálnak, azokat Isten megjutalmazza.

Mi keresztények nemcsak érezzük, mint a pogányok, hanem biztosan tudjuk, hogy a jó Isten megjutalmazza az ő hűséges szolgálát. Megmondta ezt az Úr Jézus: „Örüljetelek és vigadjatok, mert jutalmatok bőséges lesz a mennyben.” (Mt. 5, 12.) — A mennyországban a legnagyobb boldogságunk az lesz, hogy színről-színre látjuk majd az Istent. „Boldogok a tisztaszívűek, — mondja az Úr Jézus — mert ők meglátják Istent.” (Mt. 5, 3.) A boldogságot, amelyben az üdvözült léleknek része lesz a mennyek országában, mi földi emberek el sem tudjuk képzelni. „Szem nem látta, fül nem hallotta, — mondja Szent Pál apostol — emberi szív felfogni nem tudja, amit Isten azoknak készített, akik őt szeretik.” (I Kor. 2, 9.) Azokról, akik már ennek a boldogságnak részesei, így beszél a Bölcsesség könyve: „Az ő testeik békében nyugodnak és az ő nevük fennmarad nemzedékről-nemzedékre, és az ő bölcsességüket dicsőítik a népek és az ő dicsőségüket hirdeti az Anyaszentegyház.” (44, 14.) A mennyország győzedelmes lakóinak dicsőségét hirdette mindig a katolikus Anyaszentegyház. Már a negyedik századból vannak feljegyzések arról, hogy az Anyaszentegyházban megünnepelték a Mindenszentek ünnepét. Háromszáz évvel utóbból pedig tudjuk, hogy ezen az ünnepen az egész országból sokan zarándokoltak Rómába. Magyarországon a Szent László király idejében tartott szabolcsi zsinat elrendeli, hogy a Mindenszentek ünnepét minden magyar igaz keresztényhez méltóan ünnepelje meg.

A szenteket akkor ünnepeljük igazán, ha őket követjük, vagyis olyan hűségesen szolgálunk a jó Istennek, mint ők. A szenteket követni nem könnyű dolog,

de ha valaki akarja, meg tudja tenni, mégha gyermek, akkor is.

Kedves Gyermekek! Hermann József nagyon szegény gyermek volt, de annál jobban szerette az Úr Jézust. Mikor édesatyja haldoklott, így szólt hozzá: Édes fiam, egész életedre jegyezd meg: aranyból, ezüstenél többet ér a tiszta szív! A kis Józsi ezt meg is jegyezte egész életére. Egy napon édesanyja elvitte őt a templomba, odaállította a Boldogságos Szűz Mária szobra elé és így szólt hozzá: Látod, ez a Boldogságos Szűz Máriának, a te mennyei édesanyádnak a szobra. Ezentúl mindennap idejárt a kis Józsi. Reggel beszaladt jó reggelt kívánni. Máskor meg megmondani, hogy reggelire semmit sem kapott, de nem baj, mert — Jézuskám, te is szegény voltál. Mikor már nyíltak a mezei virágok, mindennap hozott pár szálát a kis Jézusnak és a Szűzanyának. Egyszer, mikor egy kofától a piacon való segítségért gyönyörű piros almát kapott, nem ette meg, hanem felajánlotta a kis Jézusnak olyan kedvesen, hogy a legenda szerint a Boldogságos Szent Szűz lehajolt érte és elvette. Élete további folyamán is szegény maradt, de nagy szeretettel és hűségesen szolgált a jó Istennek. Isten előtt pedig csakis ez számít és ma őt is szentjei között tiszteli a katolikus Anyaszentegyház. — Ez a szegény kisgyermek követte a szentek példáját és el is érkezett abba a mennyei seregbe, amelyről Szent János apostol beszél a Jelenések könyvében, amelyet a mai szentbeszédem előtt fel is olvastam. Ebbe a seregbe az Úr Jézus titeket is vár. Kövessétek a szentek példáját és ti is eljuttok a dicsőséges seregbe és énekelhetitek velük: Áldás és dicsőség, bölcsesség és hálaadás, tisztelő, hatalom és erősség a mi Istenünknek örökkön-örökké. Amen.

35. Imádkozzál a halottakért!

(Halottak napja)

Makkabeusok II. könyve 12, 43—46.

„Az időben a hős Makkabeus Júdás gyűjtést rendezett és 12.000 ezüst drachmát küldött Jeruzsálembe, hogy áldozatot mutassanak be a megholtak bűneiért, mert helyesen és jámborul gondolkodott a feltámadásról. (Ha ugyanis nem remélte volna, hogy az elesettek fel fognak támadni, felesleges és hiábavaló dolog lett volna a halottakért imádkozni.) Tekintetbe vette továbbá azt is, hogy azokra, akik jámborul búnytak el, igen nagy jutalom vár. Szent és üdvös gondolat tehát a halottakért imádkozni, hogy a bűnöktől feloldoztassanak.”

Kedves Gyermek!

Az egyik iskolában, ahol tanítottam, az utolsó óra után hazakészülöttek a leányok. Ott álltak az emeleti lépcsőnél várva a jelet, hogy köszönhessenek és indulhassanak. S ekkor . . . az egyik leány hirtelen elvágódott a padozaton. Hamar felkapták s bevitték az iskolaorvosi szobába. Szaladtak a tanárnők, a szolgálk, az iskolatársak, jött az orvos is és megállapította, hogy hiába minden igyekezet, a leányon már nem lehet segíteni . . . hiszen már halott. Mindenkit megdöbbsentett az orvos szava: a leányon már nem lehet segíteni . . . Valóban, a testén nem lehet segíteni, de az ember nemcsak testből, hanem lélekből is áll.

Ugyanígy megdöbbsent a hős Makkabeus Júdás, mint a Szentírás elmondja, amikor meglátta a sok elesett katonát a csatatéren. Ő azonban tudta, hogy ha a katonák testén nem is lehet, de a lelkén lehet és kell is segíteni. Összegyűjtött tehát 12.000 drachmát és elküldte Jeruzsálembe, hogy a pénzen vegyenek áldozati állatokat. Azután mutassanak be áldozatot a jó Istennek engesztelésül, hogy hamarabb bocsássa meg az elesettek bűneit. És a Szentírás, amint hallottátok, meg is dicsérte ezért Makkabeus Júdást mondván: helyesen és jámborul gondolkodott . . . mert szent és üdvös gondolat a halottakért imádkozni.

Ezt a szent és üdvös gondolatot meg is tették a régi keresztények. De nemcsak imádkoztak az elhunytak lelkéért, hanem szentmisét is mutattak be érettük. A halottakért bemutatott szentmisét gyászmisének nevezzük vagy a szentmise kezdő szaváról requiemnek. Ezt a szentmisét a halottakért a halál utáni napokban, később a halál évfordulóján szokták bemutatni. A temetéseknel már a II. században szerepel a szentmise mint a temetés lényeges része. Az üldözések alatt is szokásban volt a temetkezési helyeken a gyászmise bemutatása a temetés és az évforduló napján. — Az Anyaszentegyház nagyon ajánlja, hogy a halottakért szentmisét mutassunk be. Ezért engedte meg XV. Benedek pápa, hogy a halottak napján minden pap három szentmisét mondhasson. Ezek közül a másodikat az összes elhunyt hívekért, a harmadikat pedig a pápa szándéka szerint a világháborúban elesett hősökért kell bemutatni. Így tehát ezen a napon minden elhunyt hívó kap szentmisét az Anyaszentegyház szerető gondoskodásából, még az is, akiről rokonai megfeledeztek.

A tisztítótűzben a lelkek sokat szenvednek, de megvan az a vigasztalásuk, hogy biztosan tudják, hogy egyszer majd, amikor a büntetés ideje lejár, bejuthatnak a jó Istenhez a mennyek országába. Vigasztalja őket ezenkívül az is, hogy a földön a jó emberek segítenek rajtuk szentmisével, imádsággal, jócselekedettel stb.

Kedves Gyermekek! Nicolas Armella, a jólelkű kisleány gyakran mondotta önmagának: Segítenem kell a szegény lelkeken, hiszen ők testvéreim és oly sokat kell szenvedniök a tisztítóhelyen. Sokat imádkozott és sok áldozatot hozott értük. Armella mint pásztorleány édesatyja állatait őrizte. Ha ilyenkor a nap égetően tűzött alá a legelőre és Armellát gyötörte a hőség, így szólt: A szegény lelkekért! Ugyanígy tett télen, amikor a hideg miatt szenvedett. Gyakran megtagadott magától egy ital vizet a szenvedő lelkek javára, ha nagyon szomjazott. Evéskor a legjobb falatot

a tányéron hagyta és engedélyt kért anyjától, hogy azt egy szegénynek adhassa oda. Ezeket az áldozatokat a szenvedő lelkek javára ajánlotta fel. Ha a többi gyerek vígan játszadozott, és ő is szeretett volna játszani velük . . . rágondolt a tisztítóhelyre és nem ment játszani hozzájuk. Mikor csak tehetett, segített apjának vagy anyjának. Valahányszor a kis Nicolas Armella így szorgoskodott, mindig arra gondolt: Ezt az én testvéreimért teszem, akik a tisztítóhelyen szenvednek. Segíteni akarok rajtuk és enyhíteni akarom szenvedéseiket. — Legyen a ti jelszavatok ma is és az egész hónapban: Segíteni akarok rajtuk és enyhíteni akarom szenvedéseiket! Ajánljatok fel értük minél több szentmisehallgatást, szentáldozást, önmegtagadást és jócselekedetet, hogy a mennyei Atya minél előbb megadja nekik az örök nyugalmat és az örök világosság fényeskedjék nekik. Amen.

36. Légy mindenre készen a hazáért!

(Szent Imre herceg)

Szent Lukács 12, 35—37.

„Az időben mondá Jézus tanítványainak: Legyenek felővezve csípőilek, és égő gyertyák kezeitekben; magatok meg hasonlók olyan emberekhez, kik urukat várják, midőn visszatér a menyegzőről, hogy mihelyt jön és zörget, azonnal megnyissanak neki. Boldogok azok a szolgák, akiket midőn megjön az Úr, ébren talál; bizony mondom nektek, hogy felővezvén magát, asztalhoz ülteti őket, és odaáll szolgálni nekik.”

Kedves Gyermekek!

Szép ünnepre virradt a magyar nemzet. A magyar ifjúságnak ma jobban ragyogjon a szeme, boldogabban dobogjon a szíve, lelkesebben csengjen az éneke, erőteljesebben szálljon a mennybe az imádsága. Ma van az ő ékességének, virágának, díszének, példaképének, mennyei pártfogójának, Szent Imrének az ünnepe.

Szent Imre herceget a jó Isten Szent István ki-

rállyal jutalmul adta azért a buzgó apostoli munkáért, amellyel a magyar nemzetet a keresztény hitre vezette. Szent Imre herceg 1007-ben született Székesfehérvárott. A szentkeresztségben nagybátyjának és keresztapjának, Szent Henrik német császárnak nevét kapta, amelyből a magyar nép csinálta az Imre nevet. Atyjától, Szent István királytól és anyjától, Boldog Gizella királynétól már kiskorában megtanulta, hogyan kell Istennek tetsző életet élni. Mikor már nagyobb lett, a tudós Szent Gellért püspök lett a nevelője. — Szent István király boldogan látta, hogy milyen daliás ifjú lesz az ő fiából. Kiváló a kardforgatásban és lovasgyakorlatokban. De legboldogabb mégis akkor volt, amikor egy éjjel világosságot látván kiszűrődni fia szobájának ajtaján, odament és bekukucskálva azt látta, hogy fia még az éjszakai pihenő óráiból is szakít magának időt a buzgó imádságra. Szent Imre hercegnek az imádság mellett a legnagyobb öröme volt a szentmise és a szentáldozás. Akkor legbensőbbben egyesülhetett az Úr Jézussal, akit mindenkinél jobban szeretett. Ilyenkor ajánlotta fel önmegtagadásait és erénygyakorlatait. Legendája szerint kora ifjúságától kezdve vezeklő övet hordott és kemény bőjtökkel, önmegtagadásokkal fegyelmezte magát.

Mire Szent Imre huszonnégy éves lett, édesapja Szent István király megtanította az országhelytartás tudományára. Az öreg király azon gondolkodott, hogy átadja az uralkodást fiának. Már ki is tüzték a koronázás napját, amikor vadászat alkalmával egy vadkan halálra sebezte. Halálos ágyánál sírva állt az egész nemzet. (1033. szeptember 2.) A székesfehérvári Boldogasszony-templom kriptájába az egész nemzet gyászba, bánata, fájdalma kísérette. Azonban csakhamar kintűnt, hogy akit a váratlan halál elragadott a földi koronázás elől, azt a jó Isten szent életének jutalmul a mennyekben koronázta meg. Sírhelyén feltűnő csodák történtek. A szent ifjú közbenjárását, sírhelyéhez zarándokolva, nemcsak a magyarok, hanem a külföldiek is kérték. 1083-ban avatta szentté, Szent István királlyal

együtt, VII. Gergely pápa. Azóta is példaképe és mennyei pártfogója a magyar ifjúságnak. Ünnepe a magyar nép közel hétszáz évig (1083—1754) úgy ünnepelte, mint a vasárnapot.

Valahányszor a magyar ifjak Szent Imre nyomában jártak, mindannyiszor virágzott a magyar nemzet. Amikor pedig a példaképről megfellebbeztek, akkor szomorú napok következtek az országra. A mai magyar ifjakra nagy feladat vár, amelynek csak akkor tudnak megfelelni, ha újra Szent Imre példáját követik. Röviden ezt úgy mondhatnám: Mindenkor mindenre készen lenni. Készen az Isten dicsőítésére, készen a kötelességteljesítésre, készen a munkára, készen, ha kell, az élet feláldozására. Szent Imre mindig készen volt s ezért boldog az égben. A szent evangélium szavaival élve: készen várta az Úr Jézust.

Kedves Gyermekek! Szent Imre herceg gyakran elkísérte atyját országos útjaira. Ilyenkor meglátogatták a püspöki székhelyeket és a szerzeteskolostorokat. Atyjának is, neki is kedvelt helye lett a pannonhegyi zárda, ahol mindketten a kormányzás gondjai után felüdülhettek és lelküket megerősíthették. Egy alkalommal, mikor Pannonhalmára érkeztek, Szent Imre oly módon üdvözölte a szerzeteseket, hogy megcsókolta őket. De nem mindegyiket ugyanannyiszor. Egyiknek egy, másiknak kettő vagy három, volt aki nek öt, sőt egynek hét csókot is adott. Mint később megvallotta, isteni csodás megvilágítással meglátta, ki mennyire szentéletű. — Ó, ha most itt megjelenne Szent Imre s ugyanígy akarna tenni, vajjon hányan kapnának több csókot tőle? És hányan kellene elbújni? Kövessétek Szent Imre példáját és akkor bátran léphettek elébe, de a jószágos mennyei Atya elé is. Amen.

37. Lépj Szent Erzsébet nyomába! (Árpádházi Szent Erzsébet)

Szent Lukács 10, 30—37.

„Az időben mondá Jézus a következő példabeszédet: Egy ember Jeruzsálemből Jerikóba menvén, rablók közé került, akik kifosztották őt és sebesre vervén, félholtan hagyták őt és eltávoztának. Véletlenül azon az úton jött lefelé egy pap, és látván őt, tovább méne. Hasonlóképen egy levita is, midőn azon helyhez ért és látta őt, elméne mellette. Arra utazván pedig egy samaritánus, odaméne és látván őt, könyö-rületreindula. És hozzája járulván, bekötözté sebeit, olajat és bort öntvén azokba; föllevé őt barmára s a szállásra vivé és gondját viselé. Másnap elővévén két dénárt, a gazdának adá, mondván: Viseld gondját neki, és amit ezen felül rá-költesz, mikor visszatérek, megadom neked . . . És azután mondá neki (az ifjúnak) Jézus: Menj és te is hasonlóképen cselekedjél.”

Kedves Gyermekek!

Egy fejedelmi várban élt egyszer egy kisleány, aki nagyon szerette a jó Istent. Mikor fogócskát játszott társaival, nem is egyszer odaszaladt a vár kápolnájához, lihegve suttofta: Jézuskám, szeretlek. Azután gyorsan, észrevétlenül megcsókolta a falakat, mert neki minden kedves volt, ami Jézusé. Mindenki érezte, hogy ebből a kisleányból nagy ember lesz. Az is lett. A németek azt mondták róla, hogy a legnagyobb német asszony. Mi magyarok pedig, mivel magunkénak valljuk őt, szeretettel nevezzük Árpádházi Szent Erzsébetnek.

Árpádházi Szent Erzsébet II. Endre magyar királynak volt a leánya. Alig múlt el négyéves, amikor Hermann türingiai őrgróf, az akkori kornak szokása szerint, feleségül kérte hasonló korú fia számára. A kisleányt el is vitték Türingiába, hogy együtt nevelkedjék vőlegényével. A türingiai őrgróf családja nem volt vallásos és a kis királyleányt sokszor csúfolták, gúnyolták vallásossága miatt. Azt mondták neki, hogy inkább beillene cselédnek, mint királykisasszonynak. De a kis Erzsébet, nagyon okosan, nem törődött az ilyen beszédekkel és ugyanúgy folytatta Istennek szol-

gáló életét. — Szent Erzsébet nagyon szeretett imádkozni. Még egészen kicsiny gyermek volt és olvasni sem tudott, mégis odatértelt a számlóra, elővette a nagyok imakönyvét, kinyitotta és nagyon komolyan imádkozgatott belőle. Felnőtt korában pedig sokszor egész éjszakákat átimádkozott. — Azután nagyon szeretett szentmisét hallgatni. Ilyenkor olyan buzgón vett részt a szentmisén, hogy mindenki csodálattal nézte. Egyszer egy ünnepnapon a fejedelem családja és Szent Erzsébet is, mint királyleány, aranykoronával a fején ment a szentmisére. Amikor a szentmisében az átváltoztatáshoz értek és letérdeltek, Szent Erzsébet levette az aranykoronát a fejéről és maga mellé tette a földre. Ha a töviskoronás Úr Jézus jön hozzánk, — mondta ő — nem illik magunkat aranykoronával ékesítenünk. — A legkiválóbb volt a szegények szeretetében. Már kicsi korában, ha valamit kapott vagy a játékokban valamit nyert, azt a szegény gyerekeknek adta, hogy imádkozzanak érte egy Miatyánkot. Betípett a konyhába és a szakácsoktól ennivalót kunyerált, hogy a szegény gyerekekhez mehessen és elosztogathassa. Később, mikor már fejedelemasszony lett, egy éhínség alkalmával eladta ékszereit, drága ruháit, hogy lisztet vehessen és a szegényeknek kenyeret süttethessen. Az alamizsnát pedig ő maga osztogatta, minden szegényhez egy-egy jó szót szólva. — A szegény betegeknek pedig igazán szerető védőangyala volt. Abban az időben az orvostudomány még nem volt olyan fejlett, mint ma. Kevés volt az orvos és még kevesebb és tökéletlenebb az orvosság. A járványok gyakran pusztították a népet. Szent Erzsébet a város mellé kórházat építtetett. Oda mindennap lejárt és dolgozott. Ágyat vetett, főzött, sebeiket mosogatta és kötögzette, szép szavakkal vigasztalta őket. Különösen azokat szerette ápolgatni, akiktől mindenki undorodott és senki sem akarta gondozni. Az udvarhölgyei, akik kísérték, majd elájultak, amikor csak nézték, amit Szent Erzsébet csinált.

Kedves Gyermek! A jó Isten nagyon meg-

dicsőítette Szent Erzsébetet a szegényeket szerető életéért. Halála után sok csoda történt és már négy év múlva IX. Gergely pápa szentté avatta. Amikor sírját kibontották és holttestét a templomba vitték, a koporsót maga II. Frigyes német-római császár vitte, a német választófejedelmekkel. — A mai ünnepen kérő szóval forduljunk Szent Erzsébethez: Imádkozzál érettünk, hogy a magyar leányok a te nyomdokaidon járjanak. Szeressenek imádkozni, buzgón szentmisére járni és a szegényeknek, szenvedőknek fájdalmait enyhíteni. Amen.

38. Könyörögj a bűnösökért! (Szeplőtelen fogantatás)

Mózes I. könyve 3. 14—19.

„Mondá erre Isten a kígyónak: Mivel ezt tetted, átkozott légy minden állat és földi vad között . . . (azután az ördögnek mondá): Ellenségeskedést vetek közed és az asszony közé, ivadékod és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel . . . Az asszonynak pedig mondá: Megsokasítom gyötrelmeidet . . . s légy a férj hatalma alatt . . . Ádámnak pedig mondá: Mivel hallgattál feleséged szavára és ettél a fáról, amelyről megparancsoltam, hogy ne egyél — átkozott legyen a föld munkád alatt, fáradoalmak árán egyél abból életed valamennyi napja alatt. Tövist és bogáncsot hajtson az neked s a föld növényzetét egyed. Arcod verejtékével edd a kenyeredet, míg vissza nem térsz a földbe, amelyből vétettél, mert por vagy és vissza kell térned a porba.”

Kedves Gyermekek!

Egyszer egy vándor hatalmas erdőhöz ért. A sűrű bozótban eltévesztette az irányt. Őszi idő lévén, hamar besötétedett s már holtfáradtan fel is hagyott a reménnyel, hogy ebből az erdőből kijut, amikor a messze távolban egy apró kis fényt látott feltűnni. Összeszedte minden erejét és a fény irányát követve el is jutott a biztos menedékre, az erdész házába.

Az Úr Jézus születése előtt az emberek, lelki értelemben, ehhez a sötét erdőben bolyongó vándor-

hoz voltak hasonlók. Csak egy fény volt, amely reményt nyújtott nekik, Istennek a szavai, amelyeket az ördöghöz intézett: Ellenkezést vetek . . . Ez az asszony, akit Isten az első emberpárnak megígért: a Boldogságos Szűz Mária, akinek ma szeplőtelen fogantatása ünnepét ünnepeljük.

A hittanórán már tanultátok, ezért csak röviden mondom el, hogy a szeplőtelen fogantatás azt jelenti, hogy a Boldogságos Szűz Máriára nem szállott rá az eredeti bűn, azaz létének első pillanatától fogva Isten különös kegyelméből mentes volt tőle. Ennek következtében állandóan lelkén volt a megszentelő kegyelem. Mivel pedig az eredeti bűn nem szállott rá, így természetesen mentes volt az eredeti bűn következményeitől is. Ha most azt kérdezzük, miképpen lehetett ez? Miért tette ezt a jó Isten? A felelet röviden ennyi: az Úr Jézus az ő édesanyját előre megváltotta. Isten így megóva az eredeti büntől és következményeitől, méltóan ékessé tette arra, hogy a Megváltónak anyja legyen. — Szűz Mária tehát mentes volt az eredeti büntől és következményeitől, a halált kivéve. Értelme nem homályosult el, akarata nem lett rosszra hajló és Isten kegyelmét jól felhasználva, a személyes bűnöktől is megóvta a lelkét. Azt hiszem, most már látjátok, hogy mennyire bekövetkezett az Isten jóvendölése: Szűz Mária valóban az ördög ellensége volt. Legyőzte az ördögöt, minden acsarkodását, minden kísértését.

Ezt a győzedelmes Szűzanyát már a régi keresztények is nagyon tisztelték. Az ő szeplőtelen fogantatása ünneplésének nyomait már a VIII. és IX. században megtaláljuk. Az ünnep elterjesztésében legjobban Szent Ferenc rendjének tagjai buzgólkodtak. Végre 1477-ben IV. Sixtus pápa bevette az általános egyház ünnepei közé. Magyarországon nem sokkal ezután, 1493-ban, II. Ulászló uralkodása alatt, az esztergomi zsinaton elhatározták, hogy ezt a szép ünnepet hazánkban is buzgón megünneplik. Az Anyaszentegyház az ünnep elrendelésével azt akarja, hogy az

emberek belássák: az Isten előtt a legkedvesebb, a lelki tisztaság és ártatlanság, miként a Bölcsesség könyve mondja: „Ó, mily szép a tiszta nemzedék, dicsőséggel fényes és halhatatlan az emléke.” (4, 1.)

Kedves Gyermek! 1858-ban történt az a csodás történet, amit most el fogok nektek mondani. Egy szegény lourdesi molnármester leánykája, Soubirous Bernadette a városka melletti folyó szigetére ment gallyat szedni. Egyszerre csak a szembenlevő meredek sziklafal egyik barlangnyílásában egy gyönyörű szép női alakot vett észre. Bernadette először igen elcsodálkozott, azután nagyon megijedt. De amikor az barátságos szeretettel nézett rá, félelme lassan eloszlott. Ez a jelenés többször is megismétlődött. Bernadette később megkérdezte a ragyogó ruhás szép nőt, hogy ki ő? — Én vagyok a szeplőtelen fogantatás! — mondta, kedves mosollyal az égre nézve. Tehát a szeplőtelenül fogantatott Szűz Mária jelent meg Bernadettenek. Szűz Mária később azt is megmondta, hogy mit kíván az emberektől és azt is lelkére kötötte Bernadettenek, hogy imádkozzék a bűnösökért. Bernadette követte Szűz Mária szavait és ma már a szentek között tiszteljük őt is. — A mai szép ünnepen ígérjétek meg a Szeplőtelen Szűzanyának, hogy őrizni fogjátok lelketekeket a bűnöktől. Mert ne feledjétek, hogy minél jobban sikerül a bűnöket elkerülnötök, annál jobban fogtok hasonlítani a Szeplőtelen Szűzanyához. Végül pedig beljesítsétek a Szűzanya kívánságát és imádkozzatok a tünösök megtéréséért, hogy a Szűzanyát szerető emberek száma mindig nagyobb lehessen. Amen.

39. Térdelj Jézus jászola elé!

(Karácsony)

Szent Lukács 2, 1—14.

„Az időben rendelet méne ki Augusztus császártól, hogy irassék össze az egész földkerekség . . . és mennek vala mindenek, hogy összeirassanak, kiki a maga városában. Fölméne tehát József is Galileából, Názáret városából, Judeába,

Dávid városába, mely Betlehemnek hivatik, mivelhogy Dávid házából és nemzetségéből való volt, hogy összeirassék Máriával, az ő eljegyzett feleségével . . . (ki) szülé az ő elsőszülött Fiát és bepólyáza őt és jászolba fekteté, mert nem kaptak helyet a szálláson. És pásztorok valának ama vidéken, szabad ég alatt tanyáztván és őrten állván az éjtszakában nyájuk felett. Egyszer csak ott termett az Úr angyala mellettük és az Isten fényessége körülragyogá őket és megfélemlének nagy félelemmel. És mondá nekik az angyal: Ne féljete, mert nagy örömet hirdetek nektek, mely léssen az egész népnek, minthogy ma született néktek az Údvözítő, ki az Úr Krisztus, Dávid városában. És ez nektek a jel: Találni fogtok egy kisdedet, pólyákba takarva és jászolba fektetve. És azonnal mennyei sereg sokasága vette körül az angyalt, mely dicsére az Istent, mondván: Dicsőség a magasságban Istennek és béke a földön a jóakarátú embereknek."

Kedves Gyermekek!

Boldogan csendült fel a mai szentmise kezdetén a karácsonyi ének. Mindegyikünknek szíve hevesebben dobog, szeme fényesebben ragyog a karácsonyi örömtől. Ünneplő ruhában és ünnepi lélekkel ünnepeljük a legkedvesebb ünnepet, Jézus születésének ünnepét, a karácsonyt.

Lélekben szálljunk vissza 1300 esztendőre és menjünk el Jeruzsálembe egy karácsonyi ünnepre. Karácsony szent estéjén nagy sürgős-forgást láthatnánk a Jeruzsálem és Betlehem közötti úton. Ezen az estén a hívek Jeruzsálemből elzarándokoltak Betlehembe, amely csak nyolc kilométerre volt Jeruzsálemtől. Betlehemben a születéshely barlangjánál éjfélkor szentmisét hallgattak. Ez volt a legszebb ünneplése Jézus születésének. A szentmise után visszaindultak Jeruzsálembe. Ekkor már a hajnali órákban voltak, abban az időben, amikor a pásztorok megjelentek a kis Jézus jászolánál. Ezért egy kis jeruzsálemi templomban hallgatták meg az úgynevezett pásztorok miséjét. Délelőtt azután ismét összejöttek a Kálvária-hegyen épült főtemplomban és még egy harmadik szentmisét is hallgattak. Ez a szó-kás nemsokára átment Rómába. Itt éjfélkor Szűz Mária templomában volt a szentmise, ahol az altemplomot olyannak építették, mint amilyen a betlehemi barlang

volt. A pásztorok miséjét a Feltámadás templomában, a harmadik szentmisét pedig a Szent Péter-templomban hallgatták. A szép szokás tovább terjedt. A nagyobb városokban, ahol több templom volt, ugyanúgy csinálták, mint Rómában. Ott pedig, ahol csak egy templom volt, ugyanabban a templomban mondták el a szentmisét éjfélkor, hajnalban, illetve délelőtt. Ahol pedig csak egy pap volt, megengedték, hogy karácsony napján három szentmisét mondhasson. — Ma már minden templomban három szentmisével ünneplik a karácsonyt. Az első szentmisében ünnepeljük az isteni Gyermeket, aki mint gyermek 1943 évvel ezelőtt megszületett. A második szentmisében is az isteni Gyermeket ünnepeljük, aki előtt nemcsak a pásztorok, hanem mi is letérdelünk és ájtatos imádsággal és énekkel imádjuk. A harmadik szentmisében ismét csak az isteni Gyermeket ünnepeljük, aki csak mint ember született 1943 évvel ezelőtt, de mint Isten Fia, örök időktől fogva van.

Kedves Gyermek! 1223-ban csodálatos éjféli misére készültek egy kis olasz városkában, Greccioban. Templomul egy kitisztított istálló, oltárul egyszerű jászol, külső díszítésül jámbor állatok szolgáltak. A szentmisén nagyon sokan jelentek meg. Főurak és polgárok, gazdagok és szegények, öregek és fiatalok, férfiak és nők egyaránt. Az ünnepélyes szentmisében Asszisi Szent Ferenc énekelt a szent evangéliumot, amelyet ma én is felolvastam a szentbeszéd előtt. Azután gyönyörű szentbeszédben szólította fel a jelenlevőket, hogy boruljanak térdre Jézus jászola előtt és köszönjék meg neki, hogy a fényes mennyországból a szegényes istállóba leszállva emberré lett, hogy az embereket megválthassa. És amikor az átváltozáskor az Úr Jézus leszállott hozzájuk a jászolból készült oltárra, vagyis a jászolba, herceg és koldus egyaránt ott térdelt előtte. — A szentségházban itt van a kis Jézus örök jászola. Térdeljenek ti is elébe és mondjatok köszönetet: Jézusom köszönöm, hogy földre szállottál; köszönöm, hogy megváltottál; köszönöm, hogy az Oltáriszentségben örökre közöttünk maradtál. Amen.

40. Jézus nevével kezd az új esztendő! (Újév)

Szent Lukács 2, 21.

„Az időben: midőn betelt a nyolcadnap ... hivaték az ő neve Jézusnak, miként az angyal nevezte, mielőtt fogantatt.”

Kedves Gyermekek!

Ma, amikor a templomba jöttetek, biztosan találkoztatok mosolygó emberekkel. Biztosan sokszor hallottatok az ismert jókívánságot is: Boldog újévet! Sőt talán találkoztatok tántorgó emberekkel is, akik az éjszakát átmulatták és mámoros fejjel elfeledkeznek a mai szép ünnepről.

A régi pogány világban is ünnepnap volt az újév napja. A bálványisteneket ünnepelték pogány módra nagy lakmározásokkal, tánccal, színi- és cirkuszelőadásokkal. A keresztények elszörnyűködve nézték a pogányok mulatságait. Tele volt az bűnnel és az igaz Isten megbántásával. Ekkor, hogy a jó Istent engeszteljék, hosszú könyörgéseket (litániákat) végeztek. Később pedig a VI. században megünnepelték Jézus névadásának ünnepét, mintegy figyelmeztetésül, hogy az újévet Jézus nevével kell kezdeni.

Az újév tehát Jézus névadásának ünnepe. A születés utáni nyolcadik napon, amikor az ószövetségi törvény szerint nevet kellett adni, azt a nevet adták neki, amelyet a mennyei Atya választott ki a számára. Ugyanis mikor Gábor angyal megjelent a Boldogságos Szűz Máriának és hírül vitte neki, hogy ő lesz a Megváltó édesanyja, akkor a Megváltó nevét is megmondta: „És nevét Jézusnak fogod hívni.” (Lk. 1, 31.) A nagyobbak közületek már azt is tudják, hogy ez a név: Jézus annyit jelent, mint Megváltó vagy Üdvözítő. Látjátok, a mennyei Atya azért adta ezt a nevet az Úr Jézusnak, mert e bűnös földre jöve az lett a hivatása, hogy az embereket megváltsa. Ezért tett mindent: ezért dolgozott, ezért szenvedett, ezért halt meg a kereszten. Olyan szépen mondja Szent Péter apostol: „Mert más név nem is adatott az embereknek az ég alatt, amelyben üdvözlünk kellene.” (Ap. csel. 4, 12.)

Ez a név volt a mennyei Atya előtt a legkedvesebb, de egyben ez a legszebb és leghatalmasabb. Szent Péter a jeruzsálemi templom aijájában meglátva a bénát, aki alamizsnát kért tőle, így szólt: „Ezüstöm, aranyom nincsen, de amim van, neked adom: a názáreti Jézus Krisztus nevében: kelj fel és járj!...” (Ap. csel. 3, 6.) És meggyógyult a beteg abban a pillanatban. Maga az Úr Jézus mondta egy alkalommal tanítványainak: „Akármire kéritek az Atyát az én nevemben, megadja nektek.” (Ján. 15, 16.) Ne feledjétek el ezt, és minden munkátokra az Úr Jézus nevében kérjétek a mennyei Atya segítségét. Akkor áldás lesz munkátokon és mennyei jutalmat is kaphattok érte.

Kedves Gyermekek! Élt egyszer egy jámbor kereskedő, aki sok jót tett a szegényekkel. Akárki jöhetett hozzá, ha Jézus nevében kért valamit, mindig megkapta a kereskedőtől. Jól tudták ezt a szegény emberek és bizony nagyon sokan kértek tőle segítséget. A jólelkű ember pedig, amikor csak tehetett, segített rajtuk. — Ha Jézus nevében kérnek, — szokta mondani — nem tudom őket visszautasítani. Úgy veszem, mintha maga Jézus fordulna hozzám kérő szóval és amit nekik adok, azt magának Jézusnak adom. Telt-múlt az idő és a kereskedő megbetegedett. Mikor a halálos ágyon feküdt, nem látszott rajta semmi félelem. De nem is volt rá oka. Mert íme csodás dolog történt: Egyszerre csak megjelent neki az ágynál az Úr Jézus és így szólt hozzá: Mivel te nekem olyan sok jót adtál és engem olyan sokszor megvendégeltél, most eljöttem érted, hogy elvigyelek téged a mennyei vendégségbe, ahol visszafizethetem adományaidat. — Minden munkátokat, az újesztendőt is Jézus nevében kezdjétek. Énekeljétek el majd szépen, buzgón a felajánlaskor a Jézus szent Nevéről szóló éneket. Délután pedig jöjjetek el a litániára, amelyet szintén Jézus szent Nevéről fogunk mondani. A Jézus nevében kezdett évet az Ő nevében is folytassátok. Akkor minden munkátok mennyei jutalmat jelentő érdemként lesz beírva az élet könyvébe. Amen.

41. Rakd le ajándékaidat Jézus lábaihoz! (Vízkereszt)

Szent Máté 2, 1—12.

„Mikor megszületett Jézus a judeai Betlehemben, Heródes király napjaiban, bölcsek jövének napkeletről Jeruzsálembe, mondván: Hol van, aki született, a zsidók királya? mert láttuk csillagát napkeleten, és eljöttünk imádni őt. Hallván pedig ezt Heródes király, megzavarodék és vele egész Jeruzsálem. És összegyűjtván mind a papi fejedelmeket és a nép írástudóit, tudakozódék tőlük, hol kell a Krisztusnak születnie. Azok pedig mondák neki: Júda Betlehemében, mert így van megírva a próféta által: És te Betlehem, Júda földje, éppen nem vagy a legcsekélyebb Júda nagyjai közt; mert belőled származik a vezér, ki kormányozni fogja népemet, Izraelt. Akkor Heródes titkon hivatván a bölcseket, pontosan megtudakolá tőlük az időt, mikor a csillag nekik megjelent. És elküldvén őket Betlehembe, mondá: Menjetek, kérdezősködjetek szorgalmasan a gyermek felől, és ha megtaláljátok, jelentsétek nekem, hogy én is elmenvén imádjam őt. Kik miután meghallgatták a királyt, elmenének. És íme a csillag, amelyet láttak vala napkeleten, előttük méne, míglen odaérkezvén, megállapodék a hely fölött, hol a gyermek vala. Amint pedig megláták a csillagot, megörülének igen nagy örömmel. És bemenvén a házba, megtalálák a gyermeket anyjával, Máriával, és leborulva imádkáztak őt. És megnyitván kincsesládáikat, ajándékokat adának neki, aranyat, tömjént és mirhát. És intést kapván álmukban, hogy vissza ne menjenek Heródeshez, más úton térének vissza országukba.”

Kedves Gyermek!

Kevés olyan ünnep van az év folyamán, mint a mai. Ugyanis ma három eseményt is ünnepel az Anyaszentegyház. Először a napkeleti három királyt, akik messze országból jöttek az isteni Kisdedet imádni. Másodszor az Úr Jézus keresztelkedését a Jordán folyóban. (Ezzel kapcsolatban vizet szentel az Anyaszentegyház s ezért nevezi az ünnepet a magyar nép vízkeresztnek.) Végül harmadszor ezen a napon ünnepelejük az Úr Jézus első csodáját, a víznek borrá változtatását a kánai menyegzőn.

Szálljunk vissza lélekben 1943 évet és nézzük a három napkeleti bölcset. Bizony csodálkozva nézhetjük

őket. Csodálhatjuk az ő nagy buzgóságukat. Milyen hosszú utat tettek meg, csak hogy láthassák a kised Jézust, a világ Megváltóját. A kis Jézusnak ajándékokat is hoztak: aranyat, tömjént és mirhát. Aranyat a Királynak, tömjént az Istennek, mirhát a Megváltónak. Mikor rátaláltak a kis Jézusra, leborultak előtte, imádták őt és átadták ajándékaikat. Ezzel őt Uruknek, Istenüknek ismerték el. Pedig maguk előtt nem láttak királyi palotát, főúri szülőket, drága ruhákba öltözött gyermekeket. Minden, amit csak láttak, a szegénységet mutatta. És mégis ezek a királyok leborultak Jézus előtt, mint Isten előtt. Ilyen nagy volt az ő hitük.

A mai ünnepen kövessük ennek a három szent királynak a példáját. Boruljunk le mi is a kis Jézus előtt. Térdeljünk lélekben a három király mellé és imádkozzunk olyan buzgón, olyan ájtatosan és olyan nagy hittel, mint ők imádkoztak. De ne csak imádkozunk, hanem hozzuk el mi is ajándékainkat. — Jaj, de én szegény vagyok, — mondja nem is egy közületek — nem tudok ajándékot hozni. Azt tudom, hogy nem tudsz drága ajándékot hozni, mint a három király. De nem is ez a fontos. Ha a három király csekélyebb értékű ajándékot hozott is volna, az is kedves lett volna az Úr Jézus előtt, mert azt is jó lélekkel hozták volna. Az a fontos, hogy szívesen, jó lélekkel add.

Kedves Gyermekek! Régi legenda szól arról, hogy a három napkeleti királyon kívül még egy negyedik is elindult a kis Jézus látására. A három szent király nevét ismeritek: Gáspár, Menyhért és Boldizsár. A negyediket a legenda szerint Artabánnak hívták. A három napkeleti király aranyat, tömjént és mirhát vitt ajándékba a kis Jézusnak. Ez a titokzatos negyedik király pedig igen sok ezüstpénzt. Útközben találkozott sok szegény, beteg és nélkülöző emberrel. Artabán királynak igen jó szíve volt. Az ajándéknak szánt sok pénzt lassan-lassan mind szétosztotta a szegények és szenvedők között. Mire Betlehem kapujához ért, már egy fillérje sem maradt. De üres kézzel nem mert a kis Jézus elé menni, ezért fáradtan feküdt

le éjjeli nyugovóra. Éjtszaka azután csodálatos álmot látott. A kis Jézus jött eléje. Kedvesen mosolygott reá és így szólt: Ne szomorkodjál Artabán! Te hoztad nekem a legszebb, legkedvesebb és legdrágább ajándékot, mert szereted a szegényeket. Alig serkent fel álmából Artabán, boldogan sietett a betlehemi barlanghoz, ahol már várt reá az isteni Gyermeke. — Tégy valami jót szegény társaddal vagy imádkozzá a szegényekért, csak szívesen tedd és akkor kedves lesz a kis Jézusnak. Jöjjetek mindnyájan a kis Jézushoz és rakjátok le ajándékaitokat lélekben az Ő lábához a három szent királlyal. Amen.

42. Vigyázz a lángra! (Gyertyaszentelő Boldogasszony)

Szent Lukács 2, 22—32.

„Az időben . . . Mózes törvénye szerint felvivék őt (Jézust) Jeruzsálembe, hogy bemutassák az Úrnak; amint írva vagyon az Úr törvényében, hogy minden elsőszülött fiúgyermek az Úrnak legyen szentelve; és hogy áldozatot mutassanak be, miképen megmondott az Úr törvényében, egy pár gerlicét vagy két galambfiat. Vala pedig Jeruzsálemben egy ember, Simeon nevű, igaz és istenfélő férfiú, ki várja vala Izrael vigasztalását, és a Szentlélek volt benne. És ki volt neki jelentve a Szentlélektől, hogy halált nem lát, míg csak meg nem látja az Úr Krisztusát. És a Lélek ösztönzésére a templomba méne. És mikor bevitték szülői a gyermek Jézust, hogy a törvény szokása szerint cselekedjenek vele, karjaiba vevé őt és magasztalván az Istent, mondá: Most bocsátod el, Uram, szolgálodat a te igéd szerint békességben; mert látták szemeim a te megváltásodat, melyet készítettél minden népek színe előtt, világosságul a pogányok megvilágítására, és dicsőségére népednek, Izraelnek.”

Kedves Gyermekek!

A felolvasott szentírási szövegből már láthatjátok, hogy mit ünnepelünk a mai ünnepen: a negyvennapos gyermek Jézus bemutatását a templomban. De miért szentelnek ma gyertyát? — kérdezitek tőlem kérdő tekintettel. Erre fogok most megfelelni.

Régen, nagyon régen, még a pogány világban, február elején nagy körmenetet tartottak a pogányok. Gyertyával a kezükben körüljártak Plutónak, a pogány istennek a tiszteletére. Ez volt az úgynevezett Amburbála-körmenet. Amikor a keresztény Egyház győzedelmeskedett a pogány világ felett, ezt a körmenetet nem szüntette meg, hanem a pogány isten helyett az egy igaz Isten tiszteletére rendezte. — Jézus Krisztus maga a legigazibb világosság, akit az ősz Simeon szerint, a mennyei Atya a nemzetek megvilágosítására küldött — miként a mai szent evangéliumban hallottatok. A szentelt gyertya tehát őt jelképezi. Mikor a mai napon a szentelt gyertyát a kezünkbe vesszük, akkor jelképesen mintegy magát az Úr Jézust vesszük a kezünkbe, mint ahogyan ezt az agg Simeon tette 1943 évvel ezelőtt. — Az Anyaszentegyház a mai ünnepen külön is könyörög gyermekeiért. A pap a gyertyák szentelésekor könyörögve fordul a mennyei Atyához, hogy akik itt gyertyákkal a kezükben, körüljárva őt dicsérni és imádni akarják, azoknak kérését kegyesen fogadja és hallgassa meg. A másik kérés pedig az, hogy amikor kezünkben meggyújtjuk a gyertyát, akkor a lelkünkben láthatatlan fény gyulladjon ki, amely világosítsa meg a szívünket, hogy csak azt lássuk, ami Isten előtt kedves. Jézust pedig, a világ világosságát igazán megismerhessük és megszerethessük.

Kedves Gyermekek! A nagyobbak már hallottak a középkori nagy keresztes háborúkról. Európából indultak el a keresztes lovagok, a messze Ázsiába, hogy visszafoglalják a Szentföldet a pogány töröktől. Ezek között a keresztes lovagok között volt egy vitéz, aki a győzelem után a szentsír oltáránál meggyújtott egy gyertyát és elindult haza az olaszországi Firenzébe. Azt tervezte, hogy ezt a lángot megőrizve hazaviszi és ezzel gyújtja meg szülővárosában a templom főoltárának gyertyáit. Jaj, de sok küzdelmébe került ennek a tervnek a megvalósítása. Mennyire kellett vigyáznia, hogy a láng ki ne aludjék. Rablók, viharok, fáradtság stb. mind-mind veszélyeztették a lángot. De végül is

nagy áldozatok árán sikerült a terve. Hazáig égett a gyertya. — A mi lelkünk világító, fényességes lángja a megszentelő kegyelem. Ma kezünkbe vesszük az Úr Jézust jelképező gyertyát, amely külsőleg világoskodik. Ugyanakkor benn a lelkünkben a megszentelő kegyelemnek kell világosodnia. De meg kell ígérnünk azt is, hogy lelkünk ezen világosságára nagyon vigyázunk és nem engedjük azt eloltani. Mert csak akkor válik valóra az, amiért az Anyaszentegyház a gyertya szentelésekor könyörög: akik most a földön a szentelt gyertyával a templomban megjelentünk, a mennyek országában is megjelenhessünk. Amen.

43. Ájtatosan imádkozd az Üdvözlégyet! (Gyümölcsoltó Boldogasszony)

Szent Lukács 1, 26—38.

„Az időben: Elküldé az Isten Gábrriel angyalt Galilea városába, melynek neve Názáret, egy szűzhöz, ki egy férfiúnak vala eljegyezve, kinek neve József, Dávid házából, a szűz neve meg Mária. És bemenvén hozzá az angyal, mondá: Üdvözlégy, (Mária) malaszttal teljes, az Úr vagyón teveled, áldott vagy te az asszonyok között. Mikor ő ezt hallotta, megzavarodék annak beszédén, és gondolkodék, miféle köszöntés ez. És mondá neki az angyal: Ne félj, Mária! mert kedvet találtál az Istennél. Ime . . . fiad születik és nevét Jézusnak hívod. Nagy leszén ő . . . és királyságának nem leszén vége. Mondá pedig Mária az angyalnak: Miképen lesz ez? . . . És felelvén az angyal, mondá neki: A Szentlélek száll tereád és a Magasságbelinek ereje megárnyékoztéged; azért a Szent is, ki tőled születik, Isten Fiának fog hivatni . . . Mária pedig mondá: Ime az Úr szolgálóleánya, legyen nekem a te igéd szerint. És eltávozóék tőle az angyal.”

Kedves Gyermekek!

A mai napon a katolikus Anyaszentegyház egy nagyon kedves és szép ünnepet ül. A magyar ember ezt, a gyümölcsfák fakadásának idejére való tekintettel: Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepének nevezi. Az ünnep latin neve, ahogyan az egyházi szertartás

nevezi: jobban kifejezi, hogy mit ünnepelünk a mai napon. Latinul ezt az ünnepet: Annuntiatio Beatae Mariae Virginis-nek nevezzük, ami magyarul ennyit jelent: a Boldogságos Szűz Mária köszöntése. Tehát ma azt ünnepeljük, hogy Gábor angyal a Boldogságos Szűz Máriát köszöntötte és megvitte neki az örömhírt, hogy a mennyei Atya a Megváltó édesanyjául őt szemelte ki.

Az angyal bement a názáreti kis ház csendes szobájába, ahol a Boldogságos Szűz Mária térdenállva imádkozott és így köszöntötte őt: Üdvözlégy Mária . . . Ó, milyen szép szavak ezek és nekünk mennyire ismerősek. Először az Isten angyala mondta és utána sok-sok millió és millió ember. Ti magatok is bizonyára nagyon sokszor imádkoztatok már ezt az imádságot: Üdvözlégy Mária, malasztal teljes . . . — De hát miért imádkozzuk ezt az imádságot mindnyájan olyan sokszor? Naponta többször is. Elsősorban azért, mert biztosan tudjuk, hogy a szentek közül Szűz Mária tud a legtöbbet segíteni rajtunk, szegény, bűnös, gyarló emberekben. Hiszen őt úgy kitüntette az Isten, mint senki mást az egész világon: a Megváltó édesanyjává tette. Azt is tudjuk, hogy ha állhatatosan imádkozunk és kérjük őt, akkor egészen biztosan meghallgatást nyerünk. Szent Bernát imádságában olvashatjuk ezeket a szép szavakat: Még sohasem hallotta senki, hogy te azt, aki segítségért hozzád folyamodott, gyámolatlanul magára hagyta volna. A világon talán nincs egy katolikus keresztény sem, aki az ő édesanyai pártfogását valaha ne érezte volna. — Minden templomban megtalálhatjuk az ő szobrát vagy képét, és előtte oly sok embert láthatunk. Jön a szomorú szívű édesanya: gyermeke beteg. Üdvözlégy Mária . . . gyógyítsd meg őt. Jön a háborúba induló katona. Üdvözlégy Mária . . . segíts meg a veszélyben. Jön a kísértések között élő ifjú. Üdvözlégy Mária . . . állj mellettem, hogy erős tudjak lenni. Jön a jólelkű leány. Üdvözlégy Mária . . . oltalmazz a bűnöktől. Jön a gazdag asszony. Üdvözlégy Mária . . . add, hogy a

te példádat követve alázatos tudjak lenni. Jön az öreg koldus. Üdvözlégység Mária . . . nem akarok zúgolódni, miként szegénységben te sem zúgolódtál . . . És így tovább. A mai szép ünnepen térdeljete ti is oda és mondjátok el szépen az Üdvözlégységet, amelynek bevezető szavait az angyal mondta el először. Azután kérjétek a Szűzanyát, hogy buzgó imádságtok jutalmáért védjen meg titeket minden testi és lelki bajtól.

Kedves Gyermekek! Az első világháborúban történt. A súlyos ütközet után ott feküdtek a sebesült katonák a hordágyon, egy ideiglenes kórházban. Az egyik francia katona, akinek halálos fejlődése volt, előhúzott egy kis feszületet és elkezdte félhangosan az imádságot: — Üdvözlégység Mária . . . Az ima közepén pedig a mellette fekvő, szintén halálosan sebesült német katona folytatta az imát: — Asszonyunk Szűz Mária . . . A francia ránéz a németre, azután odanyújtja neki a feszületet. A német forrón megcsókolja azt és visszaadja. Azután a két haldokló katona egyszerre nyújtja egymásnak a kezét és melegen megszorítja. — Megtettük kötelességünket — mondja a francia. — Elindulhatunk abba az országba, amelyben nem lesz gyűlölet — folytatja a német. Azután mind a kettő lehajtotta fejét. Ime az Üdvözlégység jóbaráttá tette a két ellenséget. A Szűzanya bizonyára meghallgatta kérésüket s megnyitotta nekik a béke országának kapuját. — Aki szépen és állhatatosan imádkozza Szűz Mária imádságát, az meghallgatást nyer. Amen.

44. Örvendezzünk! Feltámadott!

(Húsvét)

Szent Márk 16, 1—7.

„Az időben Mária Magdolna és Mária, Jakab anyja és Szalome illatszereket vásárolának, hogy elmenvén, megkenjék Jézust. És korán reggel a hét első napján a sírhoz menének napfelkeltekor. És mondák egymásközt: Ki hengeríti el nekünk a követ a sírbolt ajtajából? Odatekintvén pedig,

láták, hogy a kő el van hengerítve. Mert igen nagy vala. És bemenvén a sírboltba, egy ifjút látának ülni jobbkéz felől, hosszú fehér ruhába öltözve, és megrémülének. Az pedig monda nekik: Ne féljete! A megfeszített názáreti Jézust keresitek; feltámadott, nincs itt; imhol a hely, ahová tették őt. De menjete, mondjátok meg tanítványainak és Péternek, hogy előttetek megyen Galileába, ott majd meg-látjátok őt, amint mondotta nektek."

Kedves Gyermekek!

Amikor ma a templomba léptünk, telve volt mindnyájunk lelke örömmel. Ma mindenki örül a templomban. Mintha még a szentképek és a szobrok is mosolyognának és ők is énekelnék a húsvéti éneket: Feltámadt Krisztus e napon, alleluja, hála legyen az Istennek. Nagy ünnep ez a mai nap. A katolikus keresztény Egyháznak legrégibb és legnagyobb ünnepe. A legnagyobb örömmel ünnepelték ezt mindig a keresztények.

Az Úr Jézus sok csodával és sok jövendöléssel és más módon is bebizonyította, hogy ő az Isten Fia, de legnagyobb csodája és legfőbb bizonyítéka a feltámadás volt. Ő ezt előre megmondotta: „Mikor pedig Galileában tartózkodtak, monda nekik Jézus: Az Emberfiának az emberek kezeibe kell adatni, és megölik őt, de harmadnapra feltámad. És igen nagyon megszomorodának" (a tanítványok). (Mt. 17, 21—22.) Hát még mikor a jövendölés első része bekövetkezett, azaz Jézus meghalt a keresztfán, akkor szomorodtak csak el az apostolok igazán. Szívszorongva, búskomoran várták, hogy mi lesz. A két emmauszi tanítvány már csalódottan ment is hazafelé, mert vége mindennek. Jézus is csak egy nagy próféta volt, de nem Isten Fia és Megváltó — gondolták magukban . . . És most képzeljétek el, mikor ilyen szomorúan, bánatosan csalódottan üldögelnek az apostolok a jól bezárt ajtók mögött, egyszerre csak lélekszakadva szaladnak az aszszonyok, hogy üres a sír. A sírban pedig nincsen ott Jézus teste, hanem a helyén egy angyal ül, aki ezt mondja: A názáreti Jézust keresitek? Nincsen itt, feltámadott! Egyszerre feltör a kiáltás: Alleluja! Feltáma-

dott! Alleluja! Örvendezzünk! A boldog öröm kitör mindenkiből. Hát nincs vége mindennek. Jézus nemcsak próféta, hanem Isten Fia, igazán Megváltó. Rohannak a sírhoz. Minden úgy van, amint az asszonyok mondták. Ez azután igazi öröm és boldogság! Kiáradt ez még a későbbi keresztényekre is. Ezek boldogságukban nyolc napig ünnepelték Jézus feltámadását. (Sőt II. Valérián császár, aki maga is keresztény volt, elrendelte, hogy a nyolc napot munkaszünettel kell megünnepelni.) A keresztények még a köszönésüket is megváltoztatták ezekben a napokban: Feltámadt az Úr, alleluja! Valóban feltámadott, alleluja! A szertartásokban pedig sokszor visszhangzott ez az öröme: Ez az a nap, amelyet az Úr adott nekünk, örvendezzünk és vigadjunk rajta!

Ennek az öröme kifejezése a húsvéti körmenet is. Ez már jóval később, mintegy 900 év múlva keletkezett. Nincs is meg mindenütt, csak egyes európai országokban: Németországban, Ausztriában és nálunk. Régen a feltámadási körmenet előtt litániás palástba öltözött papok váltakozó énekkel előadták Jézus feltámadásának történetét. Ma ez már nincs meg.

Kedves Gyermekek! Az egyik legszigorúbb szerzetesrend a trappisták rendje. Minden cselekedetükben a halált idézik emlékezetükbe. Mindegyik szerzetes mindennap egy kapavágással nagyítja azt a gödröt, amely majd az ő sírja lesz. Éjtszakára mindegyik a saját maga készítette koporsóba fekszik pihenni. Egy héten csak egyszer, vasárnap délután beszélgetnek egy kis időre. Ezenkívül szigorú csend van, és ha találkoznak egymással, felhangzik a komor köszöntés: Memento mori — Emlékezzél a halálra! Így megy ez egész éven át. Csak egy napon nem. Ez a nap a húsvét ünnepe. Ezen a napon a szerzetesek korán reggel kimennek a kertjükbe. Ott tavaszi kankalint tépnek, amelyet a nép égi kulcsvirágnak nevez, és egymásnak nyújtják e szavakkal: Memento vivere — Gondolj az életre! Alleluja, feltámadott. — Ti is a mai napon

nagy örömmel énekeljétek a húsvéti éneket és hálával gondolatokat az Úr Jézusra, aki halottaiból feltámadott és nekünk örök életet szerzett. Amen.

45. A mennyországban hely van számodra! (Áldozócsütörtök)

Apostolok Cselekedetei 1, 8—11.

„Hanem veszitek majd a reátok lejövő Szentléleknek az erejét és tanúim lesztek Jeruzsálemben és egész Judeában, Szamariában és a föld határáig. Miután ezeket mondotta, szemük láttára felemelkedék és felhő vevé fel őt szemük elől. S miközben nézték őt, amint az égbe ment, íme két férfiú állta meg mellettük fehér ruhában és ezek mondák: Galileai férfiak, mit álltok és néztek az égre? Ez a Jézus, aki felvétetett mellőletek az égbe, úgy jó majd el, mint ahogy felmenni láttátok őt az égbe.”

Kedves Gyermek!

Talán még emlékeztek rá, hogy húsvétvasárnap elmondtam nektek, milyen nagy örömet hozott az apostoloknak Jézus feltámadása. A feltámadt Üdvözítő még negyven napig maradt velük. Ezalatt többször megjelent apostolainak és oktatta őket. De a negyven nap hamar eltelt. Ekkor Jézus kivezette apostolait az Olajfák hegyére és amiként a felolvasott szentírási szövegből hallottátok, a szemük láttára felszállott az égbe. Bár az Úr Jézus kioktatta az apostolokat, hogy jobb lesz nekik, ha ő felmegy a mennyekbe, mégis nagyon szomorúak voltak és bánatosan néztek az égre. Elment az Úr, akit olyan nagyon szerettek.

Az Úr Jézus felment a mennybe, ezzel teljesen megdicsőült az ő embersége. A Hiszekegy szerint ott ül a mindenható Atyaistennek jobbjára felől. Ez annyit jelent, hogy Jézus mint ember is résztvesz az isteni hatalomban és dicsőségben. Ott, a mennyei dicsősége trónján fogadja földi és mennyei hű alattvalóinak hódolatát. Ebbe a mennyei dicsőségbe szállt fel a feltámadás utáni negyvenedik napon és ezt ünnepeljük a mai ünnepen.

Az Úr Jézus mennybemenetelének ünnepét csak a negyedik században kezdték ünnepelni, amikor már Konstantin császár a keresztényeknek szabad vallásgyakorlatot adott. Konstantin császár édesanyja, Szent Ilona pedig, az Úr Jézus iránti hódolathból, azon a helyen, ahol az Úr Jézus a mennybe felment, gyönyörű szép templomot építtetett. Sokszáz évig ezen az ünnepen a keresztények körmenetet is tartottak. A jeruzsálemi hívek kimentek az Olajfák hegyére, ahol az Úr Jézus felment a mennybe, és ott ájtatoskodtak. Másutt pedig a helység mellett, a szabadba ment a körmenet, a jeruzsálemiek utánzására. Az úrnapi körmenet elterjedésével ez az áldozócsütörtöki körmenet elmaradt. — Ma a szertartás azzal fejezi ki az Úr Jézus mennybemenetelét, hogy a nagymise evangéliumának elénekélése után eloltják a húsvéti gyertyát, amely eddig az oltár mellett a feltámadt Úr Jézust jelképezte. A szentmise végeztével a húsvéti gyertyát el is viszik a templomból.

Az ünnep neve az Úr mennybemenetele, s csak mi nevezzük áldozócsütörtöknek. Ez azért van, mert Magyarországon egészen 1918-ig ez az ünnep volt a húsvéti szentáldozás határnapja. 1918-ban a határnapot a Szentháromság vasárnapjára tették, de azért az ünnep neve továbbra is áldozócsütörtök maradt. Sok helyen a kisgyermek ezen a napon járulnak első szentáldozáshoz. Így ismét csak áldozócsütörtök lesz belőle. — Az Úr Jézus az utolsó vacsorán azt mondta apostolainak: „Atyám házában sok lakóhely van . . . megyek helyet készíteni számotokra.” (Ján. 17, 2.) Ez az ígért nemcsak az apostoloknak szólt, hanem minden keresztény embernek.

Kedves Gyermekek! Szent Bathilda élete igen változatos volt, de azért sohasem feledkezett meg arról, hogy a mennyországban hely van számára és azt el kell nyernie. Angliában született, de ifjúkorában eladták rabszolgának Franciaországba. Igen nehéz sorsa volt, de nem esett kétségbe. A főúri családnál, amely megvette őt, becsületesen dolgozott, erényesen élt: a

mennyországba készült. II. Klodvig frank király megismerte, megszerette és feleségül vette. Egyszerre a legelőkelőbb sorba jutott. De nem bizakodott el. Jó feleség, édesanya lett és a szegény népet gazdag adományokkal pártfogolta: a mennyországba készült. Mikor férje meghalt, kolostorba vonult. De nem büszkélkedett mint királyné, hanem buzgón imádkozott és minden munkát válogatás nélkül pontosan elvégzett: a mennyországba készült. És oda is jutott. — Az Úr Jézus a ti számotokra is készített helyet. Titeket is vár a mennyek országába. Milyen nagy öröm ez számotokra. Helyetek van a mennyországban, csak méltók legyetek rá . . . Úgy éljete, hogy azt a mennyei dicsőséges helyet kiérdemeljétek. Akkor majd eljön a ti boldog áldozócsüörtörtökötök is, amikor az angyalok a lelketeket felviszik majd a mennybe. Amen.

46. Hívd lelkedbe a Szentlélek Úristent!

(Pünkösöd)

Apostolok Cselekedetei 2, 1—11.

„Midőn elérkezett a pünkösöd napja, mindnyájan együtt valának ugyanazon a helyen, és hirtelen zaj támadt az égből, olyan, mint a heves szélvész zúgása és betöltte az egész házat, ahol ültek. Majd pedig szétoszló nyelvek jelenének meg nekik, olyanok, mint a tűz s leereszkedék mindegyikükre. Ekkor mindnyájan betelének Szentlélekkel és beszélni kezdenek különféle nyelveken, amikép a Szentlélek adta nekik, hogy szóljanak . . . Amikor ez a zaj támadt, tömeg verődék össze s lelkében megzavarodék, mivel kiki a tulajdon nyelvén hallotta beszélni őket. Mindnyájan álmélkodának és csodálkoznak . . . megkeresztelkedének és körülbelül háromezer lélek csatlakozék hozzájuk.”

Kedves Gyermek!

Pünkösöd nagyon régi ünnep. Már az ószövetségben megünnepelték. Akkor aratásünnep volt és a jó termésért mondtak köszönetet a jó Istennek. Az újszövetségben a pünkösöd a Szentlélek eljövételének ünnepe. A szentírási szakaszban hallhattátok, hogy miként jött el a Szentlélek. Megünneplése egé-

szen az apostoli korig húzódik vissza. Pünkösd ünnepe egyben a katolikus Egyház születésnapja is. Ezen a napon egyszerre háromezer ember csatlakozott az apostolokhoz és a keresztség felvételével belépett az Egyházba. Régen a keresztények erre az ünnepre vigiliával, vagyis virrasztással készültek. Egész éjjel imádkoztak és a Szentírásból olvastak fel egyes részeket. Azután keresztvizet szenteltek, és azokat, akiket a keresztelezésre egészen eddig készítettek elő, ezen az éjjelen megkeresztelték. Utóbb ez a virrasztás és az ünnepélyes keresztelezés elmaradt.

Pünkösd ünnepén a Szentlélek tűz alakjában jött el az apostolokra. Ennek jelképes jelentése is van. A tűz melegít. A természetes melegre is nagy szükségünk van. Ha a napból nem jönne meleg a földre, bizony mindent jég borítana és kihalna az élet a földről. Nem lenne sem növény, sem állat, sem ember, mert a hideg mindent kipusztítana. Kell tehát a meleg a földön. De nemcsak erre a melegre van szükség, hanem a természetfeletti belső melegre is, a szív melegére, a szeretetre is. Ugye, ha valakivel jót teszünk, vagyis megmutatjuk valamivel szeretetünket, akkor milyen kellemes melegséget érzünk itt benn. Tehát a szeretet nemcsak másnak, de nekünk is jót tesz. És ezt a meleget a szívünknek a Szentlélek adja. — De a tűz nemcsak melegít, hanem világít is. A természetes világosság is nagyon szükséges az embernek. Jaj, ha nem lenne világosság, milyen rossz lenne. Örök sötétség, még elgondolni is borzalmas. De ennél a külső sötétségnél még rosszabb a lelki sötétség. A lélekbe nem lehet lámpával bevilágítani. A lelket csak az Isten kegyelme tudja megvilágítani. Ezt a világosságot hozta el a Szentlélek. Az Anyaszentegyház, amikor pünkösd ünnepét, a Szentlélek eljövetelét ünnepli, mindig alázattal kéri a Szentlélektől, hogy az Egyház tagjainak adja meg felvilágosító kegyelmét, hogy a jót megismerhesse. Azután adja meg a szívet melegítő, igaz szeretetet, hogy a megismert jót megtegye s így Istennek szolgáljon és felebarátja boldogságát elősegítse.

Kedves Gyermekek! Boroszló várából Hedvig hercegnő kitekintett a várkastély árka-dos ablakán. Lent a faluban éppen megszólaltak a pünkösdi harangok. A szentéletű hercegnő imádkozni kezdett. Ekkor tekintete a vár alatti börtönökre esett, ahol sok fogoly sínylődött. Ezek sohasem láttak napfényt, éjjel és nappal sötétség és gyötrődés volt az osztályrészük. Ekkor a Szentlélektől indítatva lement a börtönökbe. Felkeresett minden zugot, meggyújtott egy gyertyát és a rabok elé tette. Ezek mohó szemmel nézték a rég nem látott fényt, és édes boldogsággal hallgatták vigasztaló szavait. Nem egy gonosztevő lelkében kigyuladt az igazi égi fény is és megbánva bűneit, javulást ígért Istennek. — Legyen a mai imádságtok hívó könyörgés a Szentlélekhez: Jöjj, Szentlélek Úristen . . . oszd ki égi kincsedet . . . felvilágosító kegyelmedet és boldogító szeretetedet. Amen.

47. Hitvalló lélekkel állj a körmenetbe! (Úrnapja)

Szent János 6, 56—59.

„Az időben mondá Jézus a zsidó seregnek: Az én testem bizony-nal étel, és az én vérem bizony-nal ital. Aki eszi az én testemet és issza az én vére-met, énbennem marad és én őbenne. Amint engem küldött az élő Atya, és én élek az Atya által, úgy aki eszik engem, az is él én általam. Ez az a kenyér, mely az égből szállott alá. Nem úgy, mint atyáitok a man-nát ették, és meghaltak; aki e kenyeret eszi, örökké élni fog.”

Kedves Gyermekek!

Körülbelül hétszáz évvel ezelőtt élt egy Julianna nevű apáca Lüttichben. Alázatosságában a legegyszerűbb munkára vállalkozott: a kolostor teheneire ügyelt fel és az istállót gondozta. Szent életéért az Isten több látomással jutalmazta meg. Egy alkalommal a napot látta, amely ragyogóan fénylett, de egy fekete folt is volt rajta. Először nem is törődött vele, de a látomás többször is megismétlődött, sőt egy alkalommal álomban Isten

meg is magyarázta Juliannának, hogy mit jelent a látomás. A ragyogó nap az Egyház, a folt pedig, ami benne látszik, azért van, mert még nincs ünnepe az Oltáriszentségnek. Julianna a látomást elmondta gyóntató atyjának, aki viszont azonnal jelentette a püspököknek. A püspök észrevette, hogy ez a látomás csakis Istentől jöhetett, azonnal elrendelte, hogy az egyházmegyében minden évben ünnepeljék meg az Oltáriszentség ünnepét, vagy mint akkor nevezték: az Úr teste ünnepét. Az idő múlt és a jámbor gyóntató atya, IV. Orbán néven, a pápai trónra került. A pápának első dolga az volt, hogy az Úrnapja ünnepének megtartását az egész világra elrendelje. Az ünnepet mindenütt nagy örömmel fogadták és Magyarországon is van egy oklevél 1292-ből, amely megemlíti, hogy a magyarok kötelező ünnepként munkaszünettel is megünnepelik az Úrnapját, az Oltáriszentség ünnepét.

Először az Úrnapja csak olyan ünnep volt, mint a többi. Körmenetet nem tartottak. Mikor azonban a XVI. században a protestánsok tagadni kezdték az Úr Jézus jelenlétét az Oltáriszentségben, akkor Úrnapjára elrendelték az Oltáriszentséggel való körmenetet. Hadd lássák meg, hogy ki hisz az Oltáriszentségben és ki nem. Mert aki hiszi, hogy az Oltáriszentségben jelen van az Úr Jézus igazán és valóságban, az örömmel vesz részt imádkozva és énekelve a körmeneten. Aki pedig nem hisz, az biztosan elkerüli. Magyarországon is megtartották a körmenetet, sőt még négy sátoros oltárt is építettek, ahol a körmenet megáll. Ezeknél elénekelnek egy-egy evangéliumi részletet, azután könyörgés és szentségi áldás van. — Az úrnapi körmenet tehát egy hitvallás. Amilyen a hited, olyan a viselkedésed. A körmeneten viselkedjétek igazi katolikus keresztényhez méltóan.

Kedves Gyermekek! A kommunizmus idején az úrnapi körmenetre készült mindenki Székesfehérvárott. A kommunisták úgy készültek, hogy a fontosabb helyeken felállították gépfegyvereiket. A hívek pedig úgy, hogy bátor hitvallással álltak be abba a körme-

netbe, amelyről még nem tudták, hogy nem fog-e véres összeütközéssel végződni . . . És a körmenet megindult. Bátor hitvalló valamennyi résztvevő. Buzgó imádság és ének hangzott minden ajkon. Egymást lelkesítették ezek a jó emberek. És amikor a körmenet a negyedik oltárhoz ért, szembetalálták magukat a püspökség erkélyéről rájuk meredő gépfegyvercsövekkel . . . Egy pillanatra dermedt csend. Ekkor a zenekart vezető cisztercita tanár kiadta az utasítást: Himnusz! És rázendít a hitvalló tömeg: Isten, áldd meg a magyart . . . A kommunisták csak nézték és megkövülten hallgatták ezt a hős tömeget, amely a fegyverek halálhozó csövei között is meg merte vallani azt, hogy katolikus és magyar. — A körmeneten ti is így vegyetek részt. Mindenki lássa azt, hogy ti jó katolikusok vagytok és ezért jó magyarok is. Amen.

IV. SZENT HELYEK

48. Szentül viselkedjél a szent helyen! (Templom)

Szent János 2, 13—16.

„Közel vala pedig a zsidók húsvétja, és fölméne Jézus Jeruzsálembe. És a templomban tulok-, juh- és galambkereskedőket találá s letelepedett pénzváltókat. Akkor ostort fonván kötelekből mindnyájukat kihajtá a templomból a juhokkal és tulkokkal együtt, és a nyereszkesedők pénzét szétszórá és asztalaikat felforgatá. És a galambárosoknak mondá: Vigyétek el innét ezeket, ne tegyétek Atyám házát vásárcsarnokká.”

Kedves Gyermekek!

Mikor Jákob, testvére, Ézsau elől Háránba menekült, útközben egy mezőn hált meg. Éjjel csodás álma volt: egy lajtorját látott, amely a földön állott, de a teteje az eget érte és Isten angyalai fel- és alá jártak rajta. A lajtorja végénél állott az Úr. Mikor reggel felébredt és visszagondolt álmára, így szólt: Valóban szent ez a hely — és megjelölvén kövel a helyet, olajat öntött rá és elnevezte Bét-El-nek, azaz Isten házának.

Jákob szentnek nevezte azt a helyet, ahol a csodálatos álmot látta Istenről. Mennyivel inkább lehet szentnek nevezni az Isten házát, a templomot. Amint a felolvasott szentírási szakaszból hallottátok, az Úr Jézus is haragra gerjedt, amikor azt látta, hogy a kereskedők, megfélelvezve a templom szentségéről, az előcsarnokban árulták az áldozati állatokat. Szent haragjában ostort font és úgy verte ki a kereskedőket mondván: „Ne tegyétek Atyám házát vásárcsarnokká.” (Ján. 2, 16.)

A templom közös, nyilvános istentisztelet helye. Kezdetben az apostolok a magánházak nagy (ebédlő)

termeiben tartották az istentiszteletet, miként az Úr Jézus is egy ilyen teremben tartotta az utolsó vacsorát. A jámbor és gazdag hívők ezeket a termeket, sőt később az egész házat átadták az apostoloknak, hogy kizárólag csak az istentisztelet céljaira szolgáljon. Az üldözések idején a magánházakon kívül, inkább a temetői kápolnákat használták. Sőt a temetőben a föld alatt is építettek kápolnákat (katakomba) az istentisztelet tartására. Mikor azután Nagy Konstantin 313-ban szabadságot adott a keresztényeknek, megindult mindenfelé a templomok építése. A keresztény hívek lelkesen versenyeztek abban, hogy minél szebb, felségebb házat építsenek a jósaágos Istennek.

Valóban szent hely minden templom, mert azt a püspök Isten házának felszentelte. Mikor még csak építeni kezdik a templomot, már az alapkövet megáldják, hogy kezdettől fogva Isten áldása legyen a házon. Mikor pedig elkészül, akkor a püspök előbb hosszú imádságok között meghinti falait kívülről is, belülről is szenteltvízzel, azután belül megkeni tizenkét helyen krizmával. Ettől kezdve a templomot nem szabad másra használni, csakis istentiszteletre. Mert ez a hely meg van szentelve. — Valóban szent hely minden templom, mert abban mutatják be a legszentebb áldozatot. Ahol az ószövetségben oltárt építettek az áldozat bemutatására, azt a helyet szent helynek tartották. Pedig csak állatáldozatokat mutattak be rajta. Mennyivel szentebb a mi templomunk, ahol a legszentebb áldozatot mutatja be a pap, amikor a kenyér és bor színe alatt titokzatosan az Úr Jézus szent testét és véréát áldozza fel a mennyei Atyának. — Valóban szent hely minden templom, de főleg a mi templomunk, mert abban lakik állandóan a szentségi Úr Jézus. A szentségház az ő lakása és a templom az ő háza. Milyen tisztelettel veszik körül a királynak vagy a kormányzónak palotáját. Még őrség is áll előtte. Ez helyes is. De mennyire kell tisztelnünk és szentnek tartanunk a templomot, ahol az igaz Isten, a Megváltó Jézus Krisztus lakik.

Kedves Gyermekek! A magyar és német seregek előrenyomulásával mindig nagyobb és nagyobb területek szabadultak fel a bolsevista uralom alól. Ezeken a területeken újra megnyíltak a templomok a nép számára. A templomokat a szovjet átalakította más célokra. Mozi, műhely, raktár, múzeum stb. lett az Isten házából. Egy magyar katona írta haza levelében a következőket: A kis orosz falucska templomát mozivá alakították. Falairól eltávolítottak minden szentképet, az oltárokat is elhurcolták és elégették. Ebben a kopár, megalázott kis templomban tartotta a magyar tábori lelkész húsz év után az első szentmisét. Mikor a pap belépett a zsúfolt templomba, meglepő látvány tárult szeme elé: a templom falai tele voltak szentképekkel, a gyertyatartókban gyertya lobogott és a gyorsan összeállított oltáron levő feszület előtt térdre borulva zokogott a falu népe. Boldogok voltak, hogy újra van templomuk. Lesz újra szentmiséjük. Most már látják, hogy milyen sivár az élet templom nélkül. Milyen nagy áldás a falu számára a templom. — Szeressétek nagyon ezt a mi kedves templomunkat, az Isten házát. Ha beléptek, jussanak eszetekbe Jákob pátriárkának szavai: Valóban szent ez a hely . . . Viselkedjete szentül ezen a szent helyen és akkor a templom lesz számotokra a mennyország kapuja is. Amen.

49. Hallgasd, mit prédikálnak a szentképek! (A templom díszei)

Kedves Gyermekek!

Boldog Hermann József, mikor még egészen kisfiúcska volt, szorgalmasan eljár a kölni gyönyörű szép templomba imádkozni a kis Jézust karján tartó Szűzanya szobrához. Hermann József nagyon szegény fiúcska volt. Már hideg ősz volt, mégis mezítláb kellett járnia. Nem csoda, ha kis lábacskaait folyton emelgette, mi-

közben imádkozott. Egyszerre csak megszólal a Szűzanya: — Józsi! Miért jársz te ilyen hidegben még mezítláb? — Mert nincsen cipőm — felelt csendesén, szemlesütve Hermann József. — Hát akkor gyermekem, menj ahhoz a kőhöz (és a Szűzanya rámutatott a templom padozatának egy kövére), az alatt majd találsz annyi pénzt, amennyi egy pár cipőnek az ára. Úgy is lett. — Milyen jó lenne, ha nekem is szólna a Szűzanya valamit! Ó, de boldog lennék — mondja valamelyikötök. De most nem szólalnak meg a szentek képei és szobrai . . . És én azt mondom, hogy ezek a képek és szobrok, amelyek templomunkat díszítik, nem hangtalanok, sőt prédikálnak nekünk, hogy mit, azt most fogom elmondani.

A protestánsok azt mondják, hogy mi bálvány-imádók vagyunk, mert templomainkban képeket és szobrokat helyezünk el. Ez rágalom. Mi a képeket nem imádjuk, hanem csak tiszteljük. Nem hinném, ha akármelyikötöknek, ha bejött a templomba és rátekinített valamelyik képre vagy szoborra, csak egy pillanatra is az jutott az eszébe, hogy ez a vászon vagy kődarab, amely valamelyik szentet ábrázolja: a mi Istenünk. Ilyen gondolata annak, aki katolikus hittant hallgatott, sohasem támad. Jól tudja minden katolikus az Egyház tanítását: ezekben a képekben vagy szobrokban nincs isteni erő, tőlük nem fogunk semmit sem kapni, ezek nem fognak rajtunk segíteni, hanem a segítséget azoktól várjuk, akiket a képek vagy szobrok ábrázolnak. Ezek pedig Isten szentjei, kiváló, jámbor emberek voltak. Öröklük maga a jóságos Isten tanúskodott, mikor közbenjárásukra csodát tett. Tehát nem a képek és a szobrok segítenek, hanem a szentek, akiket ábrázolnak.

Minden házat szabad díszíteni képekkel vagy más egyébbel, csak az Isten házának falait kellene csupaszon hagynunk? Bizony szabad az Isten házat is díszíteni képekkel és szobrokkal, mert ezek szebbé és kedvesebbé teszik a templomot. Hiszen ezek a képek és szobrok Istenre, Jézus Krisztusra, a Boldogsá-

gos Szűz Máriára és a többi szentre emlékeztetnek. Szinte magunk előtt látjuk azokat, akikkel majd együtt leszünk a mennyek országában, ha megtartjuk a jó Isten parancsait és hűséges hittel ragaszkodunk Hozzá. Ezek a képek és szobrok ismerőssé teszik előttünk a szenteket, és ha szemünk előtt látjuk őket, akkor mindig nagyobb lesz a vágy bennünk, hogy az ő társaságukba jussunk.

Ezenfelül ezek a képek minden emberhez szólnak, aki csak a templomba belép. Itt áll az Úr Jézus szobra. Jézus szent Szívére mutatva mondja: Tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű. Amott a Szűzanya így szól hozzátok: imádkozzatok szépen, kedves gyermekeim. Látjátok, a kezemen a rózsafüzér, ne feledjétek, milyen kedves ájtatosság az az Isten előtt. Szent Antal csendes szóval figyelmeztet: a szegényeket szeressétek és támogassátok, mert amit azoknak tesztek, azt az Úr Jézusnak teszitek. Ott oldalt a fájdalmas Szűzanya szenvedő arca tanítja az embereket: nézzétek, milyen sokat kellett szenvednem nekem is. Ha Isten megpróbáltatást küld rátok, ne lázongjatok, hanem türelemmel viseljétek. Még a karácsonyi kép is prédikál: lássátok, az egyszerű és szegény embereket hívtam magamhoz, mert a lelkük szép volt, és én csak azt tekintem, nem a külsőt stb. (a szerint, hogy milyen képek vannak a templomban).

Kedves Gyermekek! Ugye, milyen szépen prédikálnak ezek a szép képek és szobrok? Milyen kár, hogy csak kevesen akarják meghallgatni. Pedig ha meghallgatnák és meg is tennék, mennyivel szebb lenne az emberek élete. Ti hallgassátok meg és tegyétek meg, amit a mi szép képeink és szobraink prédikálnak. Mert azoknak, akik ezt megteszik, meglesz az a nagy jutalmuk, hogy akiknek képeit és szobrait itt a földön tisztelettel körülvették, azokkal örökre boldogok lehetnek az Isten országában. Amen.

50. Meghatottan nézz örök Kálváriánkra!

(Oltár)

Mózes II. könyve 30, 1—10.

„Csinálj továbbá szétimfából egy oltárt, füstölőszerek égetésére . . . ezt azután vond be színarannyal . . . és csinálj rá köröskörül aranypártázatot, és a pártázat alá meg mind a két oldalon két aranykarikát, hogy rudakat lehessen dugni beléjük és hordozni lehessen az oltárt . . . Áron pedig majd egészen rajta jóillatú füstölőszert . . . szüntelen való füstölőszeraldozat legyen ez részeteokről az Úr előtt nemzedékről-nemzedékre . . . Esztendőnkint egyszer pedig könyörögjön Áron ez oltár felett a bűnért való áldozat vérével és végezzen engesztelést rajta nemzedékről-nemzedékre közöttetek. Szentséges legyen az (oltár) az Úrnak.”

Kedves Gyermekek!

Már a felolvasott szentírási szakaszból is talán észrevettétek, hogy a mai alkalommal a templom legszentebb helyéről, legfontosabb felszereléséről és középpontjáról, az oltárról akarok beszélni.

Az oltár mindenkor az áldozat bemutatásának helye volt. Az ószövetségben kőből építették az oltárt, amelyen az égő áldozatot mutatták be. De amint a szentírási szakaszból hallottátok, volt fából készült oltár is, amelyen egy kis rostélyon, illetve parázson az illatszeráldozatot mutatták be az Istennek. — A katekizmusból tudjátok, hogy a legszentebb áldozatot az Úr Jézus mutatta be a keresztfán. Éppen ezért . . . a legszentebb oltár a keresztfá volt.

A kereształdozat megisméltése a szentmise. Az első szentmisét maga az Úr Jézus mutatta be az utolsó vacsorán és oltárul akkor egy egyszerű asztalt használt. Ezen példát követve az első keresztények idejében szintén asztalon mutatták be a szentmisét az apostolok, illetve az utódaik. Az üldözések idején a katakombákban egy könnyen hordozható asztalt alkalmaztak. Később kialakult az oltárnak egy másik formája is. Ekkor már a szentmisét valamelyik vértanú sírja felett mondták. Ilyenkor a vértanúnak sírját egy kőlappal letakarták és a felett a kőlap felett

mondták a szentmisét. Ezt az oltárt ékessé tette a szentnek sírja, illetve a sírban nyugvó ereklyéje. Ez a magyarázata annak, hogy a mi oltáraink is vagy fából vannak vagy kőből. Vagy asztal vagy koporsó alakúak. A mi oltárunk, amelyen itt minden vásár- és ünnepnap a szentmisét számotokra bemutatom alakú. Később, mikor már több oltár kellett, mint ahány vértanúsír volt, két vértanúszentnek az ereklyéjéből letörtek egy kis darabot, ezt elrejtették egy kőlapba és a kőlapot elhelyezték az oltárban. Ez a kőlap az oltárkő, amely minden oltárban megtalálható. Ezen oltárkő nélkül nem is szabad szentmisét mondani. Természetesen a mi oltárunkon is van oltárkő, amelyben és szenteknek az ereklyéje van.

Kedves Gyermekek! Alig kezdte meg az Anyaszentegyház életét az Úr Jézus mennybemenetele után, máris megindították a kegyetlen üldözést ellene a pogányok. A keresztényeket elfogták, börtönbe zárták és kivégezték a legkegyetlenebb módon. Ekkor fogták el a többi kereszténnyel együtt Szent Lucián papot is. Mikor már a kivégzés órája közeledett, a keresztények mind szerettek volna utoljára megáldozni. De hogyan? Hiszen az Oltáriszentséget senki sem tudja nekik elhozni a börtönbe. Ekkor Szent Lucián elhatározta, hogy szentmisét fog mondani és meg fogja áldoztatni rabtársait. A börtönben azonban nem volt semmi, amit oltárrá lehetett volna alakítani. Szent Lucián másként segített a bajon. Lefeküdt a földre és saját mellére helyezte el a kenyeret és a kis bádog pohárkában a bort. Oltárul tehát az a mell szolgált, amely valóban néhány óra múlva a hősiek vértanúság folytán drága ereklyévé változott. Az ottlevő keresztények nagyon meghatódtak, amikor ezt látták, és a jószágos Úr Jézus is szívesen szállott le hozzájuk a kenyér színében, hogy megerősítse őket a végső harcra. — Ti is mindig meghatóttan és szeretettel nézzetek az oltárra, mert az nem más, mint egy vértanúsír közöttünk. Szinte itt nyugszanak azok a szentek,

akiknek ereklyéjét magába zárja az oltárkö. De gondoljatok arra is, hogy ezen az oltáron áldozza fel magát mindennap az Úr Jézus a mennyei Atyának. Tehát ez a mi állandó Kálvária-hegyünk a templomban. Úgy álljatok itt mindig, mintha csak a Kálvária-hegyen a kereszt tövében állnátok. Éppen ezért legfontosabb a templomban az oltár. E nélkül nem is templom a templom. Valahányszor a templomba beléptek és rátekintetek az oltárra, mindig szeretettel és nagy tisztelettel nézzetek rá és mondjatok köszönetet az Úr Jézusnak, aki ezen az oltáron már olyan sokszor feláldozta magát értetetek és olyan sok kegyelmet szerzett számotokra. Amen.

Forrásmunkák:

Dr. Mihályfi Ákos: A nyilvános istentisztelet. Szent István Társulat kiadása. Budapest, 1923.

Dr. Kühár Flóris—Dr. Radó Polikárp: Liturgikus Lexikon. Komárom, 1933.

Dr. Pars Pius: Üdvösség éve. Az egyházi év liturgiájának magyarázata. Szociális Missziótársulat kiadása. Budapest, 1936.

Laurenz Schmedding: Erziehung zum Mitleben des Kirchenjahres in der Schule. Volksliturgisches Apostolat, Klosterneuburg bei Wien, 1934.

P. Otto Häring: Das Leben mit der Kirche. Handbuch für den liturgischen Unterricht. Bader'sche Verlagsbuchhandlung. Rottenburg a. N. (Württ.) 1928.

Dina Schaefer: Liturgischer Religionsunterricht nach dem neuen Lehrplan. Verlagsanstalt Benziger et Co. A. G. Einsiedeln, Waldshut, Köln a. Rh., 1934.

Dr. Schütz Antal: Dogmatika. A katolikus hitigazságok rendszere. Főiskolai és magánhasználatra. Szent István Társulat kiadása. Budapest, 1922.

Dr. Michael Buchberger—Dr. Konrád Hofmann: Lexikon für Theologie und Kirche. Herder et Co. G. M. B. H. Verlagsbuchhandlung. Freiburg im Breisgau, 1930.

Dr. Szunyogh Xavér Ferenc: Magyar-latin misszálé. Az év minden napjára a római misekönyv szerint. Szent István Társulat kiadása. Budapest, 1933.

Maria Pürner: Lobet den Herrn im heiligen Opfer! Verlag Laumann. Dülmen in Westfalen, 1935.

Franz Gögler: Katechetische Skizzen zum Aufbau des heiligen Messopfers. Beuron Kunstverlag. Beuron, 1936.

Dr. Walter János: Üdvözlégység Mária. Időszzerű jegyzetek a Loretói litánia magyarázatához és a Mária-ünnepek szentírási szakaszainak értelmezéséhez. Korda Rt. kiadása. Budapest, 1934.

Alfons Geiss—Dr. Johann Schenk—Dr. Robert Svoboda—Dr. Leo Weismantel: Wortdienst am Kind. Verlag Kepplerhaus G. m. b. H. Stuttgart — S. 1935.

Dr. Karl Dörner: Der Kindergottesdienst. Gebetserziehung, eucharistische und liturgische Erziehung, Kindergottesdienst, Kinderlied, Kinderpredigt, Kinderandacht. Verlag Kepplerhaus G. m. b. H. Stuttgart — S. 1935.

Dr. Robert Svoboda O. S. C.: Neue Kinderseelsorge. Die junge Kirche. Schriftenreihe über Fragen der Kinderseelsorge. Verlag Kepplerhaus G. m. b. H. Stuttgart — S. 1935.

Dr. Karl Dörner: Liturgische Kinderpredigten und Anregungen zur richtigen Gestaltung des Kindergottesdienstes. Verlag Ferdinand Schönigh. Paderborn, 1937.

Dr. Karl Dörner: Kinderpredigten zur Weckung apostolischer Gesinnung und Tat. Verlag Ferdinand Schönigh. Paderborn, 1937.

Dr. Somogyi Antal: Praedica verbum! A katolikus igehirdetés elmélete. Szent István Társulat kiadása. Budapest, 1937.

Dr. Czapik Gyula: Példák a szentek életéből. I. kötet. Egyházi Lapok kiadása. Budapest, 1924.

Dr. Szunyogh Xavér Ferenc: Magyar szentek, szent magyarok. Szent István Társulat kiadása. Budapest, 1938.

Fattinger József—Solymos Vendel O. S. B.: Tanít az élet. Szónoki példatár. Korda Rt. kiadása. Budapest, 1938.

Dr. Oberhammer Kelemen—Kertész Kálmán: Példák az életből. Szent István Társulat kiadása. Budapest, 1934.

Schw. M. Paula: Mein Jesus, ich habe dich lieb. Kurze Erzählungen für Kommunionkinder. Verlag Laumann, Dülmen in Westfalen, 1935.

A. Rebach: Lieb' Jesulein bleib' mein. Erzählungen für unsere Kommunionkinder. Verlag Laumann, Dülmen in Westfalen, 1933.

Tanuljunk a Jézuskától. Korda Rt. kiadása. Budapest, 1941.

Tartalomjegyzék

I. ISTENTISZTELET

A) Szentmise

1. Áldozat: Örömmel jöjj a szentmisére . . .	7
2. Imádságos rész: Könyörögjünk . . .	9
3. Tanító rész: Űlj le Jézus lábaihoz . . .	11
4. Felajánlás: Hozz te is ajándékot az Úrnak .	13
5. Átváltozás: Hódolattal borulj le Előtte . .	16
6. Áldozás: Fogadd boldogan a mennyei Atya ajándékát	18
7. Befejezés: Isten áldásával távozzál . . .	21

B) Ajtatósságok

8. Szentségimádás: Borulj térdre a szentségi Jézus előtt	23
9. Keresztút: Szerezz örömet a kereszthordozó Jézusnak	26
10. Jézus Szíve-tisztelet: Buzgón tiszteld a Szent Szívet	29
11. Keresztjáró körmenet: Állhatatosan imádkozzál a körmenetben	31
12. Veni Sancte: Énekelve imádkozzál . . .	33
13. Te Deum: Légy hálás gyermeke a mennyei Atyának	35
14. Rózsafüzér: Hozz el nem hervadó rózsacsokrot a Szűzanyának	37
15. Loretói litánia: Könyörögj Istennek szent Anyjához	39
16. Búcsújárás: Jöjj te is Szűz Máriát dicsérni .	41

II. KEGYELEMESZKÖZŐK

A) Szentségek

17. Kereszttség: Ne feledd, hogy Isten gyermeke vagy	44
18. Bérmálás: Nem lehetsz gyáva, mert Krisztus katonája vagy	46
19. Oltáriszentség: Legyen szíved a legszebb szentségház	48
20. Bűnbánat szentsége: Bánatos szívvel borulj Jézus lábaihoz	51
21. Utolsó kenet: Imádkozzál a jó halálért	53
22. Egyházi rend: Krisztus papjaira tisztelettel tekintsz	55
23. Házasság: Tiszteld Isten helyetteseit	57

B) Szentelmények

24. Vízszentelés: Szenteltvízzel vess keresztet	59
25. Torokáldás: Alázattal kérd Szent Balázs segítségét	62
26. Hamvazás: Ne feledd, hogy porból vagy és porrá leszel	64

III. EGYHÁZI ÉV

A) Szent idők

27. Ádvent: Készítsd lelkedet Jézus fogadására	67
28. Nagybőjt: Tarts hadgyakorlatot	70
29. Feketevasárnap: A kereszt jelében te is győzni fogsz	72

B) Ünnepek

30. Kisasszony napja: Mondj köszöntést Szűz Mária születése napján	74
31. Magyarok Nagyasszonya: Imádkozzál a hazáért	76
32. Missziós vasárnap: Kérd az aratás Urát	78

33. Krisztus Király: Légy hű mindhalálig . . .	81
34. Mindenszentek: A jóságos Úr Jézus hazavár	83
35. Halottak napja: Imádkozzál a halottakért . .	86
36. Szent Imre: Légy mindenre készen a hazáért	88
37. Szent Erzsébet: Lépj Szent Erzsébet nyomába	91
38. Szeplőtelen Szűz: Könyörögj a bűnösökért .	93
39. Karácsony: Térdelj Jézus jászola elé . . .	95
40. Újév: Jézus nevével kezd az újesztendőt . .	98
41. Vízkereszt: Rakd le ajándékaidat Jézus lábaihoz	100
42. Gyertyaszentelő Boldogasszony: Vigyázz a lángra	102
43. Gyümölcsoztó Boldogasszony: Ájtatosan imád- kozd az Üdvözlégyet	104
44. Húsvét: Örvendezzünk! Feltámadott! . . .	106
45. Áldozócsüdtörők: A mennyországban hely van számadra	109
46. Pünkösd: Hívd lelkedbe a Szentlélek Úristent	111
47. Úrnapja: Hitvalló lélekkel állj a körmenetbe	113

IV. SZENT HELYEK

48. Templom: Szentül viselkedjél a szent helyen	116
49. Templom díszei: Hallgasd, mit prédikálnak a szentképek	118
50. Oltár: Meghatottan nézz örök Kálváriánkra	121
Forrásmunkák	124

